

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

On sekizinci İnikat

23.XII.1959 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	437	3. — İnhisarlar Umum Müdürlüğünün	
2. — Havale edilen evrak	437:438	1951 yılı mütedavil sermaye hesaplarına	
3. — Yoklama	438	mütaallik bilânçosu ile Türk Tütün Limi-	
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umumi-		tet Şirketinin 1951 yılı bilânçosunun gön-	
yeye mâruzatı	438	derildiğine dair Başvekâlet tezkereleri ve	
1. — Sayın Mebuslardan bâzılarına izin		İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1951 büt-	
verilmesine dair Türkiye Büyük Millet		çe yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyan-	
Meclisi Riyaseti tezkeresi (3/526)	438:439	namesinin sunulduğuna dair Divanı Mu-	
2. — Yedek Subay ve Yedek Astsubay		hasebat Reisliği tezkeresi ile Tekel Genel	
kanunu lâyihasının geriverilmesine dair		Müdürlüğü 1951 malî yılı Hesabı Katî	
Başvekâlet tezkeresi (1/367, 3/527)	439	kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encü-	
3. — Ceza Muhakemeleri Usulü kanu-		müni mazbatası (1/47, 3/41, 3/46, 3/66)	440
nu lâyihasının geriverilmesine dair Baş-		4. — İnhisarlar Umum Müdürlüğünün	
vekâlet tezkeresi (1/133, 3/528)	439	1952 yılı mütedavil sermaye hesaplarına	
5. — Müzakere edilen maddeler	439	mütaallik bilânçosu ile Türk Tütün Limi-	
1. — Devlet Şûrasında münhal bulu-		tet Şirketinin 1952 yılı bilânçosunun gön-	
nan 3 Daire Reisliği ile 8 âzalık için seçim		derildiğine dair Başvekâlet tezkereleri ve	
yapılmasına dair Başvekâlet tezkeresi ve		İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1952 büt-	
Adliye ve Dahiliye encümenlerinden mü-		çe yılı hesabı katîsine ait mutabakat be-	
rekkep Muhtelit Encümen mazbatası		yannamesinin sunulduğuna dair Divanı	
(3/494)	439:440,457,460:461	Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Tekel Ge-	
2. — Türkiye Büyük Millet Meclisi		nel Müdürlüğü 1952 malî yılı Hesabı Katî	
1959 yılı Mart - Mayıs ayları hesabı hak-		kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encü-	
kında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encü-		müni mazbatası (1/48, 3/42, 3/46, 3/66)	440
meni mazbatası (5/40)	440	5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti	
		ile Afganistan Kırallığı Hükümeti arasın-	

daki Hava Ulaştırma Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Münakalât encümenleri mazbataları (1/331) 440,443,446,449,467 :471

6. — Sıtma Eradikasyonu kanunu lâyihası ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet, Dahiliye, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/243) 440 :443,443 :446,446 :449, 449 :453

7. — Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğüne yaptırılması hakkında kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/415) 453 :457

6. — Sualler ve cevaplar 461

A — Tahriri sualler ve cevapları 461

1. — Zonguldak Mebusu Mustafa Saraç'ın, kadrosuzluk sebebiyle terfi edemiyen hâkim, hâkim muavini, C. Savaş ve C. Savaş muavinlerinin miktarına dair sualine Adliye Vekili Esat Budakoğlu'nun tahriri cevabı (7/613) 461 :462

2. — Urfa Mebusu Esat Mahmut Karakurt'un, İstanbul deniz ve kara nakil vasıtalarının kifayetsizliği karşısında ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair sualine Münakalât Vekili Şemi Ergin'in tahriri cevabı (7/749) 462 :463

3. — Ankara Mebusu Recep Dengin'in, 1 . I . 1955 tarihinden 1 . I . 1959 tarihine kadar hangi ihracatçı firmalara hurda demir, çelik ve talaş ihrac lisansı verildiğine ve mukabilinde ne gibi malların ithaline

müsaade olunduğuna dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahriri cevabı (7/639) 463 :464

4. — Ankara Mebusu Muammer Akpınar'ın, Meydan ve Akçay derelerinin İskilip kazası merkezinde yaptığı tahribat dolayısıyla halka yardım yapıp yapılmadığına dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in, tahriri cevabı (7/599) 464

5. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Gereüş'ün Hasankeyf nahiyesinin mesken durumuna dair sualine İmar ve İskân Vekili Hayrettin Erkmen'in tahriri cevabı (7/659) 464 :465

6. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin kalesinden kaya düşmesi ihtimali dolayısıyla tahliyesi düşünülen Gül ve Medrese mahalleleri sakinlerine yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğü sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in tahriri cevabı (7/593) 465

7. — Niğde Mebusu Vedat Mengi'nin, Ulukışla'nın Horoz köyünün daha müsait bir sahaya naklinin düşünülüp düşünülmediğine dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in, tahriri cevabı (7/696) 466

8. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Kütahya'nın Hacıkebir köyü muhtar seçimine vâkı itiraz üzerine ne muamele yapıldığına dair sualine Dahiliye Vekili Namık Gedik'in tahriri cevabı (7/724) 466

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Of kazasının Keler köyü 5 numaralı hanede kayıtlı Mecitoğlu, Sirma'dan doğma, 1330 doğumlu Mehmet Özkaya,

Manisa'nın Saruhanlı köyü 287 hanede kayıtlı İbrahimioğlu, Emine'den doğma, 1316 doğumlu Ahmet Potçu haklarında verilen ölüm cezasının infazına dair Adliye Encümeni mazbataları kabul edildi.

Sigorta şirketlerinin murakâbesine,

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 6200 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine,

Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 5539 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine,

Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik

şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair kanunlar kabul olundu.

5887 sayılı Harelar Kanununun 6955 sayılı Kanunla muaddel 97 nci maddesinin tadili ve bu kanuna muvakkat bir madde ilâvesi hakkındaki kanun teklifinin birinci müzakeresi bitirildi.

23 . XII . 1959 Çamşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili

İzmir Mebusu

İlhan Sipahioğlu

Kâtip

Bolu Mebusu

İhsan Gülez

Kâtip

Samsun Mebusu

Abdullah Keleşoğlu

SUALLER

Tahrirî sualler

1. — Sivas Mebusu Halim Ateşalp'in, Ulusal bayramlar haricinde kurulan taklar hakkındaki tahrirî sual takriri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/758)

2. — Sivas Mebusu Halim Ateşalp'in, Sivas'ın Kalın - Yapı istasyonları arasında vukubulan tren çarpışmasına dair tahrirî sual takriri Mü-nakalât Vekâletine gönderilmiştir. (7/759)

3. — Sivas Mebusu Halim Ateşalp'in, Sivas'ta Tecer ırmağı üzerindeki köprü'nün yeniden inşasına ne zaman başlanacağına dair tahrirî sual takriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/760)

4. — Sivas Mebusu Halim Ateşalp'in, Sivas'ta Yıldız ırmağı üzerinde yapılmasına başlanan köprü'nün ne zaman ikmal edileceğine dair tahrirî sual takriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/761)

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası (1/480) (Millî Müdafaa Encümenine)

2. — 29 . VIII . 1949 ve 24 . VIII . 1950 tarihlerinde teati olunan mektuplarla tadil edilmiş bulunan 12 Haziran 1948 tarihli Türkiye - Finlandiya Tediye Anlaşmasının 4, 5 ve 6 nci maddelerinin değiştirilmesine mütaallik olarak 27 Ağustos 1959 tarihinde teati olunan mektupların tasdikine dair kanun lâyihası (1/481) (Hariciye ve Ticaret encümenlerine)

Teklifler

3. — Kayseri Mebusu Hakkı Kurmel ve iki arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin II işaretli fıkrasının (e) bendinin tadiline ve mezkûr kanuna

bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/378) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

4. — Kayseri Mebusu Hakkı Kurmel'in, Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı hakkındaki 3575 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/379) (Sanayi, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

Tezkereler

5. — Adana Mebusu Muslihittin Yılmaz Me-te'nin teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/524) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muh-telit Encümene)

6. — İstanbul Mebusu Mithat Perin'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/525) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

Mazbatalar

7. — Kastamonu Mebusu Süleyman Çağlar'ın 3201 sayılı Emniyet teşkilât Kanununun 90 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (2/369) (Ruznameye)

8. — Lice'nin Hezan nahiyesine bağlı Fış köyünün 22 sayılı hanesinde kayıtlı Ömeroğlu, 1934 doğumlu Mehmet Salih Fidan Çiçek, (Fiğan Çiçek - Fiyan Çiçek) in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/466) (Ruznameye)

9. — Türkiye Büyük Millet Meclisi 1959 yılı Haziran - Ağustos ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatası (5/41) (Ruznameye)

10. — 1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/470) (Ruznameye)

11. — İcel Mebusu Niyazi Soydan'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sayılı Kanuna muvakkat madde ilâvesi hakkındaki 6724 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/164) (Ruznameye)

12. — Türkiye ile İspanya arasında Dostluk Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatası (1/394) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,05

REİS — Reisvekili İlhan Sipahioğlu

KÂTIPLER : Attilâ Konuk (Antalya), Abdullak Keleşoğlu (Samsun)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapılacaktır, efendim.
(Burdur mebuslarına kadar yoklama yapıl-

dı.)

REİS — Celseyi açıyorum.

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂBUZATI

1. — *Sayın mebuslardan bâzularına izin verilmesine dair Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyaseti tezkeresi (3/526)*

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

Umumi Heyete

Aşağıda adları yazılı sayın mebusların hizarlarında gösterilen müddetlerle izinleri, Riyaset Divanının 21 . XII . 1959 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

T. B. M. M. Reisi
Refik Koraltan

Çankırı Mebusu Ethem Yalçınalp, bir ay, hasta olduğu için, 5 . XII . 1959 tarihinden itibaren

Hatay Mebusu Ali Şelma Devrim, bir ay, mazeretine binaen, 10 . XII . 1959 tarihinden itibaren.

İzmir Mebusu Enver Dündar Başar, üç hafta, hasta olduğu için, 11 . XII . 1959 tarihinden itibaren.

Sivas Mebusu Süleyman Özsever, bir ay hasta olduğu için, 13 . XII . 1959 tarihinden itibaren

REİS — Teker teker isimlerini okuyarak

kendilerine izin verilmesi hususunu reylerinize arz edeceğim.

Çankırı Mebusu Ethem Yalçınalp, bir ay, hasta olduğu için, 5 . XII . 1959 tarihinden itibaren.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Mebusu Ali Şelhum Devrim, bir ay, mazeretine binaen, 10 . XII . 1959 tarihinden itibaren.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İzmir Mebusu Enver Dünder Başar, üç hafta, hasta olduğu için, 11 . XII . 1959 tarihinden itibaren.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sivas Mebusu Süleyman Özsever, bir ay, hasta olduğu için, 13 . XII . 1959 tarihinden itibaren.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Yedek Subay ve Yedek Astsubay kanunu lâhiyasının geriverilmesine dair Başvekâlet tezkeresi (1/367, 3/527)*

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

1 . VI . 1959 tarihli ve 1207 sayılı Yazımızla takdim edilmiş olan Yedek Subay ve Yedek Astsubay kanun lâhiyasının iadesine müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

Başvekil
A. Menderes

REİS — İade olunmuştur efendim.

3. — *Ceza Muhakemeleri Usulü kanunu lâhiyasının geriverilmesine dair Başvekâlet tezkeresi (1/133, 3/528)*

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

24 . I . 1955 tarihli ve 184 sayılı yazı ile takdim edilen ve Yüksek Meclisin Onuncu Devresinde intacedilemeyip 10 . II . 1958 tarihli ve 358 sayılı yazımızla muamelesinin devamı istenilen Ceza Muhakemeleri Usulü kanun lâhiyasının iadesine müsaade buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

Başvekil
A. Menderes

REİS — İade olunmuştur efendim.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Devlet Şurasında münhal bulunan 3 Daire Reisliği ile 8 âzalık için seçim yapılmasına dair Başvekâlet tezkeresi ve Adliye ve Dahiliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/494) (1)*

REİS — Mazbatayı okuyoruz efendim.
(Muhtelit Encümen mazbatası okundu.)

REİS — Tasnif heyetlerinin seçimine geçiyoruz. Dört tasnif heyeti seçilecektir.

Yedinci Daire Reisliği için :

Hamdi Sancar (Denizli) (Burada sesleri)

Sıtkı Salim Burçak (Konya) (Burada sesleri),

Kâmil Tabak (Çankırı) (Burada sesleri),

Sekizinci Daire Reisliği için tasnif heyeti seçiyoruz :

Halim Kermooğlu (Mardin) (Burada sesleri)

Orhan Ocakoğlu (Manisa) (Yok sesleri)

(1) 10 S. Sayılı matbuu zaptın sonundadır.

İzzet Akçal (Riçe) (Bütçe Encümenine gitti sesleri)

İzzet Akçal Bütçe Encümenine gittiği için tasnif heyetinden çıkarıyoruz.

Mahmut Pınar (Sinob) (Burada sesleri),

Abdullah Aker (İzmir) (Burada sesleri)

Dokuzuncu Daire Reisliği için tasnif heyetini seçiyoruz :

Halil Turgut (Diyarbakır) (Burada sesleri)

Naşit Fırat (Çankırı) (Burada sesleri),

Rıfki Salim Burçak (Erzurum)

Kahraman Sağra (Ordu) (Burada sesleri)

Âzalık seçimi için tasnif heyetini seçiyoruz;

Ahmet Kangal (Sivas)

Kemali Bayazıt (Maraş) (Burada sesleri)

Kemal Eren (Amasya), (Burada sesleri)

Mehmet Ali Ceylân (Kırklareli),

Sami Köknar (İçel)

Müfit Erkuyumcu (Bursa) (Burada sesleri)

Daire Reisliği seçimleri tasnifi Adliye Encü-

meninde, âzalıklar seçimi tasnifi Dahiliye Encümeninde yapılacaktır.

Birinci sepete 7 nci Daire Reisliği, ikinci sepete 8 nci Daire Reisliği, üçüncü sepete 9 ncu Daire Reisliği, dördüncü sepete de âzalık için rey kullanılacaktır.

Şimdi hangi seçim bölgesi itibariyle reyleri istimale başlayacağımızı tesbit için kur'a çekiyorum : Bursa.

Bursa'dan başlıyoruz.

(Reyler istimal olundu.)

REİS — Oylarını kullanmayan arkadaşlar lütfen kullansınlar efendim... Oylama muamelesi bitmiştir.

2. — *Türkiye Büyük Millet Meclisi 1959 yılı Mart - Mayıs ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatası (5/40) (1)*

(Mazbata okundu.)

REİS — İttılınıza arz edilmiştir.

3. — *İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1951 yılı mütedavil sermaye hesaplarına mütaallik bilançosu ile Türk Tütün Limitet Şirketinin 1951 yılı bilançosunun gönderildiğine dair Başvekâlet tezkereleri ve İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1951 bütçe yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Tekel Genel Müdürlüğü 1951 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (1/47, 3/41, 3/46, 3/66)*

REİS — Encümen.

DIVANI MUHASEBAT ENCÜMENİ REİSİ NUMAN KURBAN (Yozgad) — Efendim, encümen mazbatamızın tabî esnasında bir metin hatası olmuştur. Tekrar tabettireceğiz. Müzakerenin önümüzdeki İnikada talikmi rica ediyorum.

REİS — Arkadaşımızın teklifi cevvhile mazbatanın müzakeresini gelecek İnikada tâlik ediyoruz.

4. — *İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1952 yılı mütedavil sermaye hesaplarına mütaallik bilançosu ile Türk Tütün Limitet Şirketinin 1952 yılı bilançosunun gönderildiğine dair Başve-*

(1) 20 S. Sayılı matbua zaptın sonundadır.

kâlet tezkereleri ve İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1952 bütçe yılı hesabı katısına ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Tekel Genel Müdürlüğü 1952 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (1/48, 3/42, 3/46, 3/66)

REİS — Bu mazbata da müzakeresini tehir ettiğimiz mazbata ile ilgilidir. Bu mazbatanın da müzakeresini gelecek İnikada talik ediyoruz.

5. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan Krallığı Hükümeti arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Münakalât encümenleri mazbataları (1/331) (1)*

REİS — İkinci müzakeresidir. Maddelere geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan Krallığı Hükümeti arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasının tasdikine dair Kanun

MADDE 1. — 8 Şubat 1958 tarihinde Ankara'da imza edilmiş olan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan Krallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşması» tasdik edilmiştir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini İcra-ya İcra Vekilleri Heyeti Memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Lâyihanın heyeti umumiyesini açık reylerinize arz ediyorum.

6. — *Sıtma Eradikasyonu kanunu lâyihası ve Sıhhat ve İctimai Muavenet, Dahiliye, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/243) (2)*

(1) Birinci müzakeresi 15 nci İnikat zaptındadır.

(2) 9 S. Sayılı matbua zaptın sonundadır.

REİS — Lâyihanın birinci müzakeresi yapılmaktadır. Heyeti umumiyesi üzerinde söz alanlar: Servet Bilir ve Hasan Fehmi Evliya.

Servet Bilir. (Yok sesleri) Hasan Fehmi Evliya buyurun. («Vekil yok» sesleri.) Efendim aynı sebeple evvelce bir İnikada mahsus olarak tehir edilmiştir.

HASAN FEHMİ EVLİYA (Maraş) — Muhterem arkadaşlarım, müzakeresi mevzuubahs olan kanun «Sıtma Eradikasyonu Kanunu» diye bir isim taşımaktadır. Evvelâ kendi kanaatlerime göre kanun lâyihasının bu ismini tenkid etmek isterim. Bu kanun sadece isminden ibaret değildir, birçok cezai hükümler taşımaktadır. Kanunun teknik mânada umumi olması ve birçok kımseyi ilgilendirmesi bakımından, her şeyden evvel anlaşılır bir mânâ taşıması lâzımdır. Hem kolaylık olsun diye hem de, kimse kanunların cahili sayılmadığına göre, bu vecizeye uygun olsun arzusuyla kanunların sarih ifadelerle yazılması mecburiyeti vardır. Bu kanunda sadece (Sıtma Eradikasyonu) ismi mevcut olsaydı belki bir dereceye kadar mazur görülebilirdi.

Arkadaşlarım, şimdi size bu kanundan bir takım tâbirler daha okuyacağım (Sıtma Eradikasyonu Sürveyans Grup Başkanı) Şimdi bu cümlelerin içinde ancak iki Türkçe kelime vardır. Daha sonra (Haşaratı öldürücü) madde yerine (Ensektisit) tâbiri kullanılmıştır.

Arkadaşlar, demin arz ettiğim gibi bir kanun yaparken biz her şeyden evvel onu her eline alanın anlayabileceği bir lisanla yazmaya mecburuz. İkincisi, bu memlekette her şeyden evvel Türk lisanı hâkimdir. Deniyor ki esbabı mucibe lâyihasında, «Bunlar, dünya sağlık edebiyatına mal olmuş bulunan kelimelerdir.» Af buyurun, bunu iddia edenlere ifade edeyim ki, tetkik ettim bu kelimelerin dünya sağlık edebiyatına mal olmadığını da ben tesbit etmiş bulunuyorum.

Arkadaşlar, kanunun Türkçe olarak metni, Türkçe olarak izahı mümkün iken neden (Sıtma Eradikasyonu kanunu) diye bir isim taşınsın? Sıtmanın yok edilmesi, sıtmanın imhası kanunu diye bir isim pekâlâ bu kanuna verilebilirdi. Kanunda kullanılan lisan bakımından Türkçe karşılığı olduğu halde Fransızca karşılığın alınmış olmasına bendeniz daha başlangıçta muhalifim.

Arkadaşlar, bu kanun Adliye Encümeninde müzakere edildi. Orada bir kısım arkadaşlar dediler

ki; efendim, lisanların biri değerinden müphem olur ve diğer dillerden birçok kelimeler alınabilir. Uzun müzakereler geçti; fakat bu müzakereler sonunda bendenizin iddiasını teyideden ve aynı fikirde olan arkadaşların fikirleri orada galip gelmiştir. Fransızcada (éradication) bir şeyi kökünden kazımak kökünden çıkarmak mânasını ifade eder. Bunun karşılığı Türkçede vardır.

Arkadaşlar lisanlar birbirinden müphem olmuştur. Meselâ bizim Türkçeden de Fransızca müphem olmuştur. Fransızca (Méendre) kelimesi (Menderes) ten gelir, Menderes nehrinden. Çünkü bu kelime ivicah, pek kıvrıntılı mânasını ifade eder.

Keza İngilizce de Farsçadan birçok kelimeler almıştır. Fakat hiçbir zaman aynen almamıştır. Nasıl olur da Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince hazırlanıp Hükümet teklifi olarak getirilen kanun lâyihasında karşılığı bulunduğu halde cenebi kelimeler koyuyor?

Sonra arkadaşlar; biz hakkımız olmadığı halde, - esefle söylüyeyim - ki, bilmeden Fransızca lisanına kendi kendimize kelimeler sokmuşuz. Esbabı mucibe lâyihasında geçen, eradike kelimesi Fransızcada yoktur. Eradikatif ve eradikasyon kelimeleri vardır. (Eradike) kelimesini nereden çıkarıyorlar?

Sonra arkadaşlar, kanunun meselâ üçüncü maddesinde deniyor ki; «Sıtma nakili sivrisineklerin itilâfında Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından kabul edilen ilâç ve haşere öldürücü maddeler kullanılır.» Yani ensektisit ilâçlar. Farzedin Türkiye'de haşereleri öldüren çok kuvvetli bir ilâç bulundu. Dünya Sağlık Teşkilâtı tavsiye etmedi diye bu ilâç kullanılmıyacak mı? Nasıl olur da bir kanun (Dünya Sağlık Teşkilâtının tavsiye ettiği ilâçlar) diye geçirilir ve bu, madde olarak tedvin olunur.

BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Yoktur, efendim.

HASAN FEHMİ EVLİYA (Devamla) — Teklifinizin üçüncü maddesini okudum.

REİS — Bütçe Encümeni mazbatası müzakere edilmektedir. Lütfen onun üzerinde konuşmanızı hatırlatmak isterim.

HASAN FEHMİ EVLİYA (Devamla) — Buraya evvelâ Hükümet teklifi gelmiştir. Ondan sonra bu teklif birçok komisyonlardan geç-

miştir. Binaenaleyh asıl bu Hükümet teklifi üzerinde konuşursak isabet etmiş oluruz. Komisyonlardaki tadil teklifleri mütaaddittir. Binaenaleyh hangisi üzerinde kabul edilecekse, hangisi üzerinde konuşulacaksa... Müsaade buyurun benim bildiğime göre Hükümet teklifi üzerinde konuşulur. (Olmaz, sesleri)

REİS — Usulen mazbatalardan biri, umumiyetle sonuncusu esas olarak alınır.

HASAN FEHMİ EVLİYA (Devamla) — Arkadaşlar bir şey daha öğrenmek istiyorum: Deniyor ki, (Bu beş senelik zaman zarfında tatbik edilen usulde üç milyon dolâr ilâğ, vasıta ve malzemeyi meccanen vermeyi kabul etmiş, Dünya Sağlık Teşkilâtı. Hattâ malzemenin büyük bir kısmı iki seneden beri gönderilmiş bulunmaktadır.) deniyor. Gönderildiği bildirilen bu malzeme şimdiye kadar kullanılmış mıdır, yoksa kanunun meriyet tarihinden itibaren 5 sene zarfında mı, kullanılacaktır? Bu da belli değildir. Bunun da izahını istirham edeceğim. Şimdilik mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Servet Bilir.

BÜTÇE ENCÜMENİ ADINA SERVET BİLİR (Bolu) — Çok muhterem arkadaşlar; benden evvel konuşan Hasan Fehmi Evliya arkadaşımız birtakım terimlerden ve 3 neü maddeden bahsetti. Bu terimlere ait münakaşa Adliye ve Bütçe encümenlerinde enine boyuna yapıldı ve bunların hemen hemen hepsi kaldırıldı ve bunların karşılığı olan türkçe terimler alındı. Ancak bâzılarını kerre içinde yer verilmiştir. 3 neü madde ise tamamen kaldırılmıştır. Hükümet tasarısında mevcut ve arkadaşımızın burada mevzuubahsettiği hususlar Bütçe Encümeni tadilinde yoktur.

Biraz evvel söylediği üç milyon liralık yardım ise sırf bu beş senelik program için verilecek olan bir yardımdır.

Muhterem arkadaşlarım, Yüksek Huzurlarınıza getirilmiş bulunan Sıtmanın İmhası Kanunu tasarısı, sıtma âfetini memleketimizde tamamen yok etmek gayesini hedef tutan bir tasarıdır. Bu memleketin sıtma yüzünden neler çektiğini her biriniz benden çok daha iyi bilirsiniz. 1925 yılından beri yapıla gelen sıtma savaşı iyi neticeler vermiş ve muvaffak olmuştur. Fakat, bugün birçok ilmî hakikatlar, ilmî zaruretler ortadadır. Bu zaruret karşısında Sıtma Savaşı Kanununu

birakıp, bunun yerine Sıtmanın İmhası Kanununu kabul etmek zarureti aşikârdır. Bunun muhcip sebeplerini izah etmeden önce, evvelâ Sıtma Savaşı Kanunu ile Sıtmanın İmhası Kanunu arasındaki farkları, bu yeni kanunla neler getirilebileceğini müsaadenizle kısaca arz edeyim:

Sıtma mücadelesi bir memlekette sıtmalıların adedini asgari seviyeye getirmek için girişilen ve her sene tekrar edilen bir haldir. Bu, her sene programa alınarak yerin vüsatine göre kadrosu genişletilir, daraltılır ve bu her sene tekrar eder gider.

Sıtma Eradikasyonu kanunu ise muayyen bir devre içinde pasif bir çalışma, etkin bir çalışma ile bu memlekette sıtmayı topyekûn kaldırma gayesini güder. Binaenaleyh ikisi birbirinden tamamen farklıdır. İkincisi daha yüklü bir çalışma olduğu için, takdir edersiniz ki, daha büyük kadro ve daha enerjik bir çalışma isteyen bir haldir.

Şimdi her sene bizim bütçemize Sıtma Savaşı Kanununun tatbikatı için konulan tahsisat 27 milyon liradır. Konuşulan bu kanun tatbik edildiği zaman da her sene 406 bin lira (ki, beş sene zarfında 2 milyon lira kadar bir para eder) fazladan sarf edilmiş olacaktır. Fakat beş sene bittiği zaman sıtma meselesi tamamen ortadan kalkacağı için sarf edilen 27 milyon lira da Hazineye kalacaktır. Bunun yanıbaşında ayrıca iki bin sağlık personeli de memleketin diğer sağlık merkezlerinde hizmet göreceklendir.

Hepiniz bilirsiniz, bugün haşerat öllürücü ilâçlar karşısında sıtma sivrisineklerinin bu ilâçlara karşı zamanla bir muafiyet kazandığı ilmî bir hakikattir. Bugün için tam bir muafiyet yoksa da kısa bir zaman sonra, âdetleri mahdut ilâçlar sivrisinekler tamamen muafiyet kazanacaklar ve bundan sonra sıtma âfeti eskisinden çok farklı, çok ağır şekilde önü alınmaz bir âfet olarak karşımıza çıkacaktır. İşte bu ilmî hakikatın ışığı altında, demin de arz ettiğim gibi, faydalar bir araya getirildiğinde, Sıtma İmha Kanununun kabulü büyük faydaları meydana çıkarır.

Muhterem arkadaşlar, bu yalnız bizim memleketimiz için bir zaruret değil, bütün dünya için bir zaruret halini almıştır. Bu sebeple evvelce tatbik ettiğimiz Sıtma Savaşı Kanununun, sıtma eradikasyonuna bir zemin hazırlamış ve bunu 5 sene gibi kısa bir müddet zarfında mu-

vaffak olmasını temin etmiştir. Birçok memleketlerde bilhassa Afrika ve Doğu - Avrupa'da şu veya bu sebepler dolayısıyla Sıtma İmha Kanununda aksaklıklar olduğu için, bu hastalığı ortadan kaldırma ümitleri biraz sarsılmıştır.

Memleketimiz için bu hal mevzu bahis değildir. Eğer takdir buyurur, kanunu çıkarırsanız, bütün dünyada örnek olacak bir şekilde kısa bir zamanda Türkiye'de sıtmanın kaldırılması gibi hepimiz için iftihar vesilesi olacak bir mesut hâdise ile karşılaşacağız. Bu bakımdan Yüksek Heyetinizden bu tasarrufların kanunlaşmasına yardımlarınızı bilhassa rica eder, takdiri sizlere bırakırım.

REİS — Reylerini kullanmayan arkadaşlar, reylerini lütfen kullansınlar efendim.

Buyurun Emin Soysal.

EMİN SOYSAL (Maraş) — Muhterem arkadaşlar, sıtma mücadelesi bizde çok evvelden başlamıştır. Muhterem ve değerli doktorlarımız her sahada memleketin her tarafında bu mücadeleye devam etmişlerdir, bu işi yürütmüşlerdir. Bendenize getirilen bu kanuna hiç ihtiyaç yoktur. Böyle bir kanun çıkarmak fuzulidir. Sözeünün izahından ve Bütçe Encümenindeki izahlardan sonra anlaşılmuştur ki, böyle bir kanuna hakikaten ihtiyaç yoktur. Mesele, yeni bir ilâç, yeni bir metot ve yeni bir tertipten ibarettir. Sağlık Bakanlığımızın veya sağlık teşkilâtımızın her hangi bir ilâci her hangi bir tedavide şu veya bu metotla kullanmasına dair kanun tedvin edilmez. Böyle bir kanunun Meclisi Âliden çıkarılması doğru değildir. Esasen bir sıtma savaşı teşkilâtımız ve bu teşkilâtın elemanları vardır. Ecnebi bilmem hangi teşkilâtın bize yardım yapıp yapmıyacağını sordum. Bu yardım şimdiye kadar yapıldı mı, yapılmadı mı, bu kanun çıkmazsa bu yardım olmayacak mı dedim? Halbuki haber aldığımızı göre yardımı yapacak teşkilât, yardım yapmış, yapacak ve yapmakta devam edecektir. Binaenaleyh mevcut teşkilâta itimatlılık, yeni bir kanun çıkmazsa yardım yapmazlar sözü doğru olmaz. Sağlık Bakanlığının bu sahada çok esaslı çalışmaları olmuş ve muvaffak da olmuştur. 1950 ye kadar sağlık mücadelesi o derece muvaffak olmuştur ki 1950 de verilen rakamlar altı bin idi, fakat nedense

bu rakam 1958 de on iki bine yükselmiştir, 1958 den sonra sıtma, Bütçe Komisyonunda verilen rakamlara göre tekrar azalmıştır.

Bütçe komisyonunda söylenen, verilen iza-hata göre arz ediyorum; sıtmada kan alma usulü yoktur, diyorlar. Benim bildiğim çok eskiden beri kan alma usulü vardır. Sıtma; tersiyana olur, tropika olur, kuvartana olur. Bunların cinslerini tâyin etmek için bütün doktorlar eskiden beri kan alırlar, ve ona göre ilâç verirler ve devam ederlerdi.

Böyle bir mevzu için bu şekilde bir kanun tedvin etmek asla yerinde değildir. Eğer bu kanunla ayrı kadrolar istenecekse o başka meseledir. Bunun için ayrı tahsisat istiyebilirler. Yoksa böyle bir kanuna ihtiyaç yoktur. Sağlık Bakanlığı teşkilâtı mevcut kanunlarla bu işleri yapabilir.

REİS — Vahap Dizdaroğlu.

VAHAP DİZDAROĞLU (Mardin) — Muhterem arkadaşlar; memleketimizin sağlık meselesini alâkadar eden bir hususta gerek bu mücadelede bize yardımcı olanlara gerekse bu işi hazırlayanlara şükranlarımı arz etmek isterim. Yalnız kanunun esbabı mucibesinde aynen şunlar vardır : «1950 senesinde yapılan muayenelerde nüfusun % 7 sinde büyük dalaklı tesbit edilmişken 1935 sonunda bu nispet % 0,7 ye düşmüştür.» Bunda her halde bir hata vardır. 1935 1955 olacaktır. 1955 olduğuna göre dalak nispetinin azalması dahi bu mücadelenin muvaffakiyeti için bir delil olarak gösterilemez. Çünkü bunlar arasında ölmüş olanlar bulunabilir. Nispet bu bakımdan düşmüştür. Yeni teklif edilen bu kanunla bütün meselenin esası, 33 seneden beri memleketimizde mücadelesi yapılan sıtma mevzuunun sürüncemede kalması kanunların tatbikindeki hatalardan ileri gelmiştir. Bir misalle izah edeyim.

1955 senesine kadar Türkiyede hakikaten ne andemik ne pandemik şekilde bir sıtma epidemisine tesadüf edilmiyorken 1956 yılında Nusaybin'de sıtma epidemilerine rastlanmıştır. Bunun sebebi sıtma teşkilâtının müessir olamamasında değildir. Piring ziraatından ileri gelmiştir. Sıtma Savaş Teşkilâtının mücadelelerine rağmen kurutma yapılamamış, idari makamlarca mer'i kanun ahkâmınca tatbik edil-

*emesi ve bazı pirinç ziraatinin hususi olarak menfaatlerinin korunması neticesinde Midyat ve Nusaybin kazalarında takriben üç yüze yakın vatandaş hayatını gaibetmiştir. Bütün sebepler arkadaşlarımız, pirinç ziraati ile uğraşanlardan bazılarının hususi himaye görmüş olmalarıdır. Halen Türkiye'de pirinç ziraatinde daimî sulama mı yoska kesik sulama usulü mü tatbik edilmektedir? Bu husus belli değildir. Son olarak, İtalya'da cari olan daimî sulama usulünün tatbik edilmesi kabul edilmiştir. Fakat bu mevzuda bir kanun çıkmamıştır. Eğer Sıtma Eradikasyonu kanunu kabul edilir, bütçeye konan 13,5 milyon lira da sarf edilir, buna mukabil yine birinç ziraati yapanlardan bazıları himaye görürse bu işin içinden çıkmağa imkân bulunmaz.

Ben bu kanun münasebetiyle Yüksek Meclise şunu arz etmek isterim ki, bu kanunun çıkmasına rağmen, bazı şahıslar himayeye mazhar olursa bu kanundan memleketeye beklenen faydeler hâsıl olamayacaktır. İşin üzerinde hassasiyetle durulmasında faide umarım. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

REİS — Ali Menteseoğlu.

ALİ MENTEŞOĞLU (Adana) — Çok muhterem arkadaşlarımız, Sıtma Eradikasyonu Kanununun çıkması bu memlekette bir zarurettir ve bu kanun çıkmalıdır. Evvelece yalnız Mersin ve Adana arasında 9 milyon insanın sıtmadan öldüğü Alman Âlimi Nocht'un kitabında yazılıdır. Kitabı okumaya lüzum yoktur. Oradaki eserleri görünce bunu anlamak mümkündür.

Devletin bütçeleri bir kaç yüz milyon iken, Devlet bu işi o zamanın icaplarına göre ele almış ve fedakâr arkadaşlarımız sayesinde muvaffak da olmuştur. Evvelece yalnız hasta tedavi edilirdi, bataklık kurutma, bugünkü gibi büyük imkânlar mevcudolmadığı için çok güç bir mesele idi. Ancak DDT icadolduktan sonra ortaya yepyeni bir şey çıkmış oldu, bundan hepimiz memnun olduk. Fakat bu uzun sürmedi. Bir müddet sonra sivrisineklerle DDT tesir etmez oldu. Çünkü sineğin bünyesi buna mukavemet eder oldu ve artmaya başladı. Bunun üzerine memleketimizden götürülen sinekler üzerine mukavemet tecrübeleri yapıldı, Birleşmiş Milletler Teşkilâtında yapılan bu tecrübe sonunda anlaşıldı ki DDT artık sineklere tesir etmiyor, bir başka maddeye ihtiyaç

vardır. Bu sırada Adana civarında sıtmanın artmaya başladığı da görüldü. Vekâletçe Diyadiril diye bir madde daha getirildi. Faydası da görüldü. Hemen şunu söyleyeyim ki, sineğin kısa zaman sonra bu ilâca da mukavemeti artacaktır. Bu suretle ileride daha büyük âfetler meydana gelebilir. Biraz evvel arkadaşımızın dediği gibi çeltik sahalarının çok genişletilmiş olması, köye 100 metre, şehire 500 metre sokulmasının kesik sulama usulünün iyice tatbik edilmemiş olmasının da bunda tesiri vardır. Her ne olursa olsun bu kanun çıkmalıdır.

Muhterem arkadaşlarımız; Dünya Sağlık Teşkilâtı ve UNICEF bize bu yardımı yapmıyacak olursa, bu yardım başka bir şeye de kullanılamaz. Çünkü yardım bu gaye içindir. Binaenaleyh bu yardımdan istifade edilmelidir. Şimali - Afrika bu işi halletmiştir. Bizde ise bu iş biraz geri kalmıştır. Bizde de geçmiş zamanda sıtmaya lâzımgelen ehemmiyet verilmiş ve bilhassa Sadi Konuk zamanında 1945 - 1950 de bu işe önem verilmiş ve büyük istifadeler görülmüştür. Mücadele bir ara kesilmiş ve sonra tekrar başlamıştır ki Türkiye için büyük bir âfet olmuştur. Bu bakımdan muhterem arkadaşlar kanunun çıkarılması bir zarurettir.

REİS — Bütçe Encümeni.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİLGIN (İzmir) — Çok muhterem arkadaşlarımız, sıtmanın imhasını, istihdaf eden kanun lâyihası, Bütçe Encümeninde çok ehemmiyetle ve uzun bir müddet zarfında, birçok celseleri işgal edecek şekilde müzakere edilmiştir. Bu kanun hakkında söze başlarken sıtma mevzuunda memleketimizde sıtma savaş teşkilâtı kurulduktan sonra sarf edilmiş olan, hakikaten muvaffakiyetli neticeleri, encümenimizde de belirttiğimiz gibi, şükranla karşılıyoruz. Tabip arkadaşlarımızın, Sıhhiye Vekâleti teşkilâtının bu mevzuda memleketimize şeref verecek bir çalışma yaptıkları üzerinde hiçbir iştibah mevzuubahis değildir.

Bu kanunun gayesi şimdiye kadar elde edilen neticelerin tarsini ve sıtmanın kökünün kazılmasıdır ve Sayın Servet Beyin izah ettiği ve Sayın Ali Menteseoğlu'nun teyidettiği veçhile sıtma mücadelesinde muvaffak olmak başka bir şeydir, sıtmanın bir memlekette tamamen kaldırılmış olması da başka bir husustur. Malûmunuz olduğu üzere sıtma sivrisinek vasıtasıyla

nakledilen bir hastalıktır ve her memlekette sivrisinek bulunur. Almanya'da vardır, Amerika'da vardır, Fransa'da vardır. Fakat bu memleketlerde sıtma yoktur. Yani sivrisinekler, oralarda sıtma mikrobu bulunmadığı için, bunu nakletememektedirler. Sivrisinek var, mikrop yok ve dolayısıyla sıtma yok. Kanunun istihdaf ettiği gaye, sivrisineğin imha edilmesinden ziyade - çünkü bu daima mümkün olan bir husus değil - sıtma mikrobu kal' edilmesidir. Ondan sonra sivrisinek sadece kendi çapında bir huzursuzluk meselesidir, fakat hastalık mevzuu olmaz. Diğer taraftan sıtmanın tedavisinde, önlenmesinde, sivrisineklerin imhası hususu da pek tabii olarak ehemmiyetini muhafaza etmektedir. Bununla beraber arkadaşlarımızın izah ettikleri veçhile, haşere imha edici ilâçlara karşı sivrisinekler zamanla mukavemet kesbetmektedir. Dolayısıyla bu ilâçları zaman zaman değiştirmek ve tatbikatını şiddetli ve sıkı bir kontrol altına almak lâzımgelir. Bu da gayelerden daha doğrusu vesikalarından biri olacaktır.

Arkadaşların temas ettikleri hususlara kısaca arzı cevap edeceğim :

Hasan Fehmi Evliya arkadaşım kanundaki bazı terimlerin Türkçe olmadığına işaret ettiler. Eğer arkadaşımın Bütçe Encümeninde kabul edilmiş olan metni tetkik buyurmuş olsalardı böyle bir vaziyetin mevudolmadığını müşahade buyuracaklardı. Gerçekte kanun sevk edildiği zaman bu terimleri ihtiva etmişti. Halen de ke-re içinde bâzılarını ihtiva etmektedir. Kanunda eenebi kelimelerin kullanılmaması hususunda encümenleriniz hassasiyet göstermektedir. Binaenaleyh bu terimler tasfiye edilmiş bulunmaktadır.

Keza üçüncü maddeye temas ettiler. Bu madde önümüzde bulunan kanun lâyihasının 3 neü maddesi değildir. Önümüzde bulunan kanun lâyihasının üçüncü maddesi başkadır. Hükümetçe sevk edilmiş olan madde kaldırılmıştır.

O maddede de Dünya Sağlık Teşkilâtının kullanılmasını tavsiye ettiği ilâçlar ve usullerin kullanılacağına ait hükümler mevcut idi. Bu hükmü encümen lüzumsuz telâkki etti. Çünkü pek tabii olarak, ilmî olarak yapılan mücadelede en uygun ilmî usuller ve ilâçlar kullanılır ve kullanılacaktır. Bunu kanun hükmü ile teyid etmeye lüzum yoktu. Aslında Dünya Sağlık Teşkilâtının usul ve tetkik neticelerini, bünyemize uygunluğu ve ihtiyaçlarımızı karşıladığı nispette Sağlık Vekâleti ve

ona bağlı teşkilât bünyemize uygun olarak, ihtiyaçlarımızı karşılayacak şekilde tatbik etmeyi daima tabii bir vazife telâkki etmiştir.

3 milyon dolârlık ilâç ve yardım malzemesinin alındığından bahsettiler, bir arkadaşım da temas etti. Muhterem arkadaşlar, şunu ehemmiyetle arz etmek isterim ki, bu kanunun sevkine saik olan sebep, dışardan temin edilen veya temin edilecek olan bir yardım değildir. Bu yardımın gelmesi ancak bizim işlenimizi kolaylaştıran bir unsurdur. Fakat sıtmanın Türkiye'den katî olarak tardedilmesi, kovulması, Türkiye'de yok edilmesi bize ait bir meseledir. Binaenaleyh yardım yapılsın veya yapılsın bu yapılacak bir keyfiyettir. Bu meselelerde Türkiye'nin gayretini destekleyen Beynelmülel Teşkilâta çok teşekkür ederiz. Bu kanun, alınacak yardımlara müstenit değildir, bu yardımı hedef tuttuğu iddiasını kabul etmemenizi hassaten rica ederim.

Emin Soysal arkadaşım, bu kanuna ihtiyac olmadığını iddia ettiler. Muhterem arkadaşların, Türkiye'de sıtma savaşı usullerinin değişikliği burada ve encümenimizde salâhiyetli arkadaşlar tarafından izah edilmiştir. Kimse, Türkiye'de sıtma savaşında muvaffak olunamadığını iddia edemez. Bu, hakikatı tağyir etmek olur. Sıtma savaşı, muayyen bir merhaleye geldikten sonra, bu memlekette sıtmanın katî olarak defedilmesi lüzumu hâsıl olur. Ama, sıtma mikrobu ile savaşmak, sıtma mikrobu taşıyan haşerelerle savaşmak da ayrı bir meseledir. Türkiye'nin durumu, Almanya'nın durumuna, İngiltere'nin durumuna benzenmez. Çünkü oralarda sivrisinek mevudolsa da sıtma mikrobu yoktur. Oralarda sıtmanın devamlı hastalık halinde olmasına bu sebeple imkân mevcut değildir. Bu Türkiye'de henüz böyledir, yani mikrop mevcuttur, ve böyle olduğu müddetçe her hangi bir sebeple haşerenin öldürücü maddelere mukavemet kesbetmesi halinde şu veya bu sebeple sıtma fuvayelerinin alevlenmesi ve genişlemesi daima mümkündür. Bugün ele alınmış olan mesele fuvayenin tamamen söndürülmesi meselesidir. Türkiye'de sıtma fuvayesi kalmıyacak, sıtma kalmıyacaktır, bu kanun bunun için sevk edilmiştir.

Emin Soysal arkadaşımız dedi ki, «Kanuna lüzum yoktur. Bu metotlar mevcut kanunla tatbik edilebilir.» Hayır, mevcut kanun bu metotları tatbika müsait değildir.

Arkadaşım dedi ki, «Kan alınması lâzım, kan alabilirler.» Mesele bu kadar basit değildir arkadaşlar. Hasta veya sıtmalı olduğu şüphe edilen kimse berayı muayene kan vermeye mecburdur diye bizim kanunlarımızda bir hüküm mevcut değildir. Mevcud olmadığı müddet zarfında bu hastalardan kan alınarak muayenesinin yapılması, Türkiye’de kimin sıtma mikrobu taşıdığını kimin taşımadığını tesbit etmek imkânı mevcudolamaz.

Diğer bir mesele, DDT tatbikatı yapılıdır, fakat DDT yapılan evlerin bilâhara badana yapılması, DDT yi tesirsiz hale getiren ciheti menedici bir hüküm de mevcut değildi, çünkü bu hal mesken masumiyeti içine giriyordu. Bu kanunla vaziyet böyle değildir. DDT yapılan bir mahallin alınacak neticeye kadar, kalıcı ilâcın duvardan silinivermesi için, her türlü müdahaleyi menedici hükümler mevuttur. Onun için Emin Soysal arkadaşımız müsterih olsunlar, bundan, bundan evvel sıtma mücadelesi yapılmamıştır mânası çıkmaz ve sıtma mücadelesi daha cezri bir neticeye isai edilecektir.

Bir noktaya da ayrıca işaret edeyim :

Soysal arkadaşımız, «1950 ye kadar mümkün neticeler alındı, ondan sonra sıtma mücadelesi aksadı» dediler. Böyle bir şey yoktur. Gerçeğe de izah edildiği üzere 1950 de sıtmalı nispete yüzde 7, yani bir milyon kadardı. 1955 teki aramalarda bu, yüzde virgül yediye, onda bire düşmüştür. Bunlar büyük dalaklı nispetleridir.

O vakte kadar yapılan tatbikat sıtma savaşı tatbikatının umumi seyri içinde olmuştur. Bundan sonra âdeta bir yükselme olmuştur. Bu da o zamana kadar tarama mevzuunda yapılmış olan faaliyetin daha sıkı şekilde yapılmasından ileri gelmiştir. Yani 1955 te nüfuz edilmemiş mıntakalara arama faaliyeti tevsi edilince pek tabii adede bir artış olmuştur. Bu da mütaakıp senelerde savaşın devamiyle bertaraf edilmiştir.

Ben Ali Menteşeoğlu arkadaşımıza teşekkür ederim. İlmî ve teknik olarak konuştular.

Bir sual sorulmuştur; denildi ki; «UNICEF» tarafından yapılacak yardım ne zaman başlayacaktır?» Yardım başlamıştır. Bu kanun gelmeden evvel de bu kanundaki esaslara intibakı mümkün kılan şekilde tatbikat yapılmıştır. Yani ilmî ve fennî metotların tatbiki hususunda bir kanuna ihtiyaç yoktur. Fakat vatandaşlara birtakım mükellefiyetler yükliyen bir kanuna ihtiyaç vardır.

Şunu da arz edeyim ki; bu kanun tamamen sağlık mevzuuna temas etmektedir. Bunda hiçbir şekilde politik bir maksat yoktur ve olamaz. Türkiye’de sıtma tamamen imha edilecektir. Hakikaten arkadaşlarımızın buyurdukları gibi bizim ülkemiz, bilhassa Anadolu, zaman zaman bu sıtma âfeti yüzünden medeniyetlerin sönüp gitmesine, diyarların boş kalmasına sahne olmuştur. Bu hastalık memleketten yok edilmedikçe böyle bir tekerür daima mümkündür. Bu kanun bizi bu tehlikelerden masun kılacaktır. Türkiye’nin sıtmadan masun bir hale getirilmesini istihdaf eden bu kanunun tatbiki için vekâlete gereken imkânlar verilmiştir. Bu kadar hayırlı bir kanun üzerinde reylerinizin müspet olarak tecelli edeceğinden eminim.

REİS — Oy toplama muamelesi bitmiştir.

Halil Gürün,

HALİL GÜRÜN (Maras) — Muhterem arkadaşlar, geçen sene bütçe konuşmaları sırasında arz etmişim. Hakikaten Hükümetler olarak sıtma mevzuunda kat’etmiş olduğumuz merhale iftiharî mucibolacak kadar süratli olmuştur. Bu neticeden memnun olmayacak kimsenin bulunduğunu zannetmem. Bilhassa bu son kanun yani sıtmanın imhası kanunu artık bir zaruret haline gelmiştir. Vaktiyle büyük nüfus ziyânı mucibolan ve çalışma gücünü azaltan sıtma artık bugün şurada burada münferid vakalar halinde görülmektedir. Memleketimiz coğrafi ve zirai durumu itibariyle sıtma hastalığına müsteiddir. Fakat bugünkü teknik tatbik edildiği takdirde bu maraz kökünden halidilebilecek vaziyettir.

Terimler bakımından, bilhassa Adliye ve Bütçe Encümeni mensubu arkadaşlar tarafından Büyük Millet Meclisinin arzu ettiği tekniğe ve yabancı terimlerin ortadan kaldırılmasına mâtuflarına, lisansımızın zenginliğine uygun şekilde terimler hazırlanmasına bilhassa teşekkür ederim. Bunun için bu iki encümenin gayretlerini burada takdirle anmak ve teşekkür etmek yerinde olur.

Bendeniz heyeti umumiyesi itibariyle kanunu tasvibediyorum, lüzumludur. Yalnız bâzi hususlar hakkında encümenden bilgi edinmek arzusundayım.

Şimdiye kadar elimizde mevcudolan teşkilât vekâletçe sıtma bölgesi olarak tâyin edilmiş olan muayyen yerlerde çalışırdı. Bunun

için personel - doktorundan hasta bakıcısına kadar - muayyen bölgelerde vazife görürdü ve miktar itibariyle az bulunuyordu. Bu kanunun meriyete girdiği andan itibaren bütün vatan sathına şâmil bir çalışma yapılacaktır. Acaba personel temini bakımından neler düşünülüyor? Gerçi lâyhada bu hususun düşünüldüğü ve icabederse Avrupa'ya mütehasşis yetiştirilmesi için doktor gönderileceği ifade edilmektedir, fakat kanundan beklediğimiz neticenin ne dereceye kadar mümkün olacağını öğrenmek için personel vaziyetinin nasıl halledileceğinin encümen tarafından beyan edildiğini **görmek yerinde olur.**

Muhterem arkadaşlarım, personel meselesi gayet mühimdir. Bugün memleketimizde hakikaten bir doktor sıkıntısı içindeyiz. Birçok kazalarımızda dahi hükümet tabîbi bulup göndermekte zaman zaman sıkıntı çekmekteyiz. Bundan dolayıdır ki, doktor bulup onları kanun metnindeki cezai müeyyedeleri de tetkik, tesbit ve tatbik etmek üzere tahrik etmemiz çok müşkül olacaktır kanaatindeyim. Onun için doktor gibi, teknisiyen hastabakıcı gibi birtakım yardımcıları da yetiştirmeğe ihtiyacımız vardır. Bunun üzerinde şimdiden durmak yerinde olur.

İlaç meselesi de çok mühimdir. Eradikasyon yaptıktan sonra bunun neticesini takibetmek mecburiyetindeyiz. 5 senelik bir müddeti ihata eden bir kanunla memleketi sıtma âfetinden tamamen kurtarmayı tasavvur etmek de mümkün değildir. Bunun için ilaç meselesini Hükümetin ele alması icabeder. Ziraat Vekâleti bunu ele almış, zirai mücadele mevzuunda birtakım ilaçları imâl etmek imkânını elde etmiştir. Acaba «insecticide» yani haşere öldürücü ilaçların Türkiye'de imâli için Sıhhiye Vekâletince bir teşebbüs var mıdır? Versa bu teşebbüs ne derecede ve ne safhadadır?

Muhterem arkadaşlar; bizim vaktiyle bizden ayrılmış olan komşu memleketlerde müşterek bir hayatımız vardır. Bilhassa Cenup komşularımız Suriye ve Irak bir hudut ile bizden ayrılmaktadırlar. Burada bâzı mevzularda sıkıya ilgili bulunduğumuz memleketimizle bilhassa sıtma mevzuunda yakın bir münasebet vardır. Bilhassa Cenuptan memleketimize sıtma girmektedir. Ve burada büyük bir hevesle çıkarmak, tatbik mevkiine koymak istediğimiz

bu kanunun hükümleri haleldar olur. Onlarla müşterek çalışmalıyız. Bunun için acaba Sıhhiye Vekâletinin bu mevzuda, bu memleketlerle her hangi bir temas var mıdır? Her hangi bir anlaşmaya varılmış mıdır?

REİS — Aziz Uras.

AZİZ URAS (Mardin) — Halil Gürün arkadaşım temas etti; sıtma eradikasyon kanunu elbetteki bu memleket için lâzımdır. Sıtma prosesüsünün dört halkasının hiç olmazsa iki tanesini de bu kanunla birbirinden katî şekilde ayrılması suretiyle beş sene zarfında memlekette hiçbir şekilde sıtma kalmıyacağını ümit etmek isteriz. Bu belki mümkün olur ve netice çok mesudolur. Ama bu sıtmayı bilenlerin, sıtmanın âmîli marazisini, bulaşıcılığını bilenlerin ve bu hastalığın vücut içinde geçirdiği lâtente hali bilenlerin buna kolay kolay âmin diyemeyecekleri tabiidir.

Muhterem arkadaşım temas etti; biz memleketimizde âzami gayretle bunu söndürmeğe çalışırız. Bunu hakikaten koparıyoruz. Bunun halkalarını teşkil eden zemini, âmîli maraziyi, nâkili; bunlardan her hangisinin koparabilirsek adamakıllı bu sıtma durur. Ama Cenup ve Şark hudutlarımız gayet açıktır. Biraz evvel de arz ettim; sıtmanın insan bünyesindeki lâtente haliyle 10 sene, 8 sene sonra her hangi bir yerde tekrar bir patlak vermesi ve uzun geçmiş müntafi, yani sönmüş devrelerin akabinde gayet tehikeli epidemiler zuhuru ihtimali daima mevcudolabilir. Kanunda bundan sonra bâzı arkadaşlarımızın söylediği gibi - belki mevcuttur, zira okumadım ve görmedim - bilâhara vâkı olacak bu gibi intanların, epidemilerin ne suretle karşılanacağı ve 5 sene sonra ne gibi tedbirler alınacağı zikredilmemiştir.

Heyeti umumiyesiyle bu kanun memleket için çok hayırlı ve ehemmiyetlidir.

REİS — Dursun Akçaoğlu.

DURSUN AKÇAOĞLU (Çankırı) — Muhterem arkadaşlar, söyleyeceklerim benden evvel söz alan arkadaşlarımız tarafından liyakatle belirtilmiş olduğundan tekrar etmiyeceğim. Hakikaten bu kanun memlekete hayır getirecek kıymette isabetli, zaruri bir kanundur. Onun için kabul edilmesinde fayda vardır. Yalnız bendeniz şu hususta endişeliyim: Tatbikatında bâzı aksaklıklar olabilir. Onlar da şudur :

Biliyorsunuz, tatbikatı yapanlar tam kadro ile çalışmazlar, huzur içinde bulunmazlarsa bu kanundan bir netice alınmaz. Yani personel hiçbir surette şahsî geçim sıkıntısı ve endişesi içinde bulunmamalıdır. Ancak bu takdirde tatbikattan bir faide beklenebilir. Yoksa kadro tam mânası ile teşekkül ettirilmez ve personel de vazife gördüğü sırada kendi geçimini düşünecek bir vaziyete düşerse netice alınmaz. Onun için Vekâletten temennim, kanunu tatbik ederken personelin tatminine ve kadrolarının noksatsız ikmaline itina etsinler.

Kanun hayırlı olsun arkadaşlar.

REİS — Bütçe Encümeni.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Çok muhterem arkadaşlarım, konuşan muhterem arkadaşlarımızın sordukları suallere kısaca arzı cevabedeyim.

Muhterem Halil Gürün arkadaşım teşkilât üzerinde durdular. Personelin kifayetsizliğine temas ettiler. Bu kanun tetkik buyurulursa görülecektir ki; eski teşkilatta bir değişiklik yapılmış, sıtma savaş bölgelerinin üstünde bir de gruplar reisliği tesis edilmiştir. Bunlar daha ilmî, daha ihtiyaçlara yakın ve daha koordine şekilde işlerin cereyan etmesi için muktazi kadrolar verilmiştir, kadrolar tamamıyla bu ihtiyaçları karşılayacak şekilde hesabedilmiş bulunmaktadır. Bu gruplar birkaç vilâyeti içine alacağı için bunların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde kadrolar tertib edilmiştir. Ve doktor sıkıntısı olacağını da tahmin etmiyoruz.

Dursun Akçaoğlu arkadaşımız doktorlarımızın terfihi meselesine temas ettiler. Bu yalnız sıtma-ya mütâallik değildir, umumi olarak nazari temmüle alınacak bir meseledir. Hakikaten doktorlarımızın vazifelerini seve, seve yapabilmeleri imkânlarının hazırlanması lüzumuna biz de kaani bulunuyoruz.

Personel yetiştirmek mevzuunda sual teveih buyurdular. Teknik personel yetiştirmek üzere kurslarımız devam etmektedir. Bu personelin yeni malûmatla tehziz edilmesini teminen gerekli gayret sarf edilmektedir. Adana bölgesinde Eylül'den beri başlayan ve daha 3 ay devam edecek bir kurs açılmıştır.

İlaç meselesine de temas buyurdular, bu bizim için bir mevzu değildir, UNİCEF Beynelmîlel Sağlık Teşkilâtı tarafından temin edilmekte ve teminine de devam edilmektedir.

Hudut memleketlerine de temas buyurdular, esasen bu kanunun parantez içinde Eradikasyon diye isim taşıması da beynelmîlel bir faaliyet olmasından ileri gelmektedir. Bu faaliyet Türkiye'de daha iyi hazırlanmış bir zemin üzerinde cereyan edecektir. Diğer memleketlerde, komşu memleketlerde Suriye, Irak, İran'da aynı faaliyet mevcuttur. Beynelmîlel teşkilât bütün bu faaliyetleri koordine eden bir durumdadır. Binaenaleyh, bu memleketlerin de sıtma âfetinden kurtulması için bir gayret sarf ettiklerine eminiz. Belki bizim kadar çabuk netice alamazlar, fakat oradaki neticenin de müspet olmasını temenni etmekteyiz.

Yine soruldu, denildi ki, «Türkiye'de 5 sene içinde sıtmalı kalmazsa ne yapılacaktır?» Türkiye'de sıtma âfeti tamamen tasfiye edildikten sonra bugün bilfarz, bunun âfet halinde olmadığı, tamamen münferit vakalara inhisar ettiği Almanya'da, Fransa'da ve Amerika'da ne yapılmakta ise, Türkiye'de de yapılacak iş odur. Yani münferit hâdiseler ortaya çıktığı zaman bunu tedavi ederek, sıtma mikrobu etrafa yayılmamasını temin etmek esas olacaktır.

Aziz Uras arkadaşımız hastalığın latente şekillerine temas etti. Zaten bu kanunun gayesi latente şekilleri meydana çıkarmak ve tedavi etmektir. Binaenaleyh 5 sene içinde sarf edeceğimiz gayret müspet netice verirse kan muayenesi ve diğer tıbbi ve bakteriyolojik muayeneler vasıtasıyla Türkiye'de kimsede sıtma mikrobu kalmaması temin edilmiş olacaktır. Bu bakımdan da hastalığın latant olarak devam etmesi bahis mevzu olamaz muhterem arkadaşlarım.

Dursun Akçaoğlu arkadaşımız, tatbikattaki noksanlıklara temas ettiler. Bu kanun, demin de arz ettim, tatbikatta müeyyideleri bulunmayan çeşitli noksanlıkları gidermeye mâtuftur. Ziraatte pirinç ekimi için hükümler vardır. Bunun için yeni müeyyideler getiriyor. Eski kanunda hükümler vardı, metotlar vardı, müeyyide olmadığı için tatbik edilemiyordu. Bu yeni kanun bütün müeyyideleri vaz'etmiş, hattâ birçok dairelere, özel idarelere, belediyelere mesuliyet tahmil etmiştir. Bu kanun katî olarak tatbik edilecek ve beklediğimiz mutlu neticeyi verecektir sevgili arkadaşlarım.

REİS — Servet Bilir.

BÜTÇE ENCÜMENİ ADINA SERVET BİLİR (Bolu) — Muhterem arkadaşlar, Aziz Uras

arkadaşımızın teknik endişesini izale etmek için gelmiş bulunuyorum.

Hakkikaten kendilerinin de izah ettikleri gibi sıtma çok muannit, nükseden korkunç bir hastalıktır. Yalnız tıp literatüründe, bugün isimlerinden bahsedeceğim 3 ilâç sebebiyle bu büyük dâvayı başarıma ümitleri katılmıştır. Meselâ, kendilerinin bahsettikleri Klorokin muhiti kanda parazitleri imha etmek için Primokin, intikalini önlemek, için ve nesic içindeki gizli paraziti öldürmek için de Primatalin vardır. İşte bunlar kendilerinden beklenen neticeleri verdikleri için bu dâvaya girilmiştir. Bu hususta ömür tüketenlerin raporları katidir. İnşallah biz de bu dâvayı hiç şüphe götürmez şekilde halledeceğiz.

REİS — Takrirler var, okutuyorum.

Riyasete

Vaziyet tavazzuh etmiştir. Kifayetin reye vaz'ım arz ve rica ederim.

Gazianteb
Süleyman Kuranel

Yüksek Riyasete

Kanunun heyeti umumiyesi hakkındaki müzakereler kâfi derecede aydınlatıcı olmuştur. Maddelere geçilmesini arz ve teklif ederim.

Manisa
Nebil Sadi Altuğ

REİS — Kifayeti müzakere takrirlerini reylerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kifayeti müzakere kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan Kırallığı Hükümeti arasındaki Hava ulaştırma Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihasına (309) arkadaş katılmış, (308) kabul, (1) müstenkif, muamele tamamdır. Kanun kabul edilmiştir.

Sıtmanın imhası hakkında Kanun

MADDE 1. — Yurt içinde sıtmanın imhası (Eradikasyon) bu kanun hükümlerine göre yapılır. Bu faaliyet beş yıl devam eder.

REİS — Bir takrir vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Sıtma eradikasyonu Kanununun 1 nci maddesindeki eradikasyon kelimesinin «Sıtmanın yok edilmesi» şeklinde tashihini arz ve teklif ederim.

Kars
İbrahim Us

REİS — Encümen.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Arkadaşımızın takriri bir zuhule istinadettir. Başlıkta eradikasyon diye bir şey yoktur. Eradikasyon parantez içinde yazılmıştır, metinde böyle bir kelime yoktur. Bütün memleketlerde bu eradikasyon kelimesi kullanıldığı için biz burada «imha» tâbirini kullandıktan sonra parantez içinde bu tâbiri de kullandık. Bu itibarla aynen kabulünü rica ederim.

RIZA TEKELİ (Adana) — Bir sual.

REİS — Buyurun.

RIZA TEKELİ (Adana) — Bu beş yıllık müddet ne şekilde tesbit edilmiştir? Niçin 3 veya 4 yıllık değildir de beş yıllıktır?

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ BEHZAT BİLGİN (Devamla) — Bu beş yıllık müddet mücadelenin takibettiği safhalara istinadedilerek tesbit edilmiştir. Eğer teknik malûmat arzu ediyorsanız arkadaşımız verebilir.

REİS — Takrirdaki «eradikasyon» kelimesinin «imha» olarak değiştirilmesi istenmektedir. Yapılan izahlar neticesinde anlaşıldığına göre maksat esasen hâsıldır. Takriri reye arz etmiyorum. Başka söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Sıtmanın imhası faaliyeti :

- Sıtmalıları katî şekilde tedavi ederek intan membalarını bertaraf etmek,
 - Nâkil sivrisinekleri imha ederek sıtmanın intikalini önlemek,
- Suretiyle yapılır.

İmha faaliyeti yapılacak yerler ile faaliyet müddetleri Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince tesbit olunur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşkilât ve salâhiyet

MADDE 3. — Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti :

a) İmha faaliyeti yapılacak yerlerde lüzumlu bölge teşkilâtı ile bölgeler grubu reislikleri ihdas etmeye, enstitüler ve lâboratuvarlar tesis etmeye ve bu teşekkülleri icabında başka yerlere nakletmeye, kısmen veya tamamen kaldırmaya,

b) Sıtma tedavisine yarıyan ilâçları parasız vermeye,

Salâhiyetlidir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bölgeler grup reislikleri doğrudan doğruya vekâlete bağlı olup gruplarına dâhil bölgelerdeki teşkilâtın ilmi murakipleridirler. Bu sıfatla vekâletçe imha mevzuunda verilmiş olan bütün emirlerin infazını murakabe ve temin ile mükellef olup imhanın süratle tahakkukundan mesuldürler.

Bölge reislikleri, bölgelerine dâhil vilâyet ve kazalardaki teşkilâtın âmiri olup bölgelerinin sıtma ile alakalı bütün ilmi, teknik ve idari işlerini tedvirle mükellef ve bu işlerin matlup şekliyle yürütülmesinden mesuldürler.

Bölge reislikleri, buldukları vilâyet vasıtasıyla Vekâletle muhabere ederler. Bölge reislikleri 3017 sayılı Kanunun 30 ncu maddesinin 2 nci fıkrası hükmünden istisna edilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Buyurun Aziz Uras.

AZİZ URAS (Mardin) — Arkadaşlar; bu grup âmirlikleri, mıntaka âmirliklerinin, vilâyetler kanalıyla muhabere ettirilmesi, daha evvel olağanüstü Sıtma Kanunu görüşülürken mevzu bahis edilmişti. Bilhassa bu şeklin zaman kaybı gibi bir vaziyet ihdas ettiği o zaman kabul edilmişti. Bugün bir mıntaka âmirinin doğrudan doğruya teknik bir mevzu için Vekâletle muhabere etmesini sağlamak üzere bir takrir vermeye lüzum görmüyorum. Encümen bu teklifimi kabul ederse bu iş sâlim bir yola girmiş olur.

REİS — Encümen.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİLĞİN (İzmir) — Efendim, böyle grup reislikleri doğrudan doğruya vekâlete bağlıdır ve resen v kâletle muhabere ederler Burada arkadaşımızın temas ettiği bölge başkanlarıdır. Bölge başkanları vilâyetlerde ve bazan da iki vilâyette bir

olmak üzere vazife görürler. Mahalli vilâyet idareleri kanununa göre bütün devlet dairelerinde olduğu gibi bunlar da valinin nezareti altında vazife görürler. Valinin mücadelenin safhasından haberdar olması için bu pek tabii bir hususdur ve valinin bu salâhiyeti muhafaza etmesi icabeder. Mamafih valiler tatbikatta imza salâhiyetini bölge başkanlarına verdiği görülmektedir ve bu suretle de bölge başkanlarının vekâletle muhaberata geçmesine bir mâni olmamaktadır.

REİS — Başka söz isteyen yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilûmun hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsilcileri ve diğer hakiki şahıslar Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti veya teşkilât tarafından bu kanun gereğince tesbit olunan tedbirleri almak ve tesisleri yapmakla vazifelidirler.

REİS — Madde hakkında söz isteyen... Yok.

Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mecburiyet, mükellefiyet ve yasaklar

MADDE 6. — İmha faaliyeti yapılan yerlerde :

a) 5 nci maddede yazılı daire, müessese ve teşekküllerle hakiki şahıslar; sokak, ev, bağ, bahçe, arsa, mera, çayır, kavaklık ve çeltiklik, taş, kum, kireç, tuğla ve kiremit ocakları gibi yerlerde ve sivrisinek sürfelerinin yetişip inkişaf edebileceği müddet içinde su altında bırakılan tarlalarla, fabrika, su arkları, su değirmenleri ve bentleri, çeşme ayakları gibi durgun su birikintileri husule getirebilecek sair yerlerde tesbit edilen sivrisinek sürfelerinin imhası ve bu yerlerin ıslahı hakkında teşkilât tarafından tavsiye olunacak tedbirleri tâyin olunacak müddet içinde almaya mecburdurlar.

b) Yukardaki bentte mezkûr tedbirleri akim bıraktırmak, güçleştirmek, geciktirmek yasaktır. Bilûmun binalar ile müstemilâtında, bağ ve bahçe gibi yerlerde yapılacak tetkik ve teftişlere mâni olunamaz.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok?.. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Herkes, teşkilât tarafından mahallinde yapılacak umumi veya kısmi muayenelere riayet etmeye ve hastalığın teşhisi veya kütlenin sıtma paraziti endeksinin tâyini maksadıyla yapılacak bakteriyolojik muayeneler için her talep vukuunda kan alınmasına ve ilâçların tatbikine müsaade etmeye mecburdur.

Bu madde tatbikatından dolayı, reşidolmayan veya temyiz kudretini haiz bulunmayan kimselerin veli veya vasileri mesuldürler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Sivrisineklerin itlâfi maksadıyla evler ve müstemilâtı ile bağ ve bahçeler ve sair yerlerde kâin olup içinde insan ve hayvan barınan bilûmum binalara kalıcı haşere öldürücü madde püskürtülmesine ve gerekli sair tedbirlerin alınmasına engel olmak ve kalıcı haşere öldürücü madde tatbikinden itibaren beş ay geçmeden duvar ve tavan satırlarını silmek, yıkamak veya badana etmek yasaktır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Yol, demiryolu, köprü, su barajları, regülâtör, sulama, boşaltma ve kurutma kanalları inşaatıyla fabrika, çiftlik gibi kalabalık halk kütlesi barındıran tesislere ait inşaat sırasında alâkalı makam, müessese ve şahıslar sıtmayı önlemek bakımından Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti veya mahallî teşkilât tarafından gösterilecek tedbirleri önceden almak ve bunları devam ettirmekle mükelleftirler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10. — 5, 6 ve 9 ncu maddeler gereğince salâhiyetli merciler tarafından alınması lüzumlu görülen tedbirler; alâkalı Devlet daireleriyle belediyelere, köy hükmi şahıslarına, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküllerle bunlara bağlı idare, müessesese ve kurumlara ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşek-

küllerle bilûmum hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsilcilerine ve diğer, hakiki şahıslara yazılı olarak bildirilir. 7 ve 8 nci maddeler gereğince yapılacak muayenelerle haşere öldürücü madde tatbikatının zamanı, şehir, kasaba ve köylerde mahallî örf ve âdete göre halka duyurulur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Her sıtma vakasının ihbarı mecburidir. Askerî veya sivil resmî ve serbest bütün tabipler, bilûmum hastane ve diğer sağlık müesseseleri başhekim veya müdürleri, bakteriyolojik tahlil lâboratuvarları müdür veya mütehassısları teşhis ettikleri sıtma vakalarını buldukları yerlerin bölge reisliklerine ve şubelerine, bu teşekküllerin bulunmadığı yerlerde Sıhhat ve İctimai Muavenet müdürlükleri Hükümet tabiplikleri veya sağlık merkezi baştabipliklerine en seri vasıta ile haber vermekle mükelleftirler.

İhbarla mükellef olanlar, hastanın adı, soyadı, yaşı ve sarıh adresini alâkalı makamlara yazı ile bildirmeye ve mücbir sebebolmadıkça hastadan alınacak kalın damla veya yayma kanı da beraber vermeye mecburdurlar.

Teşkilâtın bulunmadığı yerlerde mahallî sağlık makamlarına yapılacak sıtmalı ihbarlarına ait 2 nci fıkrada münderiç malûmatı havi yazı ve kanların bu makamlarca mümkünse aynı günde, olmadığı takdirde ertesi günü en yakın bölge reisliğine gönderilmesi mecburidir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Şehir ve kasabalarda sivrisinek üremesine mâni olacak ve yok edimesini sağlayacak tedbirleri almaya mahallî belediyeler mecburdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Teşkilâta çalıştırılanlar; su baskını, zelzele ve yangın veya umumi hayata müessir âfetler gibi fevkalâde haller müstesna olmak üzere mahallî idare âmirleri tarafından

muvakkat dahi olsa - asli vazifeleri haricinde sair hizmetlerde çalıştırılmazlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cezai hükümler

MADDE 14. — Bu kanun hükümleri gereğince salâhiyetli merciler tarafından alınması lüzumlu görülen tedbirleri yerine getirmiyen, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllere mensup bilûmum memur ve müstahdemlere fiillerinden mahiyetlerine göre Türk Ceza Kanununun Devlet memurları hakkındaki hükümleri tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15. — 5 ve 6 nci maddeler gereğince alınması icabeden tedbirleri yerine getirmiyen, tesisleri yapmayan veya mükellefiyetleri ifa etmeyen hususi, hükmi şahıslarla âdi ortaklıkların işlerini fiilen idare eden vazifelileri ve taallûku halinde idare meclisi reisi ve âzaları ve hakiki şahıslar 500 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16. — 7 nci madde hükmüne riayet etmeyenler 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrürü halinde hafif para cezası iki kat olarak hükmolunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 17. — 8 nci maddede yazılı yasaklara aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde ağır para cezası iki kat olarak hükmolunur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 18. — 9 neu maddede yazılı tedbirleri almıyan veya bunları idame ettirmiyen hususi hükmi şahıslarla âdi ortaklıkların işlerini

fiilen idare eden vazifelileri ve taallûku halinde idare meclisi reisi ve âzaları ve hakiki şahıslar 2 500 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 19. — 11 nci maddede yazılı mecburiyete riayet etmeyenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde cezanın asgari haddi 250 liradan aşağı olamaz.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Teşkilât tarafından bu kanunda yazılı hususlar hakkında tanzim olunacak zabıt varakaları suçlunun hüviyet ve ikametgâhı tesbit edildikten sonra derhal mahallî Cumhuriyet müddeiumumiliğine tevdi olunur. Zabıt varakaları aksi sabit oluncaya kadar mu-teberdir.

Bu kanunla ilgili suçlara ait dâvalar müstacel mevaddan addolunur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Bu kanuna göre hususi hükmi şahısların organları hakkında hükmolunan para cezalarından alâkalı hususi hükmi şahıs mezkûr organlarla birlikte müteselsilen mesuidür.

Para cezaları hükmi şahıslardan Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanun hükümleri mucibince tahsil olunur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Müteferrik hükümler

MADDE 22. — Sıtma Savaşı Umum Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilâtında çalıştırılan bilûmum memur ve hizmetliler unumi seferberlik dışında müeccel sayılırlar.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Vilâyetlerde bölge reisleri kazalarda şube tabipleri buldukları mahallin hıfzıssıhha meclisinin tabii âzasıdırlar.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Bölgeler grubu reisleri Vekâlet encümeninin intihabı ve Vekilin tasdıkı üzerine kararname ile tâyin edilirler.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Sıtmanın imhası için lüzumlu ilâğ, malzeme ve teçhizat ile sair maddelerin ve motorlu nakil vasıtaları yedek parçalarının satın alınmasına ve bunların memleket dâhilinde nakillerine mütaallik taahhüt işleri ve motorlu nakil vasıtalarının tamirleri 2490 sayılı Artırma, eksiltme ve ihale Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

Ancak, mahallen teşkil olunacak satınalma komisyonlarında Maliye teşkilâtının bir temsilcisi bulundurulur.

REİS — Asım Eren.

ASİM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlar, Meclisi Âlinize kabul edilen bir kanunla kinin ve antibiyotik ilâğların ithali, tevzii ve satışı inhisarı Kızılaya verilmişti. Şimdi burada kininli sıtma mücadele ilâğlarının ve bu konuyu ilgilendiren diğer ilâğların satın alınması ve tevzii işinde Sağlık Vekâleti vazifelenmektedir. Bunun evvelki kanunla nasıl bağdaşacağını izah etmelerini istiyorum.

REİS — Encümen.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MÜHÜRÜ BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Asım Eren arkadaşımızın buyurdukları husus kininli ilâğlara aittir. Sıtma mücadelesinde şimdi yeni ilâğlar kullanılmakta ve bu ilâğlar bedelsiz olarak UNICEF teşkilâtı tarafından temin edilmektedir, binaenaleyh alâkası yoktur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 26. — 11 . II . 1946 tarih ve 4862 sayılı Kanunun, 16 . VI . 1947 tarih ve 5087, 19 . IV . 1948 tarih ve 5194, 1 . VIII . 1951 tarih ve 5825 sayılı kanunlarla muaddel (1) sayılı cetvelinden Sıtma Savaşı Umum Müdürlüğü merkez ve vilâyetler teşkilâtı ile Adana Sıtma Enstitüsü Müdürlüğü başlığı altındaki kadrolar kaldırılmış, bunların yerine bu kanuna bağlı cetvelde derece, aded, memuriyet unvanları ile aylık tutarları gösterilen kadrolar konulmuştur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 27. — 4871 sayılı Sıtma savaşı Kanunu ilga edilmiştir.

REİS — Reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun birinci müzakeresi bitmiştir.

7. — *Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğüne yaptırılması hakkında kanun lâ-yihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/415) (1)*

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında söz istiyen var mı? Maddelere geçilmesini reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğüne yaptırılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Libya (Trablusgarb) da bulunan Turgutreis manzumesinin restorasyonu ile etrafının açılması ve tanzimi için lüzumlu her türlü malzemenin dâhilde ve hariçte mubayaa, imal ve nakline, Türk ve yabancı mütehasıslar marifetiyle mahallinde inşa ve monte ettirilmesine ve teknik kontrolunu yapmaya Vakıflar Umum Müdürlüğü mezun kılınmıştır.

REİS — Halil Gürün.

HALİL GÜRÜN (Maraş) — Efendim, restorasyon işleri memleketimizde her zaman yapılmaktadır. Yapılan restorasyonlarda elde edilen muvaffakiyet küçümsenecek mahiyette değildir. Madde Kanuniyede (yabancı mütehasıslardan istifade edilir) diye bir kayıt vardır. Bunun neye delâlet ettiğini anlıyamadım. Libya'daki mütehasıslardan mı istifade edilecektir, yoksa İngiltere'den hususi surette getirilecek mütehasıslardan mı istifade edile-

(1) 19 S. sayılı matbuua zaptın sonundadır.

cektir? Bu islâmî bir eser olduğuna göre bu sahada çalışmış Türk mütehasısları diğer mütehasıslara nazaran çok daha üstün durumdadır. Encümen lütfeder, izahat verirlerse memnun olurum. Tatın edilmediğim takdirde (cenebi mütehasıslar) kelimesinin kaldırılması hususunda bir takrir vereceğim.

Mâruzatını bundan ibarettir.

REİS — Bütçe Encümeni.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Efendim, bu gibi eserlerin restorasyonu Vakıflar İdaresince salâhiyetli ve mütehasıs kimseler tarafından yapılmaktadır. Bu mütehasısların muvafakiyetleri ve liyakatleri İstanbul'da ve diğer yerlerde yapılmış ve yapılmakta olan restorasyonlardan anlaşılmaktadır. Binaenaleyh, vazifelendirilecek olan aslında bu mütehasıslardır. Bu itibarla Libya'da yapılacak bir iş olduğuna göre işin teferruatında mahallî mimarlardan ve mütehasıslardan faydalanmak lüzumu hâsıl olabilir. Türkiye'de yapılacak bir iş olmadığı için ihtiyaca göre (bu cenebi mütehasıs) kaydı ilâve edilmiştir. Yoksa bu cenebilere yaptırılacak bir restorasyon işi değildir, Türk mimarları tarafından yapılacaktır.

REİS — Başka söz istiyen olmadığına göre maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Yukarda yazılı işlerde; 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, eksiltme ve ihale Kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Birinci maddede yazılı işlerin icabettirdiği bilûmum masraflar 2 400 000 lirayı geçmemek üzere İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ve 7044 sayılı Kanun gereğince verilen tahsisattan karşılanır.

REİS — Süleyman Kuranel.

SÜLEYMAN KURANEL (Gazianteb) — Muhterem arkadaşlarım, Büyük Amiral Turgut Reisin türbesinin ve müstemilâtının tamiri hususunda Hükümetin göstermiş olduğu bu âlice-naplığı takdirle karşılarım.

Yalnız burada üzerinde durulması icabeden bir husus var. Maliye Encümeni bu mevzuu gö-

rüşürken, yabancı bir ülkede yapılacak restorasyon işlerinin henüz keşfi ve projeleri hazırlanmamış olduğundan para miktarını tâyin etmemiş ve bu işe sarf edilecek meblâğı Bankalar Kurulunun takdirine bırakmıştır.

Halbuki Bütçe Encümeni bu işe 2 milyon 400 bin lira tahsis etmiş ve sarfına İcra Vekilleri Heyetini memur etmiştir.

Ben alâkalılarından sordum. Bu işin projesi mevcut değilmiş. 2 milyon 400 bin lira tahmin edilen ve yabancı memlekette yapılan bu işe başlansa ve neticede. Haziran ayında para biterse yeniden Meclise gelip ikinci bir tahsisat talebinde bulunup encümenlerden geçmesi ve Mecliste kanuniyet kesbetmesi uzun zamana bağlıdır. Yabancı ülkede başlanan bir işin uzun müddet âtil bırakılması herhalde Türkiye için, Türk milleti için iyi bir tesir yapmıyacağı kanaatindeyim. Bu sebeple, Maliye Encümeninin 3 ncü maddesinin kabulünü rica ediyorum ve bunun için bir takrir veriyorum.

REİS — Kemal Özçoban.

KEMAL ÖZÇOBAN (Afyon Karahisar) — Efendim; muhterem arkadaşımız bendenize tekaddüm eylediler. Aynı mevzu üzerinde benim de mâruzatım olacak.

Şimdi vâkı bu teşebbüsten dolayı bendeniz şahsan memnun ve müteşekkirim. Türk tarihine malolan ve büyük menkibeler yaratan Turgutreis manzumesinin restorasyonu için verilecek paranın helâl olmasını kabul edenlerdendir. Böyle bir teşebbüse varıldıktan sonra verilecek para, iki milyon 400 bin lira yetmediği takdirde eserin yarıda kalma gibi bir durumun husulü mümkündür ki, bu da hoş olmayacaktır. Onun için Hükümetin istediği, arkadaşımızın da buyurdıkları gibi bu hususta Hükümete yetki verelim, iş yarıda kalmasın. Belki bu kadar masraf yapılmaz, belki de fazla bir masrafı icabettirir. Verilen iki milyon 400 bin lira yetmediği surette işin yarıda kalması için bu talebe iştirak ediyorum.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Arkadaşlarımın endişelerini izale edeceğimi ümid ediyorum.

Aslında Hükümete verilen tahsisatın açık bono şeklinde verilmesi mümkün değildir. Parlâmentonun teşekkülünün başlıca gayelerinden biri Hükümetin serfiyatını tahdit ve kontrol et-

mektir. Hükümet daha geniş olarak teklifte bulunabilir, fakat encümenin vazifesi Muvazenei Maliye Encümeni olarak bu talepleri takyid ve işin icabına göre lâzımgelen rakamı da tesbit etmektir. Bu hususta encümenin lâzımgelen tetkiki yaptı. Keşif yoktur, fakat Vakıflar İdaresinin yaptığı esaslı ve geniş bir tetkikat vardır. Bu idare işin kaç malolacağını tesbit etmiştir ve bize verdikleri rakam iki milyon liradır. Biz bunu muhtemel akaarları, farkları karşılamak üzere iki milyon dört yüz bin lira olarak kabul ettik.

Şimdi arkadaşlarımız diyorlar ki, işe başlanır, iş yarım kalır. Bilhassa Süleyman Kuranel arkadaşım takdir buyururlar ki, bu işin fazla masraf istediği son dakikada belli olmaz. Masrafın artışı istilzam eden bir husus meydana gelirse bir ek ödenek istemek mümkündür. Meclisin tatil devresinde bu imkânın kullanılmaması gibi bir vaziyetin tahaddüsü düşünülemez. Zira bu iş bir hamlede yapılacak bir iş değildir. İşin icabına göre bize verilen teminat iki milyon dört yüz bin liranın kâfi geleceği merkezindedir. Ek ödeneğe de lüzum hâsıl olmayabilir. Meclis ve Bütçe Encümeni fonksiyonu olarak idareye açık bono şeklinde bir salâhiyet vermek doğru olmaz.

Bu tahsisatın ihtiyacı karşılayacak seviyede tesbit edildiğine itimat buyurmanızı ve aynen kabulünü rica ederim.

REİS — Asım Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Vazgeçtim.

REİS — Süleyman Kuranel.

SÜLEYMAN KURANEL (Gaziantep) — Efendim; Bütçe Sözcüsü arkadaşımız itiraf buyurdular ki, bu işin henüz detayı değil, hattâ hazırlanmış bir avan projesi dahi yoktur. Böyle bir proje olmadığına göre 2 400 000 liralık tahsisat tahminidir. Yapılacak iş Turgut Reis'in türbesinin restorasyonu ve orada bulunan bir camii'nin tamiri ve çok sıkışık vaziyette olan bu camii'nin etrafının istimlâkidir. Bu işin heyeti umumiyesi ben tahmin ediyorum ki 2 400 000 lira ile çüksün, bu imkânsızdır. Maliye Encümeni de Bütçe Encümeni gibi bir fonksiyonu haiz olduğuna göre, onlar da bu işi tetkik etmişler ve hükümete yetki verilmesini uygun bulmuşlardır. Binaenaleyh tekrar rica ediyorum, Maliye Encümeninin teklifi en uygun bir tekliftir, kabul edilsin.

REİS — Rıza Tekeli.

RIZA TEKELİ (Adana) — Muhterem arkadaşlar, Muvazenei Umumiye Kanununa göre karşılıksız para sarf edilemez. Süleyman Kuranel arkadaşımız bunu bildiği halde nasıl hükümete açık bono verelim, sarfiyatını yapsın diye teklifte bulunuyor? Bunun kanuni bir mesnedi yoktur.

Sonra kendisi vâkıftır ki, Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin arsasının mubayaası ve istimlâki için her yıl peyderpey tahsisat bütçeye konmuş ve bu mubayaa ve istimlâk işi bitirilmiştir. Yine buna benzer, İstanbul'da kurulacak reaktörün arsasının mubayaası için muhtelif yıllara tahsisat konmuş ve bu iş de böylece tamamlanmıştır.

Şimdi bu işin nazari olarak kaç liraya bitireceği kesin olarak belli değildir. Ama sarf edilmesi için bütçeye bir tahsisat konur, işe başlanır. Kifayet etmezse önümüzdeki yıl tekrar tahsisat konarak bu iş bitirilebilir.

REİS — Encümen.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİLGIN (İzmir) — Muhterem arkadaşlar, af buyurunlar, Süleyman Kuranel arkadaşımıza maksadını zannederim anlatamadım, kusur benimdir.

Bu işin hakikaten keşfi yoktur. Bir keşfe ve projeye başlanabilmek için önce bir tahsisatının olması iktiza eder. İki milyon 400 bin lira işe başlanması ve ikmali için konulan tahsisattır. Bu tahsisat şimdiye kadar istihsal edilemediği içindir ki, işe başlanamamış yani keşfi yapılamamıştır. Verilecek bu tahsisatla işe başlanmak üzere keşfi yapılacak ve hakiki masraflar belli olacaktır. Binaenaleyh keşif neticesi iki milyon 400 bin lira kâfi gelmeyeceği meydana çıkarsa bittabi ek ödenek istihsalı yoluna gidilecektir. Bu sebeple müsterih olmalarını istirham ederim. İşin aksaması için de ortada hiçbir sebep yoktur. Tahsisatın kâfi gelmemesi halinde yapılacak keşfe müsteniden bu tahsisat her zaman artırılır.

REİS — Kemal Özçoban.

KEMAL ÖZÇOBAN (Afyon Karahisar) — Muhterem arkadaşlar; ben sayın sözcünün fikirlerine iştirak etmiyorum. Zira bu iş bu mahiyette değildir. Bunun türlü türlü şekilleri olabilir. Üniversitelerden bahsedildi. Halbuki eğer bu iş mesalâ Devlet hizmetlerine taallük eden, Nafia Vekâletine tallük eden bir iş olsay-

di Muhasebei Umumiye Kanununa tâbi olacakti. Bu kanunun 52 nci maddesinden bir misal verelim. Hükümete tahsisatı kâfi gelmediği takdirde % 50 ye kadar tecavüz etmek yetkisini verir. Halbuki kanuna girmedeği içindir ki bu husus, kanun metninde yer alması lâzım gelen bir mübrem hal ifade etmektedir.

Şimdi arkadaşların düşüncesine bir an hak verelim. Ama yârü ağyara karşı iyi bir eser bırakacak isek bu işe en yerinde önemi verelim. Faraza eksik geldi, farz ediniz ki Temmuz ayındandır. Temmuz, Ağustos, Eylül, Teşrinievvel, Teşrinisani. Kasım ayında Meclis açılacak; teşrif edeceksiniz; Hükümet olarak lâyiha getirilecek; aktarma yapılacak; iş uzun sürecek, 1961 senesine kalacaktır. Benim üzerinde titizlikle durmak istediğim nokta budur.

Sayın Bütçe Encümeni sözcüsü dese ki, «Hayır Kemal Bey, işte bizim hazırlığımız vardır; şu istisnâlara şunu vereceğiz; restorasyon için de şunu vereceğiz; mecmuu iki milyondur; dört yüz bin de biz koyduk» dese o zaman olur. Fakat okuduk, böyle bir şey yoktur, (Tahminen 2 milyon lira kâfi gelecektir.) denilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Hayır, katidir.

KEMAL ÖZÇOBAN (Devamla) — Öyle ise keşif evrakını getiriniz. Müsaade buyurun, tahminidir. Çünkü tahsisat olmadıkça keşif yapamazsınız. Binaenaleyh minareyi yapacaksınız, ucundaki ay - yıldız ihmal edeceksiniz demektir. Bu millî bir şereftir. Libya'da eski topraklar üzerinde vefat etmiş millî bir kahramanın âbidesi yeni bir şekle ifrag edilecektir. Türk milleti para harcamaktan çekinmiyor. 2 400 000 lira belki kâfidir belki de kâfi gelmiyecektir. Sözcüye «Nedir tedbiriniz?» diyorum, «Gayet kolay» diyor. «Gelirsiniz ek ödenek alırsınız» diyor. Türk milletinin şanını, şerefini Libya'da yârü ağyara karşı muallakta tutamayız.

Şöyle bir teklifte bulunacağım: Mademki Muhasebatı Umumiye Kanununun 50 nci maddesine girmiyen efaldendir. O halde bu hususi kanunun maddesine bir kayıt koymak lâzımdır. Üçüncü maddenin sonuna ikinci bir fıkra ilâve edebilir ve deriz ki, (Ancak tahsisat hâfi gelmediği takdirde % 30 u tecavüz etmemek üzere sarfiyat için Hükümete salâhiyet verilmiştir.) % 30 u kâfi görmiyorsanız % 50 deyin.

vâzı kanunun kasdına, maksadına uygundur. Muhasebei Umumiye Kanununun 50 nci maddesinde % 50 olarak ifade edilmiştir. % 50 yi tecavüz etmemek üzere bir teklif yapıyorum, bilhassa kabulünü istirham ederim.

REİS — Encümen.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Efendim, arkadaşımız yanılıyor, bu iş Muhasebei Umumiye Kanununa tâbi değildir denilmesi inşaat bakımından idareye daha geniş salâhiyet verilmesi içindir. Yoksa idarenin imkân ve salâhiyetini tahdit etmek gibi bir vaziyet değildir. «% 50 fazla inşaat yapılır» buyurdular. O buyurduğunuz husus inşaat masrafının bedeli keşif muayyen bir nispetinin üstünde olması hususudur. Şimdi bendeniz arz ettim; fakat arkadaşım dinlemek istemediler. Bu verilecek tahsisat keşif temin edecek olan tahsisattır. Keşif masrafı belki 25 - 30 bin lirayı gerektirecektir. Böyle bir tahsisat olmadan idare faaliyete geçemeyecek ve keşif yaptıramıyacaktı. Ama bu tahsisatı kabul buyurduğunuz anda, 1 Mart'tan itibaren idare bunun keşifini hazırlıyacaktır. İşte ondan sonradır ki, tesisin kaçta malolacağı anlaşılacaktır. Bu tahsisat alındığı için oraya hemen adam göndermek ve keşifsiz işe başlamak suretiyle yapılacak bir şey değildir. Kemal Özçoban arkadaşım, o tahsisatın kâfi gelmediği önceden tebeyyün eder ve icabederse yeniden tahsisat istenir. Bu, bir iki aylık bir şey değildir. İnşaat bizzarur zaman alacaktır. İllâ Meclis tatilde bulunduğu zamanda bütün para sarf edilecek ve iş yarıda kalacaktır şeklinde bir düşünce vâridolmasa gerektir. İstirham ederim, müsterih olmanızı rica edeceğim, iş hiçbir aksaklığa mâruz değildir. İdarenin talebettiği miktardan yüzde 20 fazlasıyla tahsisat temin edilmiş oluyor. Keşifte yeni bir ihtiyaç hâsıl olursa, bunun için ek tahsisat verilir. Hiçbir zaman Turgut Reis'in Türbesi için tahsisattan sakınacak değiliz. 2 milyon 400 bin lira tahsisat koyduk. Çünkü istenen 2 milyon idi. Arkadaşlarım «hayır 2 milyon 400 bin lira gösterildi, biz 2 milyon 800 bin liraya çıkaracağız» diye teklif edeceklerse bu da Muhterem Heyetin takdir edeceği bir husustur. 3 - 5 milyon diye teklif edilebilir. Amma İdare (buna ihtiyacım yok, ancak şu kadar ihtiyacım vardır) diyor. Açıkta da tahsisat verilemez.

REİS — Takrirleri okuyoruz efendim.

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğim gibi 3 ncü maddeye şu fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

«Ancak tahsisat kâfi gelmediği takdirde (% 50 yi)» tecavüz etmemek üzere sarfiyat için Hükümete salâhiyet verilmiştir.

Afyon Karahisar

Kemal Özçoban

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğimiz sebeplerden dolayı Turgutreis Türbesinin onarımına ait Kanunun 3 ncü maddesi olarak Maliye Encümeni teklifinin 3 ncü maddesinin müzakeresini arz ve rica ederiz.

Gaziantep

Sinob

Süleyman Kuranel

Mahmut Pınar

REİS — Süleyman Kuranel, siz Kemal Özçoban'ın takririne iltihak mı ediyorsunuz?

SÜLEYMAN KURANEL (Gaziantep) — Evet.

REİS — Necati Çelim.

NECATİ ÇELİM (Aydm) — Muhterem arkadaşlarım, Kemal Özçoban arkadaşım iyi bir niyetle böyle bir takrir vermiş bulunmaktadır. Yalnız bir hususu arz ederek bu takririn aleyhinde konuşmak isterim. Vakıflar Umum Müdürlüğü Turgutreis külliyesinde yapılacak masrafları hesabetmiş, mahallinde tetkik etmiştir. («Tahmin» sesleri) Tahmin dahi bir hesaba müstenittir. İki milyon lira ile bu işi halledebileceğini düşünmüş. Bütçe Encümeni % 20 fazlası ile bunu 2 milyon 400 bine iblâğı etmiştir. Biz bu iş dolayısıyla getirilmiş olan 2 milyon 400 bin lirada karar kılmanızı yerinde bulduk. İlerde lüzum hâsıl olursa Yüksek Meclis bu hususta alacağı kararla bu işin hallini mümkün kılar. Verilen takririn reddi ile teklifin aynen kabulünü istirham ediyorum. (Reye reye sesleri)

REİS — Efendim, Süleyman Kuranel arkadaşımız Özçoban arkadaşımızın takririne iltihak etmişlerdir. Ortada Kemal Özçoban'ın takriri kayıyor. Halbuki Dahili Nizamnamenin 127 nci maddesine göre tahsisatın artırılmasına mütaallik tādilnamelerin en az 50 imzayı ihtiva etmesi lâzımdır. Bu sebeple takriri reye koyuyorum.

Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Birinci müzakeresi bitmiştir.

Şimdi, henüz tasnif neticesi gelmemiştir. Bu arada, yaklaşan yılbaşı tatili münasebetiyle mütaakıp inikadın 4 Ocak 1960 Pazartesi gününe bırakılmasına...

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Söz istiyorum.

REİS — Bir dakika beyefendi, sözlerimi bitireyim.

Mütaakıp inikadın 4 Ocak 1960 Pazartesi günü yapılmasını, Bütçe Encümeninin vazifeye devam kaydıyla, reylerinize arz edeceğim. Bu hususta mı söz istiyorsunuz, beyefendi?

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Evet.

REİS — Buyurun efendim.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlarım, Riyaset Divanı mensupları, ne zaman biz kendilerini Tüzük ahkâmına riayete davet etsek, Meclis müzakeratının, gündem tanziminin Nizamname ahkâmı gereğince yürütüldüğünü söylemekten çekinmezler. Aylardan beri Meclis tahkikat önergelerinin gündeme alınması mevzuundaki her müdahalemiz karşısında Riyaset Divanı ıttıla kesbeder, muamele tekemmül ettikten sonra bu işin gündeme alınacağını söyler. Ve işin tuhafı mesul mevkilerdeki Bakanlar da sanki gündemi kendileri tanzim ediyormuşçasına sağda, solda beyanlarda bulunarak bu işin gündeme alınacağını söylerler.

Huzurunuzda bir kere daha tesbit edeyim ki, bu işin gündeme alınmaması Teşkilâtı Esasiye Kanununa külliyen aykırıdır, Nizamname hükümlerini sarahaten ihlâldir. Tahkikat önergelerinin istinadettiği esas şudur:

Bankalar kanunsuz tasarruflarda bulunurlar. Bu kanunsuz tasarrufları cezai ve malî mesuliyeti mucibolabilir. Bu iş, tahkikat mevzuunu teşkil eder ki, bu takdirde tahkikat önergelerinin derhal gündeme alınması ıktiza eder. Burada acaip mütalâalar sarf edildiği oldu, tahkikat önergeleri bir türlü gündeme alınmadı

ve bâzı riyasetin takdirine muallâk bulunduğu bazen ekseriyet temayülünün dikkate alındığı söylendi. Bu günkü reisvekilimiz de bu mevzuun sırada olduğunu ve yakında gündeme alınacağını söylemişlerdi. Bu yakın, ne kadar uzaktır ki, bir türlü gelmiyor arkadaşlar! Geçen yıldan beri Türk umumi efkârı bu yakının hulûlüne muntazırdır, fakat bir türlü gelmiyor.

Şimdi ben müsaadenizle Riyasete tekrar Anayasanın maddesini okumak suretiyle bu mevzuda kendilerinin mesuliyet altında bulunduğunu tescil etmek istiyorum. Anayasanın 103 ncü maddesi sârih hükmü ihtiva ediyor. Ne Riyaset Divanının takdiri, ne ekseriyet grupunun temayülâtı, ne de bakanların bu işe tarafıtlığı aklın alacağı bir şey değildir.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun 103 ncü maddesi aynen şöyledir; (Teşkilâtı Esasiye Kanununun hiçbir maddesi hiç bir sebep ve bahane ile ihmal veya tatil olunamaz.)

Riyaset Divanı, Teşkilâtı Esasiye Kanununun, Meclis müzakeratının Dahilî Nizamname gereğince yürütüleceğine dair olan hükmününü ihlâl etmektedir. O hüküm de var burada.

REİS — Riyasetin tutumu hakkında size söylemiş değilim. Size; 4 Ocak 1960 tarihine kadar toplantılara ara verilmesi hususunda söz verdim. Ona münhasır olarak konuşmalısınız. Dahilî Nizamname icabı budur.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Hele Reis Beyin, beni nizam icabı konuşmaya sevk etmesi... Rica ederim Reis Bey, tahkikat önergelerinin gündeme alınmasına imkân veren bir madde söyleyebiliyor musunuz? Kabul. Hayır söyleyebilseydik kabul edeceğim. Bu derece nizama aykırı hareket eden bir Riyasetin bu şekildeki ikazı bizi hakikaten üzer arkadaşlar... Reis Beyi, bundan evvelki toplantılarda tahkikat önergelerinin gündeme alınacağını söylediği halde niçin almadığını beyana dâvet ediyorum. Reis Bey, bunu beyan etmediğiniz takdirde ve müddetçe siz hakikaten Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün size verdiği salâhiyetleri acizlikle kullandığınıza hükmedeceğim. (Soldan, gürültüler) Mâzlum Bey, konuşursunuz ama sizin salâhiyetiniz yoktur.

Sizin hukukunuzu da müdafaa ediyorum. Mazlum Bey. (Soldan, «lüzum yok» sesleri, gürültüler)

Arkadaşlar ben Büyük Millet Meclisinin hukukunu müdafaa ediyorum.

MAZLUM KAYALAR (Bursa) — Meclisin haklarına ve Nizamnameye hürmetiniz varsa sadet içinde konuşunuz. Sadet dışında konuşmak Meclisin haklarına ve Nizamnameye tecavüzdür. Sizin de yaptığınız budur.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Ben, sadet dâhilinde konuşuyorum. Siz, Riyasetin müdafii değilsiniz. Riyaset kendisini müdafaa edemeyecek durumda değildir. Siz, siz Mazlum Bey, siz Büyük Millet Meclisinin salâhiyetini çiğner şekilde konuşuyorsunuz.

SELÂMÎ DİNÇER (Sakarya) — Bizim müdafaaaya ihtiyacımız yok. Sen Kimsin?

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Senin gibi ben de bir mebusum. Ben mebusların hukukunu müdafaa ediyorum arkadaşlar. (Soldan, «lüzum yok» sesleri, gürültüler) Lüzumu var!

REİS — Fethi Bey, tatil mevzuu dışında konuşmakta ısrar ederseniz sözünüzü kesmek mecburiyetinde kalacağım. Ondan sonra Reis haksız olarak sözümü kesti demeyiniz, size hatırlatıyorum.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Devamla) — Efendim, bilhassa Sayın Reisten sorulmuş sarih. Meclisin tatile girmesi kararına mütaallik reylerinizi istihsal etmeden evvel, bu mevzuu reye koymadan evvel «Yakında bu işi gündeme alacağız» dediği halde halen alınmayışının esbabını izah etmelidir, ben mebus olarak bunu öğrenmek istiyorum, bu benim hakkımdır. Lüzum yok diyen mebus arkadaşların Meclisin salâhiyetini ihlâl yolunda bulduklarını da hatırlatmak isterim. Meclis tahkikatı Meclisin salâhiyetleri cümlesindedir. Bu bakımdan Reisinizin bu önergeleri gündeme alamayışlarının - belli ki alamamışlar - sebebini öğrenmek istiyorum. Arkadaşlar, bir mebus olarak buna benim hakkım yok mu?

Bir mebus olarak Mazlum Beyin buna hakkı yok mu? Bir mebus olarak bunu öğrenmek istiyorum, hangi salâhiyetle beni susturmak istiyorsunuz? Reis Bey, bunu böyle ifade etti, aksini iddia edemez. Zabıtlar burada. Tatile girmeden bunların neden gündeme alınmadığının izahını yapsınlar. Reis lütfetsin, istirham ediyorum. Tahkikat önergelerinin neden hâlâ

gündeme alınmadığının esbabını anlatsınlar, ondan sonra reylerinize müracaat etsinler. (Sağdan, soldan şiddetli gürültüler) Ricam budur arkadaşlar.

REİS — Sırrı Atalay...

SİRRİ ATALAY (Kars) — Meclisin ne kadar müddetle tatile girebileceği tesbit edilmiştir. En çok altı ay! Eski tâbiriyle teneffüs yani dinlenme için, bir de seçmenlerle temas sebebiyle ama altı ayı geçmemek üzere Meclis tatile girebilir. Bir yılı göz önünde tutarsak; Hazirandan Ekim sonuna kadar tatil oldu. Martta tatil yaptık, Kasım 1 den galiba 13 üne kadar da tatil yaptık. Şimdi de Riyasetten tebliğ ediliyor, deniliyor ki; «araya yılbaşı girmesi sebebiyle». Evet bir sebep gösteriliyor. Tüzükte teneffüs ve bir de seçmenlerle temas meselesi olarak tasrih edilmiştir. Onun için Riyasetin tebliğinin bir defa hukuki mesnedi yoktur. Araya yılbaşı girmiş. Hangi yılbaşı girmiş? İsa'nın doğumu sebebiyle. (Soldan şiddetli gürültüler) Müsaade buyurunuz. Bir tarih. Bizim Anayasamızda tüzüğümüzdeki sebepler arasında bu tarih yoktur. Anayasa ile tüzükte Meclisin devam veya tatil sebepleri arasında bu tarih bir sebep olarak görülmemektedir. Riyaset tebliğ etti; «araya yılbaşı tatili girmesi dolayısıyla» dedi. Riyaset tatile giderken içtüzükteki sebepler dışındaki bir sebebi gerekçesiyle bildirmesi icabederdi. Böyle bir şey bildirmedi. Yüksek Meclis bir emri vâki ile karşı karşıya getiriliyor, araya yılbaşının girmesi sebebiyle 12 günlük bir tatil teklifinde bulunuyor. Değil 12 günlük bir müddet, Anayasa hükümlerine göre bir gün dahi fazla tatil imkânsızdır. Bunun içinde mesullerin suçlulukları görülen hususları elinin tersi ile bir kenara atıp tatili bir emri vâki ile Meclise getirmeye Riyasetin veya Riyaset Divanının hakkı yoktur. İçtüzüğümüz Riyaset ve Riyaset Divanı meyanında Reisvekillerinin de vazifelerini tesbit etmiştir. Riyasete verilen Meclis tahkikatlarını Riyasetin bir kenara bırakarak tatile girmeye hakkı yoktur. On iki günlük tatilin haklı mesnetlerini göstermek lâzımdır. Gündeme girmiyen Meclis tahkikatları ve daha birçok meseleler dururken bilmiyorum, karar Riyasetten mi geliyor, yoksa Reisvekillerinden mi geliyor. İçtüzük bunları tesbit etmiştir. Devletimizin en itibarlı bir organı olan Büyük Millet Meclisinin sevku idaresindeki uzuvları ayırmıştır. Bir tek kelime ile bizden

buna rey verecek kimse yoktur. Reisvekillerinden ve Hükümetten gelen her teklife itibar edenler kendi itibarlarını kaybederler. Buna müsaade etmeyin.

REİS — Baha Akşit.

BAHA AKŞİT (Denizli) — Çok muhterem arkadaşlarım; biraz evvel konuşan Fethi Çelikbaş ve Sırrı Atalay tatil münasebetiyle vâki beyanlarında meseleyi, sanki ilk defa yılbaşı dolayısıyla tatil yapıyormuş gibi bir hava içinde arz ettiler.

Çok muhterem arkadaşlarım; yılbaşı münasebetiyle acaba ilk defa bu sene tatil kararı alınıyor da onun için mi bu zevat reaksiyon göstermektedir? yılbaşı tatili uzun zamandan beri teamül halinde gelen bir tatildir. Bu hal müvacehesinde meseleyi böyle bir hava içerisinde ortaya atmak katiyen caiz değildir. O halde maksat nedir? Mesele bu tatil taktirri münasebetiyle bir hâdise çıkarmak, ve bu hava içinde dağılıp gitmektir.

MEHMET HAZER (Kars) — Hâdiseyi sen çıkarıyorsun.

BAHA AKŞİT (Devamla) — Mehmet Hazer, niçin bu kadar hiddet gösteriyorsunuz?

Arkadaşlarım görülüyor ki, mesele sadece havayı bozmaktır. Yılbaşı dolayısıyla tatil kararı alınması teamül haline gelmiş olmasına rağmen bu tarzda beyanatta bulunmanın tek hedefi Mecliste olduğu gibi tatil esnasında dahi umumi efkârı huzursuz bırakmak ve bu 12 günlük müddet zarfında da havayı bu istikamette bozmaktır. (Sağdan, gürültüler) («Tahkikat taktirleri nerede?» Sesleri) Elbette tahkikat taktirleri gündeme alınacaktır. (Sağdan, gürültüler, «Nerede, nerede?» Sesleri)

REİS — Gürültü etmeyin arkadaşlar. Buna sebep yoktur.

BAHA AKŞİT (Devamla) — Görülüyor ki, sözümü kesmekte ve devamlı gürültü yapmaktadırlar. Ben kendilerine hakaret mi ettim, ağır bir söz mü söyledim, izzeti nefislerinizi rencide mi ettim? Hayır. Konuşmalarında tek kötü söz sarf etmiş değilim. Siz Meclisin havasına yakışır şekilde hareket etmiyorsunuz. O halde burada sadece bir gayeniz vardır, o da şudur: Büyük Millet Meclisinin tatile girmesi dolayısıyla, Türk umumi efkârını bulandırmak.

Teamül haline gelen tatilin kabulünden daha tabii bir şey olmadığına kaani bulunmaktayım.

Uzun zamandan beri Mecliste yaptıklarınızı bugün burada tekrar etmekteyiz. Mesele bundan ibarettir. Maksadınız hâdisiye çıkarmaktır.

Bu hareketlerinizi bir defa daha Türk milletinin ve Yüksek Meclisin huzurunda tesbit ve tescil ediyoruz. (Soldan, alkışlar) (Soldan, «reye reye» sesleri).

MEHMET HAZER (Kars) — Söz istiyorum.

REİS — Lehte mi, aleyhte mi?

MEHMET HAZER (Kars) — Üzerinde.

REİS — Ancak iki kişi aleyhinde konuşabilir. Bu mevzuda üzerinde konuşma olamaz.

Efendim. Sırrı Atalay Bey, araya bir yıl başı tatili sokularak Anayasa ve Dahilî Nizamname hükümlerine aykırı bir tatil teklif edildiğini iddia etti. Yılbaşının ne olduğu niçin resmî tatil olduğu malûm iken yılbaşı araya girdi demenin mânası aşikârdır. Maksat istirahat ve dinlenmek içindir. (Sağdan «çok çalıştınız» sesleri.)

Fethi Çelikbaş arkadaşımız Meclis tahkikat taleplerinin gündeme alınmadan yılbaşı tatiline girmenin murakabe ve sair sebeplerle doğru olmadığı yolunda iddialarda bulundu. Anlaşıyor ki yılbaşı için 10 günlük bir tatile girme temayülü dahi olmasa bu yolda bir konuşma yine yapılacaktır. Binaenaleyh ben bu konuşmanın tatile giderken mutat tekliflerini bu kürsüye getirmek maksadına dayandığına kaaniim.

ESAT MAHMUT KARAKURT (Urfa) — Bunlar Reisin söyleyeceği sözler değil, Reis tarafından olur.

REİS — Beyefendiler Reisin şahsına hitab ediliyor, bu kürsüye karşı ve bu Riyasette bulunmam dolayısıyla şahsım hedef tutularak bana hitabedildi.

ESAT MAHMUT KARAKURT (Urfa) — Reise yakışmaz bunlar.

REİS — Esat Bey size birinci ihtarı veriyorum.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Suali soran benim.

REİS — Meclis tahkikat önergelerinin gündeme alınacağını daha evvel olduğu gibi bugün de teyit ediyorum. Kısa bir zaman sonra bu mevzular buraya getirilemeyecek hale gelecektir. (Sağdan, ne demek sesleri) Çünkü halledilecektir. Bu bir.

Bir de Riyasetin acizi hakkında söylenenlere cevabımı arz ediyorum.

Aczimiz veya iktidarımız hakkında milletin takdiri daima lehimize tecelli etmiştir. Bunu Fethi Bey takdir edecek değildir.

Bu itibarla, Bütçe Encümeni mesaiye devam etmek şartıyla 4 Ocak 1960 Pazartesi gününe kadar toplantılara ara verilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şûrayı Devlet seçimlerinin neticesini okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Şûrayı Devlette açık bulunan 7 nci Daire Reisliği için yapılan seçime 332 zat katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen reyleri almışlardır.

Âza	Âza	Âza	
Denizli	Konya	Çankırı	
H. Sancar	S. S. Burçak	K. Tabak	
Tevfik Şenocak	159	Vecihi Tönük	62
Yekta Aytan	111	İptal edilen	3

REİS — Nisap temin edilemediğinden yeniden seçim yapılacaktır.

Yüksek Reisliğe

Şûrayı Devlette açık bulunan 8 nci Daire Reisliği için yapılan seçime 296 zat katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen reyleri almışlardır.

Âza	Âza	Âza	
İzmir	Sinob	Mardin	
A. Aker	M. Pınar	H. Kermooğlu	
Rasim Esmerer	195	İhsan Ecemiş	101

REİS — Nisap temin edilemediğinden yeniden seçim yapılacaktır.

Yüksek Reisliğe

Şûrayı Devlette açık bulunan 9 ncu Daire Reisliği için yapılan seçime 331 zat katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen reyleri almışlardır.

Âza	Âza	Âza	
Diyarbakır	Erzurum	Ordu	
H. Turgut	R. S. Burçak	K. Sağra	
Tevfik Gerçeker	206	Rıza Gökusu	125

REİS — Tevfik Gerçeker nisap doldurarak 9 ncu Daire Reisliğine seçilmiştir.

Yüksek Reisliğe

Şûrayı Devlette açık bulunan 8 âzalık için yapılan seçime 349 zat katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen reyleri almışlardır.

Âza	Âza	Âza	
Amasya	Bursa	Maraş	
K. Eren	M. Erkuyumeu	K. Bayazıt	
Âdil Dündar	257	Yusuf Vardar	70
Muzaffer Kutman	194	Kemal Berkem	63
Ahmet Erdoğan	184	Muharrem Bala-	
Cahit Ortaç	174	saygun	58
Sıtkı Arkan	168	Kâmil Berkman	50
Mümtaz Nayman	159	Naci Yüksel	42
Ahmet Koçak	153	Mehmet Ali Çeltik	33
Firdevs Mentеше	145	Salih Aktan	30

A. Doğan Torun	144	Rüştü Ülgen	14
Celâlettin Ünseli	142	Zühtü Öşer	14
Hızfı Tüz	133	Nâzım Arda	6
Gafur Soylu	133	İ. Hakkı Ülgen	1
Nadir Alpay	127		

REİS — Bu duruma göre Âdil Dündar, Muzaffer Kutman, Ahmet Erdoğan, nı sabı doldurmuşlardır. (Cahit Ortaç da doldurmuştur sesleri) Hayır, onda da nı sabı dolmamıştır. Diğerleri için yeniden seçim yapılacaktır.

Gündemde görüşülecek başka madde bulunmadığı için karar gereğince 4 Ocak 1960 Pazartesi saat on beşte toplanılmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati : 17,55

6. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — Zonguldak Mebusu Mustafa Saraç'ın, kadrosuzluk sebebiyle terfi edemiyen hâkim, hâkim muavini, C. Savcısı ve C. Savcı muavinlerinin miktarına dair sualine Adliye Vekili Esat Budakoğlu'nun tahriri cevabı (7/613)

12 . X . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Yüksek Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Adliye Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyrulmasını saygı ile rica ederim.

Zonguldak Milletvekili
Mustafa Saraç

Halen kadrosuzluk sebebiyle terfi edemiyen kaç hâkim, hâkim muavini, C. savcısı ve C. savcı muavini vardır. Bunların maaş dereceleri nedir?

T. C.

Adliye Vekâleti 21 . XII . 1959
Zat. İş. Um. Müdürlüğü
İn. Bü. Sayı : 50951

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Yüksek Reisliğine

Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü ifadesiyle gelen 20.XI.1959 tarih, 7-613-3672/16099 sayılı yazıları karşılığıdır.

Kadrosuzluk sebebiyle terfi edemiyen hâkim, hâkim muavini, C. Müddeiumumisi ve C. Müddeiumumi muavinlerinin miktarının bildirilmesine dair Zonguldak Mebusu Mustafa Saraç'ın tahriri sual tahriri incelenmiştir.

1 250 liralık kadroda 51, 1 100 liralık kadroda 46. ve 950 liralık kadroda da 27 olmak üzere

re ceman 124 hâkim ve C. Müddeiumumisinin kadrosuzluk sebebiyle terfi edemediği yapılan tetkikattan anlaşılmıştır.

Keyfiyetin soru sahibine bildirilmesine müsaadelerini saygılarımla arz ederim.

Adliye Vekili
E. Budakoğlu

2. — *Urfa Mebusu Esat Mahmut Karakurt'un, İstanbul deniz ve kara nakil vasıtalarının kifayetsizliği karşısında ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair sualine Münakalât Vekili Şemi Ergin'in tahrirî cevabı (7/749)*

25.XII.1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek
Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Münakalât Vekili tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delâlet buyrulmasını saygı ile rica ederim.

Urfa Milletvekili
Esat Mahmut Karakurt

İstanbul halkının, deniz ve kara nakil vasıtalarının kifayetsizliği ve gayrimuntazam işletilmesi yüzünden bu kış günlerinde çektiği tahammül edilmez ıstıraba ne zaman bir nihayet verileceğini ve bunun için ne gibi âcil tedbirler düşünüldüğünü ve «şimdilik» kaydıyla kaldırılan ve bir seneden beri işletilmeyen Anadolu Yakası vapur seferlerine ne zaman başlanacağını bildirmesini rica ederim.

T. B. M. M.
Umumi Kâtipliği 21.XII.1959
Kanunlar Müdürlüğü
Çıkan kâğıt no. : 2367

Münakalât Vekâletine

7 . I . 1959 tarih ve 2367 sayılı yazımıza ektir :

Urfa Mebusu Esat Mahmut Karakurt'un, İstanbul deniz ve kara nakil vasıtalarının kifayetsizliği karşısında ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair şifahi suali, cevap günü olan 18.XII.1959 tarihli 16 nci İnikattta tahrir sahibi hazır bulunmadığından Dahilî Nizamnamenin 155 nci maddesinin 1 nci fıkrası gereğince, tahrirî cevap tabiiyle verilmiş sayılmıştır.

Dahilî Nizamnamenin 152 nci maddesinin 2

nci fıkrası gereğince cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

T. B. M. M. Reisvekili
İ. Kırazoğlu

T. C.
Münakalât Vekâleti
Liman ve Deniz İşleri 19.XII.1959
Dairesi Reisliği
Şubesi: Ulaştırma Müd.
Dosya No. : U 12/1 - 18
Kayıt No. : 5361 - 11242

Özet : İstanbul kara ve deniz nakil vasıtalarının kifayetsizliği hakkındaki şifahi sual tahririne ait cevap Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Ankara

K : Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü
ifadeli 7 . I . 1959 tarih ve 6 - 363/2367 - 9749
sayılı yazıya ;

İstanbul deniz ve kara nakil vasıtalarının kifayetsizliği karşısında ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Urfa Mebusu Esat Mahmut Karakurt tarafından verilen şifahi sual tahririne ait cevabın, adı geçen 18 . XII . 1959 Cuma günü şifahi sual tahrirlerinin görüşülmesi sırasında Mecliste bulunmadığından, mumailleyhe yazılı olarak verilmek üzere ilişikte takdim kılınmış saygılarımla arz ederim.

Münakalât Vekili
Ş. Ergin

Urfa Mebusu Muhterem Esat Mahmut Karakurt tarafından verilen şifahi sual tahririne ait cevabı arz ediyorum.

1. Haydarpaşa - Pendik arasında günde karşılıklı olarak 28 çift banliyo treni işletmektedir. Bu trenler halen mahallî ihtiyaca cevap verecek durumdadır.

2. Sirkeci - Halkalı kısmında halen iş günlerinde Sirkeci'den Halkalı istikametine günde 74, aksi istikametten 75 tren hareket ettirilmektedir.

Her biri ikişer elektrikli tren ünitesinden müteşekkil olan bu trenler tesbit edilmiş bulunan orerlerine uygun şekilde ve şayanı memnuniyet bir intizam içinde sefer yapmaktadırlar.

Son senelerde Sirkeci banliyosinde müteziyet bir inkişaf meydana gelmiş bulunmaktadır. 1955 senesinde bu banliyode taşman yoleu sayı 13 milyon iken 1956 da 18 milyon, 1957 de 27 milyona, 1958 de 34 milyona baliğ olmuş olup 1959 da 38 milyon aşacağı tahmin olunmaktadır.

Bu hat banliyosundaki yoleu artışı karşısında yeniden 12 aded elektrikli tren ünitesi satın alınmasına tevessül olunmuştur. Mubayaa müzakereleri cereyan etmekte olan bu yeni trenler gelince sabah ve akşam saatlerinde görülen izdihamın önüne geçilmiş olacaktır.

3. İstanbul şehri deniz nakil vasıtalarına gelince :

1950 ye 20917 gros tonluk 56 yolcu ve 5004 gros tonluk 10 araba vapuru devredilmiştir.

Bu vapurlardan 30 adedi normal çalışma ömrünü çoktan bitirmiş bulunmaktadır. Bu sebeple eski vapurlardan 2856 gros tonluk 7 yolcu ve 2962 gros tonluk 6 araba vapuru kadro dışı edilmiş ve yerlerine yeniden 7119 gros tonluk 14 yolcu ve 6286 gros tonluk 7 araba vapuru olmak üzere 21 ünite ikame edilmiştir.

Bunlardan başka harice 81 milyon Türk lirası mukabili 9 milyon 72 bin dolâr değerinde 2 100 kişilik 9 aded şehir hattı vapuru inşa mukavelesi tasdik olunarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Süratle inşası mukarrer olan bu gemilerin servise girmesi suretiyle mevcut şehir hattı filosunun yolcu taşıma kapasitesi % 40 nispetinde bir artış ve ferahlık kaydedecektir.

Buna ilâveten Denizcilik Bankasının İstinye tersanesinde ikişer bin kişilik 15 mil süratinde 2 ve Hasköy tersanesinde de 750 kişilik bir şehir hattı gemisi ile Haliç tersanesinde bir araba vapuru inşa halindedir.

Bunlar önümüzdeki seneden itibaren peyderpey servise girmiş bulunacaklardır.

Bunların dışında 4 araba vapuru ile 2 100 kişilik «Bahçe» tipi iki şehir hattı vapurunun da inşası hususunda yabancı firmalardan bugünlerde teklif beklenmektedir.

Yukarda arz ettiğimiz gemilerin kısa zamanda hizmete girmesiyle bugün için şikâyet mevzu olan izdihamın önüne geçilmiş olacaktır.

Sualde zikredilen gecikmelerin anek sisli ve

lodoslu havalarda vukubulduğunu ve bunun dışında normal havalarda şehir hattı seferlerinin memnuniyet verici bir intizam ile devam etmekte olduğunu da arz etmek isterim.

Marmaranın Anadolu yakası vapur seferlerinin yeniden ihdası mevzuuna gelince :

Yüksek Heyetinizce de malûm bulunduğu üzere, bu yakada halen bütün güzergâha şâmil muntazam ve müteaddit tren seferlerine ilâveten otobüs, dolmuş, taksi ve mintakanın bir kısmında da tramvay gibi nakil vasıtaları hizmet görmektedir.

Bu itibarla, Denizcilik Bankasının her eşyeden evvel deniz ulaştırma vasıtalarına ihtiyacı bulunan halkı tatmin etmek gayesiyle çeşitli vasıta ve imkânlarla sahip kısımlardaki yolcuların emrine vapur tahsisi işini geniş imkânların tahakkukuna muallak bırakmak zaruretinin yerinde bir tertip olarak kaşul edileceği de şüphesizdir.

Teknik ve idari işletme zaruretlerinden doğan bu ârızı sefer inkişatının, Denizcilik Bankasınca tamir ve revizyona alınan gemilerin tekrar hizmete girmesinden sorna Marmaranın Anadolu yakasına da vapur tahsisi cihetine gidileceğini arz ederim.

3. — *Ankara Mebusu Recep Dengin'in, 1 . I . 1955 tarihinden 1 . I . 1959 tarihine kadar hangi ihracatçı firmalara hurda demir, çelik ve talâş ihraç lisansı verildiğine ve mukabilinde ne gibi malların ithaline müsaade olunduğuna dair tahriri sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in, tahriri cevabı (7/639)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine
Aşağıdaki sorunun Ticaret Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyrulmasını saygı ile rica ederim.

9 Kasım 1959

Ankara Mebusu
Recep Dengin

Soru :

1 . I . 1955 tarihinden 1 . I . 1959 tarihine kadar hangi ihracatçı firmalara hurda demir, çelik ve talâş ihraç lisansı verilmiş ve mukabilinde ne gibi malların yurda ithaline müsaade olunmuştur? Müsaadesi verilen malların cinsi ve evsafı nelerdir?

T. C.
Ticaret Vekâleti
Dış Ticaret Dairesi
Sayı : 38778

23 Aralık 1959

Özü : Ankara Mebusu Recep Dengin'in hurda demir, çelik ve talaş ihracı ile ilgili tahrirî sual tahriri hakkında.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
25 . XI . 1959 tarih ve 7-639/3728 - 15588 sayılı yazıları karşılığıdır:

1 . I . 1955 tarihinden 1 . I . 1959 tarihine kadar hangi ihracatçı firmalara hurda demir, çelik ve talaş ihracı lisansı verildiği ve mukabilinde ne gibi malların yurda ithaline müsaade bulunduğu ve müsaadesi verilen malların cins ve evsafının neler olduğu hakkındaki Ankara Mebusu Recep Dengin tarafından verilen tahrirî sual tahriri üzerine keyfiyet Vekâletimizce tetkik edildi :

1 . 1 . I . 1955 tarihinden 1 . II . 1959 tarihine kadar Mıgırdıç Arat ve Ortakları firması, Maden Hurdacılığı Türk Anonim Şirketi Umum Müdürlüğü ve Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Umum Müdürlüğüne hurda demir, çelik ve talaş ihracı lisansları verilmiştir.

2 . 17 . II . 1956 tarih ve 78 sayılı Vekâletlerarası Döviz Komitesi kararı gereğince hurda demir ihracı mukabilinde tahassui edecek dövizlerle Jeep ve Büssing kamyonları imaline mahsus malzmenin ithaline müsaade olunmuştur.

Keyfiyeti bilgilerine saygı ile arz ederim.

Ticaret Vekili
H. Erkmen

4. — *Ankara Mebusu Muammer Akpınar'ın, Meydan ve Akçay derelerinin İskilip kazası merkezinde yaptığı tahribat dolayısıyla halka yardım yapıp yapılmadığına dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/599)*

1 . IX . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine
Aşağıdaki sorunun İmar ve İskân Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim.

Ankara Mebusu
Muammer Akpınar

15 Ağustos 1959 günü yağın şiddetli yağmurlarla taşın Meydan ve Akçay derelerinin İskilip kaza merkezinde yaptığı tahribat üç dört milyon tahmin edilmektedir.

1. Bugüne kadar Hükümetçe zarar gören halka yardım yapılmış mıdır? Miktar ve mahiyeti nedir?

2. Bugüne kadar yardım yapılmamışsa sebebi nedir?

T. C.

İmar ve İskân Vekâleti
Tetkik Heyeti Rs.
Sayı : 18/2/22042

21.XII.1959

Özü : Tahrirî sual tahriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği Yüksek
Makamına

Umumi Kâtiplik 18 . XI . 1959 gün ve 7/599, 3587-15541 sayılı yazıları karşılığıdır :

Ankara Mebusu Muammer Akpınar'ın Meydan ve Akçay derelerinin İskilip kazası merkezinde yaptığı tahribat dolayısıyla halka yardım yapıp yapılmadığına dair tahrirî sual tahriri üzerine yapılan inceleme sonunda :

Âfetin vukuunu mütaakıp mahalline bir fen heyeti gönderilerek hasarın mahiyet ve şümulü tetkik ettirilmiş ve sel âfetinin kasabanın içme suyu ile kanalizasyon tesislerinde ve dere yatağındaki 5 dükkânda ve kasaba haricindeki bahçelerde hasar yapmış olduğu anlaşılmıştır.

Umumi hayata müessir âfetler dolayısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 7269 sayılı Kanun hükümleri gereğince sel âfetinin vukuu anında lüzumlu tedbirler alınmıştır. Ancak sel âfetinin şümulü itibariyle dükkânlarında ve bahçelerinde hasar meydana gelen vatandaşlara yardım yapmaya kanun hükümleri müsait değildir.

Kasabanın su tesislerinde vukua gelen hasarın tamiri için belediyesine İller Bankasına lüzumlu kredi temin olunmuştur.

Arz olunur.

İmar ve İskân Vekâleti V.
H. Erkmen

5. — *Mardin Mebusu Mehmet Ali Arkan'ın, Gercüş'ün Hasankeyf nahiyesinin mesken durumuna dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in, tahrirî cevabı (7/659)*

19 . XI . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Aşağıdaki sorunun İmar ve İskân Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Mardin Milletvekili
Mehmet Ali Arıkan

*Gercüş'ün Hasankeyf nahiyesi halkı mağaralarda ve her zaman yıkılması mümkün kayalıklar arasında yaşamaktadır. Bu nahiyeye halkının çok tehlikeli şartlar içindeki mağara hayatından kurtarılmaları ve ezcümle nahiyenin düzlükte kurulması hususunda ne gibi tedbirler düşünülmektedir?

T. C.

İmar ve İskân Vekâleti 21 . XII . 1959
Tetkik Heyeti Rs.
Sayı : 18 - 2/22041

Özü : Tahriri sual tavriri Hk.

T. B. M. Meclisi Reisliği Yüksek Makamına

Umumi Kâtiplik : 27 . XI . 1959 gün 7/659,
3802 - 16849 sayılı yazıları cevabıdır.

Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın Gercüş'ün Hasankeyf nahiyesi halkının mesken durumuna dair, tahriri sual tavriri üzerine yapılan inceleme sonunda :

Bugüne kadar vekâletimize bu hususta her hangi bir müracaatte bulunulmadığı anlaşılmıştır.

Arz olunur.

İmar ve İskân Vekâleti
Vekili
Hayrettin Erkmen

6. — *Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin kalesinden kaya düşmesi ihtimali dolayısıyla tahliyesi düşünülen Gül ve Medrese mahalleleri sakinlerine yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in, tahriri cevabı (7/593)*

29 . VII . 1959

T. B. M. Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun İmar ve İskân Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına ta-

vassut buyurulmasını saygılarımla rica ederim. .

Mardin Mebusu
Mehmet Ali Arıkan

İlgili mütebassıslar tarafından verilmiş raporlara binaen Mardin kalesinden düşmesi kuvvetle melhuz bulunan büyük kaya parçalarının yarattığı tehlike sebebiyle, Mardin Gül ve Medrese mahalleleri sakinlerinin tahliyesi konusu ele alınmış olup, bu hususta vekâletçe alınan tedbirler nelerdir? Evlerinden çıkarılacak olan vatandaşlara, ne gibi tazminat verilmesi, yahut mesken edinmeleri hususunda ne gibi yardımda bulunulması düşünülmektedir?

T. C.

İmar ve İskân Vekâleti 21 . XII . 1959
Tetkik Heyeti Rs.
Sayı : 18/2 - 22037

Özü : Tahriri sual tavriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği Yüksek makamına

Umumi kâtiplik :

18 . XI . 1959 gün ve 7/593, 3503 - 15075 sayılı yazıları cevabıdır :

Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin Kalesinden kaya düşmesi ihtimali dolayısıyla tahliyesi düşünülen Gül ve Medrese mahalleri sakinlerine yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair, tahriri sual tavriri üzerine yapılan inceleme sonunda :

Hâdise Nafia Vekâleti Jeologu E. Lahn tarafından 26 . VIII . 1954 tarihinde mahallinde tetkik edilmiş ve tahliye edilecek evlerin icab ettirdiği masrafın fazlalığı hasabiyle hususi bir tahsisat kanununa ihtiyaç hissedildiği anlaşılmıştır.

25 . V . 1959 tarihinde yürürlüğe giren 7269 sayılı Kanunun bu gibi kaya sukutu hâdiselerine de tatbik edileceğinden Mardin'e bir Fen Heyeti gönderilmesi programa alınmıştır. Tetkik neticesine göre Gül ve Medrese mahallerindeki kaya sukutu tehlikesine mâruz evler hakkında gerekli muamele yapılacaktır.

Arz olunur.

İmar ve İskân Vekâleti
Vekili
H. Erkmen

7. — Niğde Mebusu Vedat Mengi'nin, Ulukışla'nın Horoz köyünün daha müsait bir sahaya naklinin düşünülüp düşünülmediğine dair sualine İmar ve İskân Vekâleti Vekili Hayrettin Erkmen'in, tahriri cevabı (7/696)

28 Kasım 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Aşağıdaki sorunun İmar ve İskân Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Niğde Mebusu
Vedat Mengi

Ulukışla ilçesinin Horoz köyü Toros dağları arasına sıkışmış yolsuz ve arazisiz bir köy olduğu malûmunuzdur.

Bu köyün daha müsait bir sahaya naklinin düşünülüp düşünülmediğinin, böyle bir temayül mevcut ise nereye ve ne zaman naklinin düşünüldüğünün bildirilmesini rica ederim.

T. C.

İmar ve İskân Vekâleti 21 . XII . 1959
Tetkik Heyeti Rs.
Sayı : 22039

Özü : Tahriri sual takriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliği Yüksek Makamına

Umumi Kâtiplik :

4 . XII . 1959 gün ve 7/696. 3898/17109 sayılı yazıları cevabıdır.

Niğde Mebusu Vedat Mengi'nin, Ulukışla'nın Horoz köyünün daha müsait bir sahaya naklinin düşünülüp düşünülmediğine dair, tahriri sual takriri üzerine yapılan inceleme sonunda :

Bugüne kadar vekâletimize bu hususta herhangi bir müracaatte bulunulmadığı anlaşılmıştır.

Arz olunur.

İmar ve İskân Vekâleti
Vekili
H. Erkmen

8. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Kütahya'nın Hacıkebir köyü muhtar seçimine

vâkı itiraz üzerine ne muamele yapıldığına dair sualine Dahiliye Vekili Namık Gedik'in tahriri cevabı (7/724)

2 . XII . 1959

T. B. M. Meclisi Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Dahiliye Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Mardin Milletvekili
Mehmet Ali Arıkan

Kütahya'nın Hacıkebir köyünde 8 . II . 1959 tarihinde yapılan muhtar seçimlerine hile ve fesat karıştırıldığına ve Seçim Kanununa aykırı hareket edildiğine dair C. H. P. temsilcileri tarafından vâkı itiraz üzerine ne gibi muamele iera olunmuştur.

T. C.

Dahiliye Vekâleti 23 . XII . 1959

M. İ. G. M.

3. D. R. Ş. M.

Sayı : 631 - 538 - 19/1959

19850

Özü : Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın tahriri sual takriri hakkında.

T. B. M. Meclisi Reisliğine

11 . XII . 1959 tarih ve Umumi Kâtiplik Kanunları Md. 7/724 - 3956 - 17244 sayılı buyrukları akrışlığıdır.

Kütahya vilâyetine bağlı Hacıkebir köyünde 8 . II . 1959 tarihinde yapılan muhtar seçimlerine hile ve fesat karıştırıldığı ve Seçim Kanununa aykırı hareket edildiği hakkındaki C. H. P. temsilcisi tarafından vâkı itiraz üzerine ne gibi muamele yapıldığına dair Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan tarafından sunulan tahriri sual takriri incelendi :

Muhtar seçimlerine vâkı itirazların tetkik mercii; 5672 sayılı Kanun gereğince ilçe seçim ve adalet kurulları bulunmasına binaen bu hususta vekâletimizce yapılacak bir işlem yoktur.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Dahiliye Vekili
Dr. Namık Gedik

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan Krallığı Hükümeti arasındaki Hava Ulaştırma
Anlaşmasının tasdiküne dair Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Åza adedi	: 610
Rey verenler	: 309
Kabul edenler	: 308
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 1
Reye iştirak etmeyenler	: 278
Münhal mebusluklar	: 23

[Kabul edenler]

ADANA	Adnan Selekler	BİTLİS	Hamdi Bulgurlu
Hamza Eroğlu	Yaşar Yazıcı	Rifat Bingöl	Ali Dedekarginođlu
Ali Mentemşođlu	ARTVİN	BOLU	Kemal Erdem
Hamdi Öner	Mecit Bumin	Reşat Akşemsettinioğlu	Yakup Gürsel
ADİYAMAN	Hilmi Çeltikçioğlu	Servet Bilir	Hüseyin Ortakociođlu
Şefik San	Eyüp Doğan	Zuhuri Danışman	Kemâl Terziođlu
AFYON KARAHİSAR	Yaşar Gümüşel	Mithat Dayıođlu	DENİZLİ
Rıza Çerçel	AYDIN	Mahmut Güçbilmez	Baha Akşit
Orhan Kökten	Necati Çelim	İhsan Gülez	Turan Bahadır
Kemal Özçoban	Namık Gedik	Kadir Kocaali	Ali Rıza Karaca
Mustafa Öztürk	Nail Geveci	Nezih Tütüncüoğlu	A. Hamdi Sancar
Orhan Uygun	Nihat İyriboz	BURDUR	DIYARBAKIR
Murad Ali Ülgen	Piraye Levent	Behçet Kayaalp	Fikri Arıđ
Gazi Yiğitbaşı	Etem Menderes	BURSA	Kâmil Tayşı
AĞRI	Cevat Ölkü	Hüseyin Bayrı	Halil Turgut
Halis Öztürk	BALIKESİR	Sadettin Karacabey	Hüseyin Ölkü
Şeref Saraçoğlu	Vacid Asena	Salâhaddin Karacagil	Mehmed Hüsrev Ünal
Selim Yatađan	Esat Budakoğlu	Mazlum Kayalar	EDİRNE
AMASYA	Mekki Said Esen	Hulûsi Köymen	Rasih Gürkan
Hâmit Koray	Ali İleri	Halûk Şaman	Rükneddin Nasuhioğlu
Nazifi Şerif Nabel	Halil İmre	Nurullah İhsan Tolon	Mükerrrem Sarol
İsmet Olgac	Mücteba İştin	Hilâl Ülman	ELAZIĞ
ANKARA	Ahmet Kcczabıykođlu	ÇANAKKALE	Mustafa Altınođan
Osman Alışiroğlu	M. Halûk Timurtaş	Nureddin Fuad Alp-	Celâl Dora
Nuri Ciritođlu	Sırrı Yırcalı	kartal	ERZİNCAN
Bülent Ecevit	Sıtkı Yırcalı	Ahmet Hamdi Sezen	Âdil Sađırođlu
Übeyde Eli	BİLECİK	Servet Sezgin	ERZURUM
Halil Sezai Erkut	Ertuđrul Çolak	Nuri Togay	Sabri Erduman
İbrahim Saffet Omay	Mehmet Erdem	Nahit Ural	Sait Kantarel
İlyas Seçkin	Şevki Hasırcı	Fatin Rüştü Zorlu	Münip Özer
Hasan Tez	Yümnü Üresin	ÇANKIRI	Rıza Topcuoğlu
Ahmet Üstün	BİNGÖL	A. Kemal Barlas	Mustafa Zeren
Mustafa Yeşil	Sait Göker	Naşit Fırat	ESKİŞEHİR
ANTALYA	Mustafa Nuri Okcuođlu	ÇORUM	Halil Akkurt
Attilâ Konuk	Ekrem Yıldız	Sedat Baran	Mustafa Çürük
Burhanettin Onat		M. Kemal Biberiođlu	

Hamit Dedelek
Hasan Polatkan
Hierî Sezen

GAZIANTEB

Bahadır Dülger
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Nedim Ökmen
Cevdet San

GİRESUN

Sadık Altınca
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmec
Mustafa Hemiş
Tahsin İnanç
Doğan Köymen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE

Necati Alp
Sabahattin Kadirbeyoğlu

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

Ahsen Aral

İÇEL

Mehmet Dölek
Hüseyin Fırat
Sami Gökner
İbrahim Gürgen
Yakup Karabulut
Refik Koraltan
Hidayet Sinanoğlu
Niyazi Soydan

İSPARTA

Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Ali Lâtifaoğlu
Hamdi Ongun
Tevfik Tıgılı

İSTANBUL

İsak Altabev
Arslan Nihad Bekdik
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Sedat Çetintaş
Muhlis Erdener
Ayşe Günel
Mehmet Gürpınar

Aleksandros Hacıpulos
Hâdi Hüsman
Enver Kaya
Lûtfî Kırdar
Nizamettin Kırşan
Nihat Halûk Pepeyi
Mıgırdıç Şellefyân
Zakar Tarver
Neclâ Tekinel
Nazlı Tılabar
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı
Hristaki Yoannidis

İZMİR

Danyal Akbel
Abdullah Aker
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Selim Ragıp Emeç
Sadık Giz
Necdet İncekara
Osman Kapani
Ekmel Kavur
Rauf Onursal
Nuriye Pınar
İlhan Sipahioğlu
Vamık Tayşi
Fevzi Uçaner
Ahmet Ünal

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Kemal Güven
Mehmet Hazer
İbrahim Us

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Ali Gözlük
Münif İslâmoğlu

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Ömer Başgömez
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
İbrahim Kirazoğlu
Ali Rıza Kılıçkale
Fahri Köşkerioğlu

Hakkı Kurmel
KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Mehmet Ali Ceylân
Avni Sakman

KIRŞEHİR

Osman Canatan
Hayri Çopuroğlu
KOCAELİ

Nüzhet Unat
Sadettin Yalım
KONYA

İshak Avni Akdağ
Mustafa Bağrıaçık
Osman Bibioğlu
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınç
Ali Saim Kaymak
Hulki Âmil Keyman
TariK Kozbek
Himmet Ölçmen
Halil Özyörük
Mustafa Runyun
Sabahattin Sayın
Sami Soylu

KÜTAHYA

Ahmet İhsan Gürsoy
İrfan Haznedar
MALATYA
Nurettin Akyurt
Ahmet Fırat

MANİSA

Nebil Sadî Altuğ
Hikmet Bayur
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu
Orhan Ocakoğlu
Cemil Şener
İhsan Yalkın

MARAŞ

Hasan Fehmi Evliya
Halil Gürün

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Vahap Dizdaroğlu
Şevket Dursun

Aziz Uras
MUĞLA

Turhan Akarca
Burhan Belge
Zeyyat Mandalıncı
Nuri Özsan
Turgut Topaloğlu

MUŞ

Şefik Çağlayan
NEVŞEHİR

Necmeddin Önder
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner
Münib Hayri Ürgüblü
NİĞDE

Medeni Berk
Asım Eren
Rifat Gürsoy
Ali Gürün
Şefik Refik Soyer
RİZE

İzzet Akçal
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil
Muzaffer Önal

SAKARYA

Nüzhet Akın
Hamdi Başak
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Rifat Kadızade
Nusret Kirişcioğlu

SAMSUN

Ekrem Anıt
Salim Çonoğlu
Abdullah Eker
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Asaf Saraçoğlu
Fikri Şen
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay
Nüzhet Ulusoy

SİİRT

Fikri Şendur
SİNOB

Nusret Kuruoğlu
Hamdi Özkan

Mahmut Pınar
TEKİRDAĞ
Nurettin Aknoz
TOKAD
Ahmet İspirli
TRABZON
Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
O. Nuri Lermioğlu

Hasan Polat
Salih Zeki Ramoğlu
Pertev Sanaç
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu
TUNCELI
Hızır Aydın
URFA
Atalay Akan

E. Mahmut Karakurt
UŞAK
Adnan Çalikoğlu
VAN
Ferid Melen
YOZGAD
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Âtîf Benderlioğlu

Sefer Eronat
Ö. Lûtfi Erzurumluoğlu
Numan Kurban
Fuat Nizamoğlu
Nazım Tanıl
ZONGULDAK
Sebati Ataman
Hüseyin Ulus

[Müstenkifler]

NİĞDE

Vedat Mengi

[Reye iştirak etmiyenler]

ADANA

Nevzat Arman
Suphi Baykam
Kâzım Bozdoğan
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Saim Karaömerlioğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepınar
M. Yılmaz Mete
Kemal Sarıbrahimoğlu
Kemal Satır
Rıza Tekeli
Turgut Yeğenağa (İ.)
ADİYAMAN
Sait Açar
Gani Gürsoy
Sırrı Turanlı
Ali Yaşar

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirel
Osman Talu
Necati Topcuoğlu
AĞRI
Kasım Küfrevi
Celâl Yardımcı

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
Hüseyin Özbay

ANKARA

Muammer Akpınar
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balık
Hıfzı Oğuz Bekata
Fuat Börekçi
Mehmet Ali Ceritoğlu
Recep Dengin
Avni Doğan
İbrahim İmirzalıoğlu
İsmail İnan
Selim Soley

ANTALYA

Mehmet Ak
Kenan Akmanlar
Sadık Erdem
İbrahim Subaşı
Ahmet Tokuş

AYDIN

Fethi Batur
Hüsamettin Coşkun
Ekrem Torunlu

BALIKESİR

Muzaffer Emiroğlu
Arif Kalıpsızoğlu
Faik Ocak
Fuat Onat
Muharrem Tunçay

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BURDUR

Osman Eroğlu
Fethi Çelikbaş
Âlim Sipahi
BURSA
Necdet Azak
Müfit Erkuyumcu
Ağâh Erozan (Rs. V.)
Recep Kırım
Yekta Teksel
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE

Halim Alyot
Emin Kalafat

ÇANKIRI

Dursun Akçaoğlu
Ferhan Arkan
Kâmil Tabak
Ethem Yalçınalp (İ.)

ÇORUM

Fevzi Hacirecepöğlu
Cevat Köstekçi

DENİZLİ

Ali Çobanoğlu
İsmail Hadımlıoğlu
Mehmet Karasan
Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Tahsin Cahit Çubukçu
Sezai Demiray
Nuri Onur
Hâmid Zülfü Tigel

EDİRNE

Nurettin Manyas
Sabahattin Parsoy
ELÂZİĞ
Fahri Karakaya
Hürrem Müftügil (İ.)
Nazım Öztürk
İsmail Hakkı Talay
ERZİNCAN
Rauf Bayındır
Nusret Safa Coşkun
Cemal Işık
Hüseyin Şahin
Naci Yıldırım

ERZURUM

Osman Alihocagil
Rıfki Salim Burçak
Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
Mehmet Eyüboğlu
Melik Fırat
Hasan Numanöğlu
Fethullah Taşkesenli-
oğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Abidin Potuoğlu

GAZİANTEP

Ekrem Cenani
İhsan Dağ
Ali Şahin
Salâhattin Ünlü

GÜMÜŞANE

Necmettin Coşar
Avni Karaman
Hüsrev Polat
Nihat Sargınalp

HATAY

Ihsan Ada
Rifat Bahadır
İzzettin Cilli
Ali Şelhum Devrim (İ.)
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Hasan İkiz
İnayet Mursaloğlu
Ömer Fevzi Reşa

İÇEL

Rüştü Çetin
İSTANBUL
Nazmi Ataç
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Selim Erengil
Hüsamettin Giray
Rüştü Güneri
M. Faruk Gürtunca
Ali Harputlu
Mucip Kemalyeri
Adnan Menderes
(Başvekil)
Mithat Perin
Celâl Ramazanoğlu
Yusuf Salman
İbrahim Sevel
Nuri Yamut
Necmi Nuri Yücel
Mahmut Yüksel

İZMİR

Sebati Acun
Selâhattin Akçiçek
Perihan Arıburun
Enver Dündar Başar
(İ.)
Necdet Davran
Kemal Serdaroğlu
Behçet Uz

KARS

Şemsettin Ataman
Hasan Erdoğan
Turgut Göle

Rasim İlker
Behram Öcal
Osman Yeltekin
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Muzaffer Akdoğanlı
Şükrü Esen
Hadi Tan

KAYSERİ

Ebubekir Develioğlu
Osman Kavuncu
Durdu Turan

KIRKLARELİ

Dündar Tekand
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Bölükbaşı
Fazıl Yalçın

KOCAELİ

Ömer Cebeci
Dursun Eröl
Cemal Tüzün

KONYA

Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Ahmet Koyuncu
Ömer Şeker
Nafiz Tahralı

KÜTAHYA

Mehmet Diler
İbrahim Germeyanoğlu
S. Sururi Nasuhoğlu
Kemal Özer
Emin Topaler

MALATYA

Mehmet Delikaya
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Sürenkök
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Sezai Akdağ

Atıf Akın
Selim Akış
Sudi Mihçioğlu
Cevdet Özgirgin

MARAŞ

Kemal Aksüyek
Kemali Bayazıt
Nusret Durakbaşa

Hilmi Soydan

Emin Soysal
Mehmet Şişman
Abdullah Yayıoğlu (İ.)

MARDİN

Mehmet Kâmil Boran
Halim Kermooğlu
Hasan Reşit Tankut
Selim Telliagaoglu

MUĞLA

Sadi Pekin
MUŞ
Şemsi Ağaoğlu
Zeki Dede
Giyasettin Emre

NİĞDE

İsmail Güven
ORDU

Eşref Ayhan
Münir Ekşi
Ferda Güley
Şevket Köksal
Zeki Kumrulu
Arif Hikmet Onat
Kahraman Sağra
Muammer Tekin
Atıf Topaloğlu
Hüsrev Yürür

RİZE

Hüseyin Agun
Osman Kavrakoğlu
SAKARYA

Tacettin Barış
Baha Hun

SAMSUN

Naci Berkman
Necmettin Doğuyıldızı
Ömer Güriş

SİİRD

Suat Bedük

Baki Erden
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Ömer Özen
Muharrem Tansel

SIVAS

Halim Ateşalp
Rahmi Çeltekli
Nüzhet Çubukçu
Hasan Değer
Turhan Feyzioğlu
Necati İlder
Edip İmer
Ahmet Kangal
Kâmil Kırkoğlu
Yalçın Kocabay
Şinasi Moran
Cemil Özcan
Süleyman Özsever (İ.)
Nazmi Yaraş
Ahmet Yılmaz

TEKİRDAĞ

Ali Çakır
Zeki Erataman
Hasan Gürkan
İsmail Özdoğuran
Ahmet Pakar

TOKAD

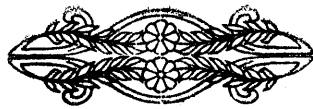
Faruk Ayanoglu
Sıtkı Eken
Keramettin Gençler
Şahap Kitapçı
Mustafa Lâtifoğlu
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Rıza Ulusoy
Dâniş Yurdakul

TRABZON

Halûk Çulha
Fikri Karanis
Selâhattin Karayavuz
İsmail Şener
Osman Turan

TUNCELIArslan Bora
Fethi Ülkü**URFA**Osman Ağan
M. Yaşar Alhas
Aziz Gökkan
İ. Etem KarakapıcıAbdullah Köksel
Abdürrahman Odabaşı
Ömer Yüksel**UŞAK**Ali Rıza Akbıyıkoglu
Rıza Salıcı
Avni Ural**VAN**Abdülvahap Altınkay-
nak
Tevfik Doğuşiker
Sait Erdiç
ZONGULDAK
Abdullah Akın
Cemal Zühtü AysanSuat Başol
Necati Diken
Ali Kaya
Tahir Öktem
Mustafa Saraç
Necati Tanyolaç
Hulûsi Timur
Avni Yurdabayrak*[Münhal mebusluklar]*

Ankara	6	Edirne	1	Kocaeli	1	Sinob	1
Artvin	1	Eskişehir	1	Konya	1	Van	1
Aydın	1	İstanbul	2	Kütahya	1	Yozgat	1
Bursa	1	Kastamonu	1	Muğla	1		—
Denizli	1	Kırklareli	1				23

Sıtma Eradikasyonu kanunu lâyihası ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet, Dahiliye, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/243)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 536/2512

22. VIII. 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 8. VII. 1958 tarihinde kararlaştırılan Sıtma Eradikasyonu kanunu lâyihasının, esbabı mucibesi ve ilişkileri ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Eskiden beri memleketimizin büyük bir sağlık problemi olan sıtma, bilhassa Birinci Dünya Harbi sıralarında tahribatını âzami haddine ulaştırmış bulunuyordu. Filhakika 1917 - 1924 yılları arasında yapılan tetkiklere nazaran memleket nüfusunun takriben % 75 i sıtmadan muztarip idi. Buna rağmen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti kurulup da sıtma mevzuu ehemmiyetle ele alınmaya kadar bu hususta hiçbir ciddi tedbire de tevessül olunmamıştı. 1926 da çıkarılan 839 sayılı Kanunla memleketimizde ilk defa sıtma ile mücadele başlandı.

1926 - 1939 yılları arasında 839 sayılı Sıtma Savaş Kanunu tatbikatından iyi neticeler alınmış iken 1939 senesinde İkinci Dünya Harbinin başlaması üzerine sıtma ilâçlarının ihtiyacı karşılayacak şekilde temin ve tedarik edilememesi ve mevcut stokların bitmesi yüzünden memleketin muhtelif yerlerinde muhtelif şiddette sıtma epidemileri baş göstermiştir. Bu durumu önlemek üzere 1945 de bir yıl süreli olarak çıkarılan 4707 sayılı (Olağanüstü Sıtma Savaş Kanunu) ile hastalıkla amansız bir mücadeleye girişilmiş ve bu senenin hitamında bu kanun yürürlükten kaldırılarak bunun yerine 4871 sayılı Kanun ikame edilmiştir.

Halen bu kanuna göre memleketimizde sıtma ile savaşa devam olunmaktadır.

1926 - 1950 yılları arasında daha ziyade sürfe mücadelesi ve sıtmalılara meccanen ilâç tevzii gibi klâsik metot ve usullerle yapılan sıtma savaşı, sıtma vakalarını oldukça azaltmış bulunuyordu.

İkinci Dünya Harbi içinde sivrisineklerin imhası maksadiyle bütün dünyada DDT kullanılmaya başlanmasından sonra bunun müessir bir silâh olduğu anlaşıldı. Bu madde memleketimizde de evvelâ tecrübe mahiyetinde ve mahdut miktarlardasonradan geniş ölçüde kullanıldı; beher metre kare satha iki gram isabet edecek şekilde ve umumi olarak yapılan ve her sene tekrarlanan kalıcı DDT püskürtmelerinden çok iyi neticeler alındı.

Bu suretle son beş sene içinde bir taraftan kalıcı DDT tatbikatı ile nâkillerin imhası suretiyle intikalın kısmen önlenmesi, diğer taraftan hastaların takip ve tedavileri sayesinde sıtma halen memleketimizde asgari hadde indirilmiş bulunmaktadır.

Filhakika 1950 de yapılan muayenelerde nüfusun % 7 sinde büyük dalaklı tesbit edilmiş iken 1935 sonunda bu nispet % 0,7 ye düşmüş, memleketin hiçbir yerinde sıtma epidemileri hattâ küçük sıtma hareketleri de görülmemiş ve hastalık tamamen andemik bir halde mahdut ve münferit vakayie munhasır kalmıştır.

Ancak sıtmanın bu sakın durumu her sene tekrarlanan kalıcı DDT püskürtmeleri ve bu maksatla ihtiyar olunan masraf ve gösterilen âzami gayret sayesinde sıkı bir baskı altında tutulmasıyla mümkün olabilmıştır. Eğer bu baskı gevşetilecek olursa kısa bir zamanda sıtmanın yine baş kaldıracığı ve hastalığın, bilhassa genç nesil arasında öldürücü epidemiler şeklinde tezahür edeceği muhakkaktır. Zira memleketimizde henüz vektör anofeller ve portör eşhas mevcuttur. Ve bu sebeple sıtmanın tamamen kökü kazınmış değildir.

Diğer taraftan sıtma mücadelesiyle meşgul memleketlerin devamlı olarak hudut bölgelerinden bulaşma tehlikesine mâruz buldukları cihetle bunu bertaraf etmek üzere komşu devletlerin de aynı şartlarla ve aynı zamanda eradikasyon faaliyetine iştirak etmeleri ve bâzı yerlerde bir kısım anofellerde ensektisid maddelere karşı görülmeye başlanan mukavemetin; hastalıkla mücadele imkânlarını gittikçe güçleştirmekte olduğu 1955 te Meksika'da toplanan Dünya Sağlık Teşkilâtı 8 nci Asamblesinin başlıca müzakere mevzuunu teşkil etmiştir.

Adı geçen teşkilât tarafından mezkûr celsede alınan karar gereğince sıtma nâkili anofel nevilerinde zuhuru muhtemel bir mukavemetin tamamıyla teessüsünden evvel dünya üzerinde sıtmanın kökünün kazınması için standart usul ve metotlarla bütün devletlerin müştereken derhal sıtma eradikasyonu kampanyasına başlamaları tavsiye olunmuştur.

Buna nazaran :

1. Bâzı anofel nevilerinde ensektisid maddelere karşı görülen mukavemetin gittikçe artmakta olduğu ve bilhassa geniş ölçüde kalıcı DDT püskürtmelerine altı yıldan fazla devam edilmiş olan yerlerde mukavemetin daha çabuk teessüs etmesi muhtemel görüldüğünden sıtma ile mücadele yapan milletlerin süratle eradikasyon faaliyetine geçecek surette yeniden teşkilâtlanmak ve bütün dünyada 1957 den itibaren bu faaliyete girişilerek her memleketin bugünkü sıtma durumuna göre 3 - 5 senelik programlarla âzami beş yıl içinde Eradikasyonu tamamlamak;

2. Eradikasyon programında hedef :

A) Beşerî memba olan sıtmalıları ortadan kaldırmak (Bu maksatla yurdun her tarafında mevcut sıtmalıları arayıp bulmak ve bunları modern sıtma ilâçları ile katî olarak tedavi etmek).

B) Sivrisineklerle vukubulan sıtma intikaliini kesmek (Bu maksatla içinde İnsan ve hayvan barındıran bilûmum kapalı yerlerde, intikal kesilinceye kadar DDT püskürtmelerine devam etmek)

3. Devamlı sürveyyans ile bu hizmetlerin lâyikiyle ifasını temin etmek ve binnetice Eradikasyonu muvaffakiyete götürmek üzere Eradikasyon yapan diğer memleketlerin kurdukları muasır murakabe teşkilâtının bir aynını vücuda getirmek.

4. Bu esaslar dairesinde bütün memleketlerin 1957 den itibaren Eradikasyon kampanyasına katılabilmeleri için; Ensektisid madde, motorlu nakil vasıtaları ve sair malzeme ve teçhizat ihtiyaçlarının da artmış olacağı ve bunları kendi imkânlarıyla ne dereceye kadar temin edebilecekleri; bu memleketlerin bugünkü sıtma durumlarına nazaran kendilerine ne suretle yardım yapılabileceği Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından mahallerine gönderilen Malârya Eksperleri vasıtasıyla tetkik ettirilmiştir.

Bu meyanda memleketimize gönderilen Ekesperlerle müştereken yapılan tetkikler neticesinde:

a) Halen sıtma savaşı altında bulunan 6 722 135 nüfusa şâmil 12 812 köye ilâveten 4 - 5 bin köyün daha mücadeleye alınmak suretiyle köy adedinin takriben 18 bine, kontrol altında tutulacak nüfus adedinin de 9 - 9,5 milyona çıkarılması lâzımgeldiğini,

b) Bu suretle genişliyecek olan faaliyet sahasının; ensektisid maddeler, sair malzeme ve teçhizat ihtiyaçlarının da bu nispette artarak ilk senede tutarının 1 000 000 dolâra beş yıllık ihtiyacın ise 3 milyon dolâra baliğ olacağı hespalanmış ve bu malzeme UNICEF tarafından temin edildiği takdirde ancak Eradikasyon kampanyasına iştirak edebileceğimiz neticesine varılmış ve keyfiyet Dünya Sağlık Teşkilâtı ve UNICEF'e de bildirilmiştir. Adı geçen bu teşekküller tarafından talebimiz kabul olunmuş ve başka memleketlere ihtiyaçlarının mahdut bir kısmı verildiği halde, (Memleketimizin sıtma savaşında muvaffak olmuş bir memleket olması göz önünde tutularak) ihtiyacımızı yüzde yüzünün aynen verilmesi kararlaştırılmış ve bu hususta karşılıklı mükellefiyet ve vecibe-

leri hâvi bir protokol UNICEF ile imza edilmiştir. Beş senelik eradikasyon kampanyası için UNICEF tarafından taahhüdedilen yardım miktarı 3 milyon dolârdır.

Normal sıtma mücadelesinde; bugün asgari hadde indirilmiş bulunan sıtmalılı aded ve nispeti bu seviyede tutabilmek için her sene aynı faaliyetin yapılması lâzımdır. Bunun müddeti muayyen değildir. Buna senelerce devam etmek icabederken bu şekildeki savaş her sene (Maaşlar ve masraflar dâhil) Devlete 13,5 milyona malolmaktadır.

Her sene hariçten mubayaasına lüzum görülen Ensektisit maddeler ve sair malzeme için takriben 1 milyon dolâr harcanmakta idi.

Sıtma eradikasyonunda ise bütün malzeme UNICEF tarafından verileceği cihetle bu miktar dolâr tasarruf edilecek ve bunun takabül ettiği 8 475 600 lira (Resmî kurdan) bütçeye yük olmayacaktır.

Sıtma eradikasyonu beş sene gibi muayyen bir zamanda tamamlanacaktır ve hizmet muvakkattir.

Beş sene gibi muayyen bir müddette memleketimizden sıtmanın kökü kazınacağı cihetle bu kampanyanın sonunda teşkilât kaldırılarak sıtmaya mütaallik işler mahallî sıhhat teşkilâtı tarafından görülecek ve sıtma eradikasyonuna sarf edilen meblâğ tamamen tasarruf edilmiş olacaktır.

Sıtma eradikasyon faaliyeti neticesinde seneden seneye bir kısım bölgelerde haşere öldürücü maddelerin pülverizasyonuna son verileceği cihetle senelik bütçelerle alınan umumi masraflarda da her sene muntazaman bir azalma olacaktır.

Bu itibarla sıtma eradikasyonu, normal sıtma savaşına nazaran çok daha tasarruflu bir faaliyet olarak bütün dünyaca kabul edilmektedir.

Diğer taraftan tasarıda bugünkü Sıtma Savaş Teşkilâtımızın kadroları sıtma eradikasyon hizmetlerinin icaplarına uygun olarak yeniden tanzim edilmiştir.

Bu meyanda sıtma eradikasyon programının tatbik ve murakabesinde hizmet bakımından birinci derecede ehemmiyeti haiz olmak üzere yeniden 12 sürveyyans grup başkanlığı ihdasına katı zaruret görülerek 12 sürveyyans grup başkanı kadrosu ile merkez teşkilâtına 1 tabip kadrosu ilâve edilmiştir. İlâve edilen bu kadroların senelik tahsisatı (89 400) liradır. Buna mukabil evvelce mevcut 265 sıtma savaş tabibi kadrosundan 105 tabip kadrosu kaldırılarak tabip kadrosu 160 a indirilmiştir.

Kaldırılan sıtma savaş tabibi kadrolarının senelik tahsisatı 330 000 lira tutmakta idi.

Bu tasarrufların gayesi 5 senede memleketimizden sıtmanın tamamen kökünün kazınması gibi mesut bir neticeye ulaşmaktır. Sıtma eradikasyonu kampanyası sonunda bu mesut netice alındıktan sonra teşkilât tamamen kaldırılarak sıtmaya mütaallik işler mahallî sıhhat teşkilâtı tarafından görülecek ve bu suretle (maaş ve umumi masraflar dâhil) her sene bütçeye tahmil olunan takriben 13 milyon liralık bir tasarruf temin edilmiş olacaktır.

Yukarıda tafsil edilen sebeplere binaen beş sene içinde sıtmanın kökünün kazınması ameliyesinin kolaylıkla ve süratle icrasını sağlamak ve matlûp neticenin istihsalini temin etmek üzere bu kanun tasarısı hazırlanmış ve buna göre lüzumlu hüküm ve müeyyideler konulmuştur.

Şöyleki :

Birinci ve ikinci maddeler : Memleketimizde şimdiye kadar yapılan sıtma mücadelesi ve bilhassa son beş seneden beri ilmî esaslara göre sistematik bir şekilde tatbik edilmekte olan kalıcı DDT. püskürtmeleri sayesinde yurdun bâzı yerlerinde sıtma intikalinin kesilmeye yüz tuttuğu ve bu gibi yerlerde 1 - 3 sene; sıtma intikalinin halen mevcud olduğu bir kısım bölgelerde ise 3 - 5 sene müddetle eradikasyon faaliyetine devam edilmesinin zaruri bulunduğu yapılan tetkikler neticesinde anlaşıl-
mış ve tasarrufların 1, 2 nci maddelerine, buna göre hüküm verilmiştir.

Üçüncü madde : Dünya Sağlık Teşkilâtı Malârya Ekspertleri Komitesi tarafından yapılan ilmî araştırmalarda müesseriyeti tahakkuk eden sıtma ilâçlarıyla ensektisit maddelerin kullanılmasında eradikasyonun süratle elde edilmesini sağladığı anlaşıldığından üçüncü maddede buna işaret olunmuştur.

Ensektisit maddelerin tatbik edileceği zaman, şekil ve yerlerin tâyini gibi teknik hususat hakkında salâhiyetsiz kimselerin müdahalelerini önlemek maksadiyle bu maddelerin nerelerde, ne suretle ve ne zaman kullanılacağına Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince tesbit olunacağı aynı maddede bildirilmiştir.

Dördüncü madde : Sıtma eradikasyonu maksadiyle mevcuda ilâveten lüzumlu teşkilâtın kurulması için tasarının 4 ncu maddesinde Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti salâhiyetli kılınmıştır.

Kurulacak yeni teşkilât öteden beri mevcut sıtma savaş teşkilâtından farklıdır. Bilhassa yeniden 12 aded (Sıtma Eradikasyon Sürveyyans Grup Başkanlığı) ihdas edilmesi teemmül olunmuştur. Bu gruplardan her birine lüzum ve ehemmiyetine göre bir veya bir kaç sıtma savaş bölgesi verilecektir.

Sıtma Eradikasyon faaliyetinin arz ettiği hususiyet nazarı dikkate alınarak teşkilâta yeniden vazifelendirilecek olanlarla; öteden beri vazifeli olanların yeni çalışma tarzına intibakları için malûmatlarının artırılması maksadiyle kurslar açılması, tetkik gezileri tertibedilmesi ve lüzumu halinde aynı maksatlarla ecebi memleketlere personel gönderilmesi 4 ncu maddede derpiş olunduğu gibi Eradikasyonun icabettirdiği bütün tedbirleri almaya ve modern sıtma ilâçlarını, vekâletce tesbit olunacak usullerle, sıtmalı olduğu anlaşılanlara usulü dairesinde parasız vermeye Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti salâhiyetli kılınmıştır.

Beşinci madde : Tasarının 4 ncu maddesinde yazılı teşkilât ve müesseselerde istihdam edilecek teknik, meslekî ve idari bilûmum memur ve hizmetliler için 5 nci madde ile Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletine salâhiyet verilmiştir.

Altıncı madde : İlmî esaslar dairesinde murakabe ile sıtma Eradikasyonunun süratle istihsalini temin maksadiyle yeniden kurulmakta olan (Sıtma Eradikasyon Sürveyyans Grup Başkanlıkları) nın vazifeleri :

A) Kanlarında sıtma paraziti mevcut bilûmum sıtmalıların aranıp bulunarak tedaviye alınmalarını temin ve kontrol etmek,

B) Çocuklarda parazit endeksinin tesbiti suretiyle her hangi bir mahalde sıtma intikalinin kesilip kesilmediğini kontrol ederek mahallî icaplara göre alâkahalara gerekli tedbirleri aldirmek suretiyle intikalin süratle kesilmesini sağlamak,

C) Sıtma intikalinin mevcudolduğu bölgelerde anofellerin DDT ye karşı mukavemet derecelerini devamlı kontrollerle araştırmak,

D) Netice olarak bir taraftan beşeri memba olan hakiki sıtmalıların tedavileriyle bunların bertaraf edilmesini, diğer taraftan kalıcı DDT püskürtmeleriyle sıtma intikalinin kesilmesini kontrol ve temin suretiyle sıtmanın eradike edilip edilmediğini tesbit eylemek ve eradikasyon husule geldiği anlaşılan yerlerde DDT püskürtmelerine en kısa bir zamanda son verilmesini ve binnetice eradikasyonun süratle elde edilmesini sağlamaktır.

Bu suretle vazifeleri ilmî ve gayet ehemmiyetli olan ve hizmet sahaları bir veya birkaç bölgeye şâmil bulunan sıtma eradikasyon sürveyyans grup başkanlıkları doğrudan doğruya Vekâlete bağlanmış olup vazife mesuliyetleri tasarının 6ncı maddesinde zikrolunmuştur.

Diğer taraftan aynı maddede (sıtma savaş bölge başkanlıkları) nın ifa eyledikleri hizmet itibariyle bölgelerine dâhil vilâyet ve kazalardaki, teşkilâtın teknik ve idari âmiri olduğu açıklanmış ve bâzı ihtilâtları önlemek maksadiyle 3017 sayılı Kanunun 30 ncu maddesi 2 nci fıkrası hükmünden istisna edilmiştir.

Yedinci Madde : Sıtma eradikasyonu bakımından diğer vekâletlerle resmî ve hususi daire ve teşekküllerle hakiki şahıslar tarafından yapılması iktiza eden işlerin de bulunabileceği teemmül olunarak bu hüküm vaz'olunmuştur. Esasen halen yürürlükte bulunan 4871 sayılı Kanunun 4 ncu maddesinde de aynı hüküm mevcuttur.

Sekizinci Madde : Valilerin buldukları mahallin en büyük idare âmiri sıfatıyla kanunlar, nizamnameler ve Hükümet emirlerinin hüsnü tatbikine memur bulunması hasebiyle sıtma eradikasyonunun muvaffakiyetini temin ve neticenin süratle elde edilmesi bakımından bu hüküm

vaz'olunmuştur. Esasen ve halen yürürlükte bulunan 4871 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde de aynı hüküm mevcuttur.

Dokuzuncu Madde : Bu maddenin (A) bendinde sayılan yerlerde sivrisineklerin çoğalıp üreyebileceği göz önünde tutularak eradikasyon çalışmaları sırasında yapılacak devamlı tetkik ve teftişlerle bu gibi mahaller görüldüğü takdirde bunların ortadan kaldırılması veya ıslahı hususunda Sıtma Savaş Teşkilâtı tarafından teklif ve tavsiye edilen bütün tedbirleri almaya bunları ellerinde bulunduran bilûmum resmî ve hususi daire ve teşeküllerle hakiki ve hükmi şahısların mecbur bulunduğu tahtı hükme alınmıştır. Aynı maddenin(B) bendinde de bu hususlarla alâkalı yasak hükümü vaz'olunmuştur.

Onuncu Madde : Bu maddede yazılı dalak ve kan muayeneleri mecburi tutulmuştur. Eradikasyonun gayesi yurdumuzda bir tek sıtma paraziti hâmilî şahsın kalmamasıdır. Bu sebeple gerek, sıtmalı olarak müracaat edenlerden, gerekse sıtmalı olduğundan şüphe edilen şahıslardan hastalığın teşhisi maksadiyle mutlaka kan alınması lâzımdır. Diğer taraftan bir mahalde sıtmanın tamamen eradike edildiğinin anlaşılması; ancak, o mahal sâkinlerinden alınacak kanlarda sıtma paraziti endeksinin tâyin ve tesbitiyle mümkündür. Bu endeks aynı zamanda kalıcı ensektisit püskürtmelerinin yapılıp yapılmadığı ve dolayısıyla sıtma intikalinin kesilip kesilmediğini ve binnetice Eradikasyonun husule gelip gelmediğini göstermesi bakımından çok mühimdir. Bu sebeple tamamen ilmî esaslara dayanan ve eradikasyonun ayrılmaz bir unsuru olan kan muayeneleri mecburiyeti konulmuştur.

On birinci madde : Eradikasyonun istihsalinde kalıcı ensektisit püskürtmeleri de sıtma nâkili anofellerin imhasını temin eden ve dolayısıyla sıtma intikalini önliyen diğer mühim bir unsurdur. Bu püskürtmelerin anofellerin barındığı bilûmum yerlere yapılması elzemdir. Küskürtülen satırlarda kalıcı ensektisitlerin müessiriyetini bütün yaz ve sonbahar aylarında muhafaza etmesi için ekseriya ilkbahar aylarında yapılan püskürtmelerden sonra geçecek beş ay zarfında duvar ve tavan satırlarının silinmemesi, badana edilmemesi ve yıkanmaması lâzımdır. Aksi halde yapılan masraf ve emek heba olur. Bu sebeple Eradikasyonda çok mühim olan bu püskürtmeler hakkında gerekli ahkâm vaz'olunmuştur.

On ikinci madde : Bu maddede sayılan işlerin yapılması sırasında sıtma bakımından ekseriya zararlı vaziyetler husule geldiği cihetle bunu önlemek maksadiyle gerekli hükümler bu maddede derpiş olunmuştur. Esasen bu hükümler halen yürürlükte bulunan 4871 sayılı Kanunun 13 ncü maddesinde de aynen mevcuttur.

On üçüncü madde : Sıtma Eradikasyon faaliyetinin gayesi memlekette tek bir sıtma paraziti hâmil şahsın kalmamasıdır. Ve bu neticenin 3 - 5 sene içinde elde edilmesi lâzımdır. Kanunun bütün mecburiyet ve mükellefiyetleri bu neticenin süratle elde edilmesini temin edecek şekilde ayarlanmıştır. Bu itibarla sanat ve meslekleri icabı bu maddede sıfat ve hüviyetleri sayılanlar, en küçük ihmale meydan verilmeyecek şekilde sıtmalıları ihbarla mükellef tutulmuşlardır.

On dördüncü madde : Mahallî belediyeler, 1580 sayılı Belediyeler Kanununun 15 nci maddesinin 4 ncü bendinde yazıldığı veçhile (Salgın ve bulaşıcı hastalıkların önüne geçmek ve yayılmasına mâni olmak için mahsus kanun, nizamname veya talimatnameleri mucibince tatbik edilen tedbirler hakkında Hükümet teşkilâtıyla birlikte çalışmak mecburiyetinde olduklarından); 4871 sayılı Kanunun 16 ncü maddesinde mevcut hüküm bu tasarıda aynen ipka edilmiştir.

On beşinci madde : Eradikasyon faaliyetinde teşkilâtın tam kadro ile çalışması veya kadrolarda mevcut memurların devamlı olarak mevsim icaplarına göre ayarlanan çeşitli hizmetlerin zamanında ifasiyle meşgul olmaları mutlak surette zaruri ve çok mühimdir. Bu itibarla hizmetin aksamaması için teşkilât mensuplarının maddenin metninde sayılan fevkalâde haller haricinde (velev muvakkat dahi olsa) aslı vazifeleri haricinde tanziflerini önlemek maksadiyle bu hüküm konulmasına şiddetle lüzum hissedilmiştir.

Cezai hükümler

On altı ve yirmi üçüncü maddeler: Yurdumuzdan sıtmanın 3 - 5 senelik programlarla tamamen bertaraf edilmesi; bu kanun gereğince vaz'edilmiş olan mecburiyet ve mükellefiyetlerin zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirilmesi ve yasaklara aynen riayet edilmesi suretiyle ancak mümkün olan gayet mühim ve nazik bir mevzudur. Bu sebeple bu kanun gereğince kendilerine mecburiyet, mükellefiyet ve hizmet tahmil edilmiş olan Devlet ve her türlü âmme müesseseleri memur ve müstahdemleriyle hususi hükmi şahısların mümessilleri ve hakiki şahısların yasak ve mecburiyetlere riayet etmek suretiyle işe gereği gibi ehemmiyet vermelerini ve kanun karşısında vazife ve mesuliyetlerini müdrik bulunarak hareketlerini buna göre ayarlamalarını temin maksadiyle müessir cezaların vaz'ına zaruret görülmüştür. Bu cezai müeyyideler konulurken suç ile ceza arasında mevcudolması lâzımgelen âdil nispet göz önünde tutulmuş, yasak ve mecburiyetlerin eradikasyonun elde edilmesindeki kıymet ve ehemmiyetleri derecesine göre ceza tâyinine bilhassa dikkat olunmuştur.

Yirmi dördüncü madde : Sıtma eradikasyonunda tam kadro ile çalışılmasını temin etmek üzere muvakkat dahi olsa umumi seferberlik dışında personelin işlerinden ayrılmamalarını teminen bu hüküm vaz'edilmiş olup 4871 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinde de aynen bu hüküm mevcuttur.

Yirmi beşinci madde : Mahallî Hıfzıssıhha Meclislerine Sıtma Savaş Teşkilâtı tabiplerinin de iştiraki faydalı görüldüğünden bu madde konulmuştur. Esasen bu hüküm 4871 sayılı Kanununun 27 ncı maddesinde aynen mevcuttur.

Yirmi altıncı madde : 3017 sayılı Kanununun 44 ncü maddesinin 5825 sayılı Kanunla değişen (B) fıkrası gereğince Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Sıtma, Trahom ve Frengi Savaş Başkanları Vekâlet Komisyonunun intihabı ve Vekilin tasdiki üzerine kararname ile tâyin edilmektedirler.

Bu kere sıtma eradikasyonu dolayısıyla yeniden ihdas edilen sıtma eradikasyonu Sürveyyans Grup Başkanları kararname ile tâyin olunan Sıtma Savaş Bölge Başkanlarının ilmî murakıbu durumunda olduklarından bunların da kararname ile tâyinleri zaruri görüldüğü cihetle işbu madde konulmuştur.

Yirmi yedinci madde : Bu maddenin metninde sayılan işlerin 2490 sayılı Kanunun formalitelerine tâbi tutulması halinde gecikeceği, eradikasyon faaliyetinin ise bu gibi gecikmelere tahammülü olmadığı teemmül olunarak işin sürati bakımından bu hükmün konulmasına mecburiyet duyulmuştur.

Yirmi sekizinci madde : Sıtma eradikasyon programının tatbiki ve muasır ilmî esaslara göre yürütülmesi için bugün dünyada sıtma eradikasyonu yapan diğer memleketlerin teşkilâtına uygun olarak (Sürveyyans) sisteminin kabulü zaruridir. Bu sebeple sıtma eradikasyonunun tahakkukunda hizmet bakımından birinci derecede ehemmiyeti haiz olmak üzere (Sıtma Eradikasyon Sürveyyans Grup Başkanlığı) ihdas ve 12 aded Sürveyyans Grup Başkanı ile merkez teşkilâtına bir aded tabip kadrosu ilâve edilmiştir.

Buna mukabil 265 şube tabip kadrosundan halen «L» cetvelinde bulunan 90 tabip kadrosundan maada 15 aded 40 liralık tabip ki ceman 105 tabip kadrosu kaldırılarak şube tabibi kadrosu 160 şa indirilmiştir.

T. B. M. M.

Şeh. ve İç. Mua. Encümeni

Esas No. : 1/243

Karar No. : 4

5 . II . 1939

Yüksek Reisliğe

Sıtma Eradikasyonu hakkında Hükümetçe hazırlanıp Yüksek Riyaset tarafından encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası ilgili vekâlet mümessillerinin huzuriyle tetkik ve müzakere edildi.

Uzun zamandan beri memleketimizde yapılmakta olan sıtma mücadelesinin gayet müspet bir netice vermiş olduğu ve bu suretle sıtmanın memleketimizde asgari bir hadde indirilmiş bulunduğu âşikâr bir keyfiyettir. Ancak bütün bu çalışmalara rağmen yurdumuzda halen sıtmanın âmillerinden olan anofel nev'inden sivrisineklerle kanında sıtma mikrobu taşıyan portör şahısların mevcud olduğu da bir hakikattir.

Sıtma nakili sivrisineklerde, ensektisit (Haşere öldürücü) maddelere karşı son zamanlarda görülmeye başlıyan mukavemetin tam mânasiyle teessüsünden evvel sıtmanın standard usullerle kökünden kazınması için Dünya Sağlık Teşkilâtınca yapılan tavsiyelere uyularak sıtmalı memleketlerde büyük bir eradikasyon kampanyasına girildiği anlaşılmaktadır.

Bu cümleden olmak üzere Hükümetimiz ile UNICEF arasında tanzim kılınan protokola istinaden adı geçen teşkilât tarafından memleketimize yapılmakta olan takriben üç milyon dolâr değerindeki DDT, motorlu nakil vasıtası ve saire gibi ilaç ve malzeme yardımının da inzımanı ile sıtmanın tamamen bertaraf edilmesi için hazırlanmış olan işbu kanun lâyihası esas itibariyle encümenimize kabul edilmiş olup, aşağıdaki hususlardan dolayı bâzı tadil ve ilâvelerin yapılması uygun görülmüştür.

1. Lâyihanın 2 nci maddesindeki ensektisit tâbiri lisanımıza yeni girmiş bir kelime olduğu cihetle bunun haşarat öldürücü maddelere verilen umumi bir isim olduğunu tebarüz ettirmek maksadiyle lâyiha metninde lüzumlu tadilât yapılmıştır.

2. Lâyihanın 3 neü maddesinde, sıtma savas teşkilâtı tarafından yapılacak muayenelere ve lüzumu halinde kan alınmasına herkesin mü-

saade etmeye mecbur olduğu hakkında bir hüküm mevcuttur.

Sıtmanın teşhisi bakımından yerinde olan bu hükmün yanında sözü geçen hastalığın tedavisi bakımından da buna mütenazır bir tedbir alınması zaruri olduğu cihetle, sıtmalı şahısların, lüzumlu ilâçların tatbikine müsaade etmeye mecbur oldukları yolunda maddeye bir hüküm ilâvesi uygun görülmüştür.

3. Sıtma Eradikasyonu bakımından lâyihanın 7., 9, 10, 11, 12 ve nei maddeleriyle bâzı tedbirlerin alınmasının derpiş edildiği ve sıtmanın intikalini önlemek maksadiyle birtakım yasak, mecburiyet ve mükellefiyetler konulduğu görülmektedir. Yukarıda zikri geçen hükümlerin tatbik edilebilmesi için lâyihanın ceza hükümleri faslına icabeden müeyyidelerin konulduğu anlaşılmaktadır.

Lüzumlu tedbirlerin zamanında alınmaması ve diğer yasak ve mükellefiyetlere riayet edilmemesi halinde müsebbiplerin mahkemece cezalandırılabilmesi için evveleminde keyfiyetin alâkalılara duyurulması lâzımgeleceği izahatın vârestedir.

Sözü geçen tedbir, yasak, mükellefiyet ve mecburiyetlerin halka ne şekilde bildirileceğine dair lâyihada bir hükme raslanamamaktadır. Bu itibarla bunlardan ehemmiyetli görülenlerin alâkalı kimselere yazılı olarak tebliğ edileceğine ve yapılacak muayenelerle ensektisit tatbikatının zamanının ise mahallî örf ve âdete göre elverişli olan vasıtalarla halka duyurulacağına dair bir metin hazırlanmış ve 13 neü madde olarak lâyihaya ilâve edilmiştir.

4. Lâyihanın 13 neü maddesinde tabipler tarafından teşhis edilen sıtma vakalarının ihbarı ve bu ihbarla birlikte hastadan alınacak kalın damla ve yayma kanın da alâkalı makamlara verileceği hakkında bir hüküm mevcuttur. Ellerinde her zaman lâm ve saire gibi vasıta ve malzemeleri bulunmayan tabiplerin hastadan

kalmı damla veya yayma usulü ile kan almaları mümkün değildir. Bu bakımdan mezkûr hükmün tatbikatta bir fayda vermeyeceği ve hattâ kanı almak imkânından mahrum olan kimselerin bu mükellefiyetten kurtulmak için bâzı ahvalde sıtma vakalarını bile ihbardan kaçınacakları ve bu suretle mezkûr hükümden beklenen netice tahassul etmeyeceği cihetle, mümkün olan hallerde kan alınmasının daha muvafık olacağı düşünülerek metin üzerinde gerekli tadilat yapılmış ve işbu hüküm 14 nci madde olarak lâ-yihada yer almıştır.

5. Lâ-yihanın 16 ncı maddesi hüknü gayri-vazih olduğu ve halihazır metinden ifade edilmek istenilen mânâyı çıkarmak kabil olmadığı cihetle sözü geçen madde üzerinde icabeden tadilat yapılmış ve 17 ncı madde olarak lâ-yihaya konulmuştur.

6. Sıtma Eradikasyonunda tam kadro ile çalışılması muvaffakiyetin temini bakımından birinci şarttır. Halen Sıtma Savaş kadrolarında yarıya yakın münhal bulunduğu anlaşılmaktadır. Maaş ve ücretlerin azlığı ve hizmetin haddizatında ağır olması hasebiyle Sıtma Savaş Teşkilâtının muhtelif kadrolarında çalışanların mühim bir kısmının işlerini terk etmekte ve haricte kendilerine daha müsait şartlar altında iş bulmakta oldukları müşahede edilmektedir.

Eradikasyon faaliyeti âzami beş yıl devam edeceğine ve icabında bu personeli normal mesai gün ve saatleri dışında çalıştırmak mecburiyeti hâsıl olacağına göre, muvakkat mahiyette olan bu teşkilâtta istihdam edileceklerin bu müddet zarfında işlerinden ayrılmamalarını temin etmek maksadiyle kendilerine her ay fazla mesailerine mukabil bir ücret verilerek hizmeti câzip kılmak ve binnetice tam kadro ile çalışmayı sağlamak zarureti kendini göstermiş bulunmaktadır.

Sıtma Savaş Teşkilâtında çalışan personele verilecek olan bu ücret randımanı artıracığı gibi, Eradikasyon faaliyetinin bir an evvel belirtilmesi bakımından bütçeye ehemmiyetli bir külfet de tahmil etmiyecektir. Zira Hükümetimiz ile UNICEF teşkilâtı arasında yapılan protokola nazaran karşılıklı mükellefiyet ve vecibelere girilmiş olup idaremizin tam kadro ile çalışarak programı zamanında ikmal etmek taahhüdüne mukabil, adı geçen teşkilât da takriben üç milyon dolarlık ilâç, vasıta ve malzemeyi meccanen vermeyi kabul etmiş ve hattâ bu malzemenin bü-

yük bir kısmını iki seneden beri göndermiş bulunmaktadır.

Tam kadro ile çalışmak ve fazla mesai yapmak suretiyle ensektisitlere karşı sivrisineklerde görülmeye başlıyan mukavemet tam mânasiyle teessüs etmeden eradikasyon işleri zamanında ikmal edildiği takdirde gerek bütçe ve gerekse döviz bakımından oldukça mühim bir tasarruf sağlanmış olacaktır.

Diğer taraftan eradikasyon faaliyetinin ikmalinden sonra sıtma savaşı için her sene bütçeye konulan takriben 13 milyon liralık tahsisat da badema tasarruf edilmiş olacağı cihetle muvakkat mahiyetteki bu hizmet için fazla mesai ücreti verilmesinin yerinde olacağı neticesine varılmıştır.

Bu itibarla 6968 sayılı Zirai mücadele ve zirai karantina Kanununun 46 ncı maddesinden ilham alınmak suretiyle hazırlanmış olan hüküm 29 ncü madde olarak lâ-yihaya ilâve edilmiştir.

7. Lâ-yihanın kadro cetvellerine ait 28 ncı maddesinin müzakeresi sırasında; 1 sayılı cetvel aynen kabul edilmiş ve 2 sayılı cetvelle kaldırılması derpiş edilen sıtma savaş tabibi kadrolarının hepsinin kaldırılması halinde geri kalan kadrolarla beş sene zarfında Eradikasyon faaliyetinin ikmal edilememesi ihtimali Hükümetçe ileri sürülmüş olduğundan, 35 lira maaşlı 80 aded kadronun 70 adede indirilmesi suretiyle 10 kadronun faal kadrolar meyanında bırakılması uygun görülerek mezkûr kadro cetvelinde gerekli değişiklik yapılmıştır.

8. Bu lâ-yihanın kanunlaşmasından evvel 1959 yılı Bütçe Kanununun Büyük Millet Meclisinden çıkması kuvvetle muhtemeldir. Bu takdirde 29 ncü madde ile verilmesi iktiza eden fazla mesai ücretlerinin Sıtma Savaşı umumî masrafları tertibindeki tahsisattan ödenmesi halinde bu fashın ihtiyacı karşılamıyacağı anlaşılmaktadır. Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinde eleman kifayetsizliği dolayısıyla doldurulamayan kadrolar bulunduğu ve bu sebeple maaş ve ücretler fashındaki tahsisattan bir kısmının her sene arttığı müşahede edilmekte olduğundan fazla mesai ücretlerinin 1959 malî yılı zarfında bu fasıldan ödenmesi için muvakkat bir madde hazırlanmış ve 31 ncı maddeden sonra lâ-yihaya ilâve edilmiştir.

9. Lâ-yihanın 7, 8, 11, 12, 19, 20, 21, 23 ve 31 ncı maddelerinin ihtiva ettikleri hükümler

bakımından, bu maddelerde mâna itibariyle de-
ğişiklik yapılmasını mücip bir cihet olmamak-
la beraber, kanun tekniği ve redaksiyon nokta-
sından bâzı tadilâtın icarası ve lüzumsuz bâzı
tekerrürlerin çıkarılması muvafık görüldüğün-
den madde metinlerinde bu hususta gerekli de-
ğişiklikler yapılmıştır.

Yukardaki esaslar dairesinde yeniden ha-
zırlanan kanun lâyihası Dahiliye Encümenine
havale edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.
Sıhhat ve İctimai Muavenet

Encümeni Reisi

Kütahya

A. İ. Gürsoy

Mazbaça Muharriri

Konya

S. Soylu

Kâtip

Eskişehir

H. Akkurt

Aydın

P. Levent

Giresun

M. Hemiş

Kayseri

A. R. Kılıçkale

Gümüşane

H. Polat

Çorum

A. Dedekargınoğlu

Kastamonu

Ş. Esen

Manisa

İ. Yalkın

Konya

S. S. Burçak

Artvin

E. Doğan

Tokad

F. Ayanoğlu

Diyarbakır

H. Ülkü

Zonguldak

N. Tanyolaç

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 1/243

Karar No. 22

4 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

Sıtma Eradikasyonu kanunu lâyihası ile
Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeni mazba-
tası, ilgili vekâlet temsilcilerinin de iştirakiyle
encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Kanun lâyihası, gerekçesinde tafsilen arz ve
izah olunduğu üzere rasyonel ve ilmî esaslar
dairesinde ve Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafın-
dan tavsiye olunan usuller göz önünde bulunduru-
lmuş suretiyle sıtma âfetinin memleketimizde
âzami beş sene içinde tamamen imhasını istih-
daf etmektedir.

Gerçi, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha ve
4781 numaralı Sıtma Savaş kanunlarıyla Sıh-
hat ve İctimai Muavenet Vekâletince bu hasta-
lığın izalesi yolunda yapılan mesai neticesinde,
hastalığın haddi asgariye indirildiği şükranla
kayda değer. Bir vakıa ise de, sıtmanın müvel-
lidi olan anofel nevinden sivrisineklerle, kanun-
da bu hastalığın mikrobunu taşıyan portör şa-
hısların halen mevcut bulunduğu da bir haki-
kattir. Binaenaleyh, bir taraftan sıtmalıları
katî tesirli ilâçlarla tedavi ederek intan mem-
balarını bertaraf etmek diğer taraftan kalıcı
ensektisit püskürtmelerle nakil amufelleri im-

ha ederek hastalığın intikalini önlemenin şid-
detle lüzum ve zaruretine kaani bulunan encüme-
nimiz, Türkçe mukabili; «Kökünden imha ve
haşarat öldürücü» mânalarına gelen eradikas-
yon ve ensektisit kelimeleri üzerinde titizlikle
durmuş, ancak bu yabancı kelimelerin Dünya
sağlık edebiyatına mal olmuş bulunmaları ve sıt-
ma mücadelesi yapan devletlerin mevzuatında
da yer almış olmaları hasebiyle Türkçe muka-
billeri gösterilmek üzere kanun metninde aynen
ipka ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Encü-
meninin mazbatasının esas tutulması hususları-
nı kararlaştırdıktan sonra maddelerin müzake-
resine geçmiş ve 1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13,
14, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30,
31, 32 ve 33 neü maddeleriyle muvakkat mad-
desini Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeni-
nin kabulü veçhile aynen,

Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümenin 2
nei maddesinin 1 nei fıkrasında «Kalıcı mahi-
yette» cümlesinden sonra ensektisit kelimesi
ve bunu mütaakiben (Haşarat öldürücü) cüm-
lesi ilâve olunarak 2 nei,

6 nei maddesinin son fıkrası, 5442 sayılı İl

İdare Kanunu ile müesses idari vahdeti zedeleyici mahiyette görüldüğünden tayıyılmak suretiyle 6 nci,

7 nci maddesinin sonuna yeniden «Ancak sıtma savaş bölge başkanlıkları almaya lüzulu gördükleri bu kabıl tedbirleri tatbik edecek mahallin bağlı bulunduğu vilâyetle temas ve mutabakattan sonra alırlar.» fıkrası eklenerek 7 nci,

15 nci maddesinin nihayetine «Sıtma Savaş Teşkilâtının, tatbikatın lâyiğiyle temini bakımından belediyelere teknik yardımda bulunurlar.» fıkrası ilâve edilerek 15 nci,

16 nci maddesi, bu vadide yapılacak müca-deleyi verimli kılmak amacı ile bu teşkilâta çalıştırılanların muvakkat dahi olsa yalnız umumi hayata müessir âfetler haric olmak kayıt ve şartıyla sair hizmetlerde istihdam edilmemeleri hususu tasrih olunarak 16 nci,

17 nci maddesinin sonundaki «Fiillerine temas eden cezaları iki kat olarak hükmolunur.» ibaresi çıkarılarak «Türk Ceza Kanunu hükümlerine tevfikan cezalandırılır» cümlesi eklenerek 17 nci,

19 ncu maddesinin nihayetindeki «Veya bir aydan üç aya kadar hapis» ibaresi çıkarılarak 19 ncu maddeleri de yukarıda belirtildiği şekilde tadilen kabul olunmuştur.»

Havalesi gereğince Adliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni	Reisvekil
Reisi	Yozgad
Edirne	Ö. L. Erzurumluoğlu
R. Nasuhioğlu	
Mazbata Muharriri	Kâtip
Samsun	Kocaeli
E. Anıt	S. Yalım
Amasya	Aydın
K. Eren	F. Batur
	H. Coşkun
	İmzada bulunmadı
Bitlis	Bitlis
N. Barut	R. Bingöl
	K. Erdem
	İmzada bulunamadı
Denizli	Kırşehir
T. Bahadır	O. Canatan
	Van
	S. Erdinç
	İmzada bulunamadı

Adliye Encümeni masbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 1/243
Karar No. 52

6 . VI . 1959

Yüksek Riyasete

Sıtma Eradikasyonu hakkında Hükümet tarafından hazırlanan kanun lâyihası, alâkaları itibariyle Dahiliye Vekâleti ile Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti encümenlerince tetkik edilerek bu baptaki mazbatalar ile beraber encümenimize tevdi kılınmış olduğundan Adliye, Dahiliye ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

İnsan nesli üzerinde vahim tahribat husule getiren sıtmanın tevliedettiği zararları önlemek maksadiyle (Sıtma Savaş) Kanunu 21.II.1946 tarihinde tatbik mevkiine konulmuştur. Ancak; vâkı mücadelenin matlup olan katı imhayı te-

min edemediği de meşhut bulunmaktadır. Bu maksadın husul ve tahakkuku zımında vâkı mutabakata müsteniden UNICEF teşkilâtı tarafından memleketimize her türlü malzeme ve teçhizat ve muhtelif ilâçların verilmesi mukarrer olduğundan mesbuk Anlaşmanın teyidi ve fiiliyata intikali hakkında lâyihanın hazırlandığı anlaşmış ve mevzu hükümler kül halinde muvafık bulunmuştur. Ancak, encümenimiz tarafından umumi mahiyette ve maddelere sâri olmak üzere aşağıda izah edildiği veçhile bâzı değişiklikler yapılmıştır.

A — Umumi hükümlere mütâallik izahat :

1. — Lâyhada kanunun başlığı (Sıtma Era-

dikasyonu Kanunu) olarak tertibedilmiştir. Eradikasyon tâbirinin Milletlerarası cari olmadığı tesbit edildiğinden, geniş bir kitleyi alâkadar eden kanunun mahiyetinin kolaylıkla anlaşılabilmesi bakımından bu tâbirin Türkçe mukabili ile ifadesinin lüzumu düşünülmiştir.

Eradikasyon'un lûgavi mânada (Kökünden çıkarmak, Kal') mukabili olduğu ve tıbbi ıstılah olarak da (Bir hastalığın büsbütün defî' ve teşfiyesi) mânasına geldiği cihetle bunun yerine (Yok etme, ortadan kaldırma, izale ve nâbudolma) mânalarına gelen ve Arapça ifal babına tasruf edilmek suretiyle galatı fasih olarak lisanımızda yerleşen - mahıv kelimesinin müştakkı (İmha) tâbirinin kullanılmasının musibolacağı mütalâa edilerek başlıkta ve maddelerin metinlerinde gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Kezalik; (Ensektisit) tâbiri de aynı mülâhaza ile Türkçede tam mukabili bulunan (Haşere öldürücü madde) diye ifade olunmuştur.

2. Lâyihanın dördüncü ve mütaakıp maddelerinde yazılı bulunan (Sürveyyans grup) şeklini ihtiya eden tâbirin, dil kaideleri ile telifi mümkün - bulunmadığından bu gayrimazbut ifade ıslah olunarak (Bölgeler grup reislikleri) diye yazılmıştır. Bu suretle maddelerin metinlerinde zikri geçen (Bölge) teşkilâtı ile irtibatı bulunduğu sarîh surette tesbit edilmiş ve teşkilât unvanlarında ahenk sağlanmıştır.

3. Lâyihanın mütaaddit maddelerinde (4 sitema savaşı) tarzında tesbit olunan tâbirler yukarıki bentte izah olunan sebeplere müsteniden metinlerden tayyedilmiş, bunlar encümenimizce kabul edilen şekilleri ile veya teşkilât diye kısa olarak yazılmıştır.

4. Cezai müeyyideler, mevzuatımızın kabul ettiği esaslar dikkat nazarına alınmak suretiyle memnuiyet altında bulunan fiillerin şümul ve derecelerine göre yeniden tesbit ve tâyin edilmiştir.

Para cezalarının tahsili keyfiyetinde ise; Ticaret Kanununun 64 ve 65 nci, Bankalar Kanununun 81 nci maddelerinde vaz'olunan hükümler ile tenazuru temin sâdedinde hükmi şahıslar, asıl failer ile müteselsilen mesul tutulmuşlar ve tahsil usulü de, Âmme alacakları Kanununun hükümlerine bağlanmıştır.

Bu hüküm lâyihaya encümenimiz tarafından ilâve edilmiştir.

5. Yukarıda izah olunan sebeplerle bütün madde metinleri yeniden yazılmış ve aynı zamanda, hükümlerde vuzuh temin ve husulü zımnında tahrir ve tertip değişiklikleri de yapılmıştır.

B) Maddelere mütaallik izahat :

1. Maddeler, Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin tanzim ettiği mazbatadaki teselsül riayet edilmek suretiyle tetkik edilmiştir.

2. Mazbatanın bu kısmında; sevk olunan hükümlerin asıllarına müessir tadilât tesbit olunmuştur.

3. a) Madde 16. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeni Hükümet lâyihasının 15 nci maddesini aynen kabul etmiş ise de, bu maddenin ihtiva ettiği hükümlerden mevzu ile telifi kabil olmıyan ihtilâl ve saire hâdiselerden bâhis kısımlar çıkarılmış ve madde kanununun tatbikiyeti ta-kibolunan gaye ve matlubun husulünü temin edecek şümul ve mahiyette yeniden yazılmıştır.

b) 17 ve 21 nci maddeler yeniden ve 18 nci madde ile 19 ncu madde ihtiva ettiği hükümler itibariyle birleştirilmek suretiyle ve 18 nci madde olarak yazılmış ve madde numaraları bu dairede teselsül ettirilmiş, 23 ncu maddeye son fıkra olarak teşkilât tarafından tutulacak zabıt varakalarının hilâfı sabit oluncaya kadar muteberiyeti hakkında bir hüküm ilâve edilmiştir. 24 ncu madde mazbatanın (A) bendinin 4 sayılı fıkrasının 2 nci kısmında zikrolunan esaslar dairesinde yeniden tedvin suretiyle metne ithal edilmiştir.

25 nci ve mütaakıp maddeler Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeni tarafından vaz'olunan madde numaralarına göre yazılmıştır.

Bütçe Encümenine havale edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye Encümeni Reisvekili	M. Muharrirî
Çorum	Balıkesir
M. Kemal Biberoğlu	V. Asena
Kâtiip	
Manisa	Aydın
A. Akın	N. Geveci
Bursa	Çanakkale
H. Bayrı	S. Sezgin
İstanbul	İ. Hadımbıoğlu
N. Tekinel	Maras
	H. F. Evliya
	İmzada bulunamadı
	Ordu
Nevşehir	Z. Kumrulu
H. H. Ülkün	İmzada bulunamadı

Sakarya
T. Barış

Sakarya
N. Kirişcioğlu

Siird
F. Şendur

İçel
M. Dölek

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/243
Karar No. 13

11 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 22 . VIII . 1958 tarihli ve 71 - 536/2512 sayılı tezkeresiyle gönderilen Sıtma Eradikasyon Kanunu lâiyhası Sihhat ve İdtimai Muavenet, Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbatalarıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye ve Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi :

Kanun lâiyhası, gerekçesinde mufassalan arz ve izah edildiği üzere dünyanın her tarafında sıtma hastalığını nakleden sivrisineklerin haşere öldürücü maddelere karşı mukavemet kazanmaları muvacehesinde haşere öldürücü ilaçların icabına göre değiştirilmesi ve umumi olarak sıtma parazitinin ortadan kaldırılması ve sıtmanın yok edilmesi maksadıyla hazırlanmış olup bu yeni anlayışa muvazi bir program ve teşkilâtın tahakkukunu istihdaf etmektedir.

Lâyiha üzerinde cereyan eden uzun müzakerelerden ve Hükümet mümessillerinden alınan mütemmim izahattan sonra lâiyhayı bida-yeten tetkik eden Adliye Encümeninin hazırlanmış olduğu metin üzerinden maddelerin müzakeresine geçilmiş ve birinci madde aynen kabul edilmiştir.

Bu lâyiha ile temini istenilen husus, sıtmanın imhası faaliyetinde Dünya Sağlık Teşkilâtının kabul ettiği usuller de gözönünde bulundurulurak ilmi ve rasyonel esaslar dairesinde hareket edileceği tabii bulunduğundan ikinci madde metni tadilen kabul ve aynı mucip se-

bepile zait görülen üçüncü madde tayyedilmiştir. Teşkilât ve salâhiyete ait dördüncü maddenin (b) fıkrasında yazılı hususat Vekâletin esasen salâhiyeti dâhilinde bulunduğundan tayyedilmiş ve dördüncü madde üçüncü madde olarak kabul ve aynı mucip sebeple beşinci madde tayyedilmiştir.

Lâyihanın altıncı maddesi müzakereye esas tutulmuş ve üzerinde kelime değişiklikleri yapmak suretiyle dördüncü ve Adliye Encümeninin yedinci maddesi kelime değişikliği ile beşinci madde olarak kabul ve valilerin salâhiyet ve vazifeleri hakkındaki sekizinci madde esasen mevcudolan salâhiyet ve vazifeleri tekrardan ibaret olduğundan tayyedilmiştir.

9 - 27 nei maddeler, bâzılarında redaksiyon tadilleri yapılmak ve madde numaraları teselsül ettirmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

28 nei madde, metnindeki Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerinden muafiyete mütaallik kısmı çıkarılmak suretiyle 25 nei madde olarak kabul edilmiş ve 29 neu maddenin tedvinine lüzum görülmediğinden tayyedilmiştir.

30 neu madde 26 ncı madde olarak merbut cetveli ile birlikte encümenimizce yeniden tanzim ve tedvin edilmiş ve 31 nei madde 27 nei madde olarak aynen kabul ve 29 neu madde ile alâkalı bulunan muvakkat madde tayyedilmiştir.

Mütaakıp yürürlük maddeleri madde numaraları teselsül ettirmek suretiyle 28 ve 29 neu maddeler olarak kabul olunan kanun lâiyhası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Balıkesir
H. İmre

Reisvekilî
Muğla
N. Özsan

Mazbata Muharriri		Kâtip	İstanbul	İzmir	Kars
• İzmir		Diyarbakır	<i>N. Nuri Yücel</i>	<i>K. Serdaroğlu</i>	<i>B. Öcal</i>
<i>B. Bilgin</i>		<i>M. H. Ünal</i>	Kastamonu	Kastamonu	Kayseri
Ankara	Ankara	Antalya	<i>N. Batur</i>	<i>M. İslâmoğlu</i>	<i>O. Kavuncu</i>
<i>M. Akpınar</i>	<i>İ. Seçkin</i>	<i>K. Akmanlar</i>	Konya	Manisa	Nevşehir
Aydın	Balıkesir	Bolu	<i>M. Bağrıaçık</i>	<i>S. Mihçioğlu</i>	<i>N. Önder</i>
<i>N. Çelîm</i>	<i>M. H. Timurtaş</i>	<i>S. Bîlir</i>	Rize	Rize	Sakarya
Bolu	Bursa	Çorum	<i>H. Agun</i>	<i>M. Önal</i>	<i>N. Kirişcioğlu</i>
<i>N. Tütüncüoğlu</i>	<i>H. Köymen</i>	<i>H. Burgurlu</i>	Siird	Sinob	Tekirdağ
Çorum	Diyarbakır	Edirne	<i>M. D. Süalp</i>	<i>Ö. Özen</i>	<i>Z. Erataman</i>
<i>Y. Gürsel</i>	<i>H. Z. Tigrel</i>	<i>M. Sarol</i>	Yozgad	Zonguldak	Zonguldak
Gazianteb	İsparta	İstanbul	<i>T. Alpay</i>	<i>T. Öktem</i>	<i>H. Timur</i>
<i>E. Cenani</i>	<i>T. Tıçlı</i>	<i>N. Karşan</i>			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Sıtma Eradikasyonu kanunu lâiyhası

Umumi hükümler

MADDE 1. — Yurt içinde sıtma eradikasyonu (Sıtmanın tamamen imhası) bu kanun hükümlerine göre yapılır. Sıtma eradikasyonu beş yıl devam eder.

MADDE 2. — Sıtma eradikasyon faaliyeti; rasyonel ve ilmi esaslar dairesinde Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından tavsiye edilen usullere göre, bir taraftan sıtmalıları katî tesirli ilâçlarla tedavi ederek intan membalarını bertaraf etmek, diğer taraftan kalıcı ensektisit püskürtmeleriyle nâkil anofelleri imha ederek sıtma intikalini önlemek suretiyle yapılır.

Sıtma eradikasyonu yapılacak yerler ve bu yerlerde hastalığın sirayet ve intikal derecesine göre beş sene geçmemek üzere eradikasyon faaliyetine ne kadar müddetle devam olunacağı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince tâyin ve tesbit olunur.

MADDE 3. — Gerek sıtmalıların tedavisinde, gerekse sıtma nâkili sivrisineklerin itlâfında Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından tavsiye edilen ilâç ve ensektisit maddeler kullanılır.

Sıtmalıların tedavi tarzları ile ensektisit maddelerin nerelerde, ne zaman ve ne suretle kullanılacağı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince tâyin olunur.

Teşkilât ve salâhiyet

MADDE 4. — Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti; eradikasyonun gerektirdiği yerlerde lüzumlu bölge teşkilâtı ile Sürveyyans Grup Başkanlıkları ihdasına, enstitüler, lâboratuvarlar

SİHHAT VE İÇTİMAİ MUAVENET ENCÜMENİNİN TADİLİ

Sıtma Eradikasyon kanun lâiyhası

MADDE 1. — Hükümetçe hazırlanan lâiyhanın 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Sıtma Eradikasyon faaliyeti; rasyonel ve ilmi esaslar dairesinde Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından tavsiye edilen usullere göre, bir taraftan sıtmalıları katî tesirli ilâçlarla tedavi ederek intan membalarını bertaraf etmek, diğer taraftan kalıcı mahiyette haşerat öldürücü (Ensektisit) maddelerin püskürtmeleriyle nâkil anofelleri imha ederek sıtma intikalini önlemek suretiyle yapılır.

Sıtma Eradikasyonu yapılacak yerler ve bu yerlerde hastalığın sirayet ve intikal derecesine göre beş seneyi geçmemek üzere Eradikasyon faaliyetine ne kadar müddetle devam olunacağı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince tâyin ve tesbit olunur.

MADDE 3. — Hükümetçe hazırlanan lâiyhanın 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetçe hazırlanan lâiyhanın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Sıtma Eradikasyonu kanunu lâyihası

MADDE 1. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 1
nei maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 2. — Sıtma eradikas-
yon faaliyeti; rasyonel ve ilmi
esaslar dairesinde Dünya Sağ-
lık Teşkilâtı tarafından tavsiye
edilen usullere göre, bir taraftan
sıtmalılar katî tesirli ilâçlarla
tedavi ederek intan membalarını
bertaraf etmek, diğer taraftan
kalıcı mahiyette ENSEKTİSİT
(Haşarat öldürücü) maddelerin
püskürtmeleriyle nakil anofelle-
ri imha ederek sıtma intikalini
önlemek suretiyle yapılır.

Sıtma eradikasyonu yapılacak
yerler ve bu yerlerde hastalığın
sirayet ve intikal derecesine gö-
re beş seneyi geçmemek üzere
eradikasyon faaliyete ne kadar
müddetle devam olunacağı Sıh-
hat ve İctimai Muavenet Vekâ-
letince tâyin ve tesbit olunur.

MADDE 3. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 3
neu maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 4. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 4
neu maddesi aynen kabul edil-
miştir.

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Sıtmanın imhası hakkında Kanun

MADDE 1. — Yurt içinde
sıtmanın imhası (Eradikasyon)
bu kanun hükümlerine göre
yapılır. Bu faaliyet beş yıl de-
vam eder.

MADDE 2. — Sıtmanın im-
hası faaliyeti; ilmi ve rasyonel
esaslar dairesinde Dünya Sağ-
lık Teşkilâtı tarafından kabul
edilen usullere göre :

a) Sıtmalılar katî tesirli
ilâçlarla tedavi ederek intan
membalarını bertaraf etmek,

b) Kalıcı evsafa haşere öl-
dürücü madde; (Ensektisit)
püskürtmeleriyle nâkil sivrisi-
nekleri imha ederek sıtmanın
intikalini önlemek suretiyle ya-
pılır.

İmha faaliyeti yapılacak yer-
ler ile faaliyet müddetleri Sıh-
hat ve İctimai Muavenet Vekâ-
letince tesbit olunur.

MADDE 3. — Sıtmalılardan
tedavisinde ve sıtma nâkili siv-
risineklerin itlâfında Dünya
Sağlık Teşkilâtı tarafından ka-
bul edilen ilâç ve haşere öldü-
rücü maddeler kullanılır.

Sıtmalılardan tedavi tarzı ile
haşere öldürücü maddelerin ne
suretle kullanılacağı Sıhhat ve
İctimai Muavenet Vekâletince
tâyin olunur.

Teşkilât ve salâhiyet

MADDE 4. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Vekâleti :

a) İmha faaliyeti yapılacak
yerlerde lüzumlu bölge teşki-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Sıtmanın imhası hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Adliye Encü-
meninin 1 nei maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 2. — Sıtmanın imha-
sı faaliyeti :

a) Sıtmalılar katî şekilde
tedavi ederek intan membalarını
bertaraf etmek,

b) Nâkil sivrisinekleri imha
ederek sıtmanın intikalini önle-
mek,

Suretiyle yapılır.

İmha faaliyeti yapılacak yer-
ler ile faaliyet müddetleri Sıh-
hat ve İctimai Muavenet Vekâ-
letince tesbit olunur.

Teşkilât ve salâhiyet

MADDE 3. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Vekâleti :

a) İmha faaliyeti yapılacak
yerlerde lüzumlu bölge teşkilâtı

Hü.

tesis etmeye ve bu teşekkülleri lüzumu hâlinde buldukları yerlerden kısmen veya tamamen kaldırmaya veya başka mahallere nakletmeye, eradikasyonda vazifelendirilecek meslekî ve idarî memur ve hizmetlilerin yetiştirilmesine ve tekâmüllerine ait kurslar açmaya, tetkik gezileri tertibetmeye ve aynı maksatlarla bunları ecebi memleketlere göndermeye, eradikasyonun gerektirdiği bilûmum tedbirleri almaya ve tedaviye lüzumlu sıtma ilâçlarını; sıtmalı olduğu tesbit edilenlere usulü dairesinde parasız vermeye salâhiyetlidir.

MADDE 5. — Yukardaki maddede yazılı teşkilât ve müesseselerde hizmetin temini için lüzumlu bilûmum tabip yüksek mühendis, terecûman, sıtma savaş memuru, sağlık koruyucusu, lâborant ve diğer meslekî ve idarî memur ve müstahdem kullanmaya Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti salâhiyetlidir.

MADDE 6. — Sıtma Savaş Sürveyyans Grup başkanlıkları, doğrudan doğruya vekâlete bağlı olup, gruplarına dâhil sıtma savaş bölgelerindeki teşkilâtın ilmî murakibidirlar. Bu sıfatla vekâletçe eradikasyon mevzuunda verilmiş olan bütün emirlerin infazını murakabe ve temin ile mükellef olup eradikasyonun süratle tahakkukundan mesuldürler.

Sıtma Savaş Bölge başkanlıkları bölgelerine dâhil vilâyet ve kazalardaki teşkilâtın âmiri olup bölgelerinin sıtma ile alâkalı bütün ilmî teknik ve idarî işlerini tedvirle mükellef ve bu işlerin matlûp şekilde yürütülmesinden mesuldürler.

Sıtma savaş bölge başkanlıkları bulunlukları vilâyet vasıtasıyla vekâletle muhabere ederler. Sıtma savaş bölge başkanlıkları 3017 sayılı Kanununun 30 neu maddesinin 2 nei fıkrası hükmünden istisna edilmiştir.

S. ve İ. M. E.

MADDE 5. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Sıtma Savaş Sürveyyans Grubu başkanlıkları, doğrudan doğruya Vekâlete bağlı olup, gruplarına dâhil sıtma savaş bölgelerindeki teşkilâtın ilmî murakibidirlar. Bu sıfatla Vekâletçe Eradikasyon mevzuunda verilmiş olan bütün emirlerin infazını temin ve murakabe ile mükellef olup Eradikasyonun süratle tahakkukundan mesuldürler.

Sıtma Savaş Bölge başkanlıkları, bölgelerine dâhil vilâyet ve kazalardaki teşkilâtın âmiri olup bölgelerinin sıtma ile alâkalı bütün ilmî, teknik ve idarî işlerini tedvirle mükellef ve bu işlerin matlûp şekilde yürütülmesinden mesuldürler.

Sıtma Savaş Bölge başkanlıkları buldukları vilâyet vasıtasıyla Vekâletle muhabere ederler. Sıtma Savaş Bölge başkanlıkları 3017 sayılı Kanununun 30 neu maddesinin 2 nei fıkrası hükmünden istisna edilmiştir.

Da. E.

MADDE 5. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Sıtma savaş sürveyyans grup başkanlıkları, doğrudan doğruya vekâlete bağlı olup, gruplarına dâhil sıtma savaş bölgelerindeki teşkilâtın ilmî murakıbidirler. Bu sıfatla Vekâletçe Eradikasyon mevzuunda verilmiş olan bütün emirlerin infazını temin ve murakabe ile mükellef olup Eradikasyonun süratle tahakkukundan mesuldürler.

Sıtma Savaş bölge başkanlıkları, bölgelerine dâhil vilâyet ve kazalardaki teşkilâtın âmiri olup bölgelerinin sıtma ile alakalı bütün ilmî, teknik ve idari işlerini tedvirle mükellef ve bu işlerin matlup şekilde yürütülmesinden mesuldürler.

Ad. E.

lâtı ile bölgeler grupu reislikleri ihdas, enstitüler, lâboratuvarlar tesis ve bu teşekkülleri icabında başka yerlere nakletmeye, kısmen veya tamamen kaldırmaya,

b) Vazifelendirilecek meslekî ve idari memur ve hizmetlilerin yetiştirilmesine ve tekâmüllerine ait kurslar açmaya tetkik gezileri tertibetmeye ve aynı maksatlarla yabancı memleketlere göndermeye,

c) İmha mevzuunda sair bütün tedbirleri almaya,

d) Sıtma tedavisine yarıyan ilâçları parasız vermeye salâhiyetlidir.

MADDE 5. — Yukardaki maddede yazılı teşkilât ve müesseselerde hizmetin temini için tabip, yüksek mühendis, tercüman, sıtma savaş memuru, sağlık koruyucusu, lâborant ve diğer meslekî ve idari memur ve müstahdemleri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti tâyine salâhiyetlidir.

MADDE 6. — Bölgeler grupu reislikleri doğrudan doğruya vekâlete bağlı olup gruplarına dâhil bölgelerdeki teşkilâtın murakıbi ve imha faaliyetinin tahakkukundan mesuldürler.

Bölge reislikleri, bölgelerine dâhil vilâyet ve kazalardaki teşkilâtın sıtma ile alakalı ilmî, teknik ve idari işlerini tedvirle mükelleftirler. Buldukları vilâyet vasıtasıyla vekâletle muhabere ederler.

Bölge reislikleri 3017 sayılı Kanunun 30 ncu maddesinin 2 nci fıkrası hükmünden istisna edilmiştir.

B. E.

ile bölgeler grupu reislikleri ihdas etmeye, enstitüler ve lâboratuvarlar tesis etmeye ve bu teşekkülleri icabında başka yerlere nakletmeye, kısmen veya tamamen kaldırmaya,

b) Sıtma tedavisine yarıyan ilâçları parasız vermeye, Salâhiyetlidir.

MADDE 4. — Bölgeler grup reislikleri doğrudan doğruya vekâlete bağlı olup gruplarına dâhil bölgelerdeki teşkilâtın ilmî murakıpleridirler. Bu sıfatla vekâletçe imha mevzuunda verilmiş olan bütün emirlerin infazını murakabe ve temin ile mükellef olup imhanın süratle tahakkukundan mesuldürler.

Bölge reislikleri bölgelerine dâhil vilâyet ve kazalardaki teşkilâtın âmiri olup bölgelerinin sıtma ile alakalı bütün ilmî, teknik ve idari işlerini tedvirle mükellef ve bu işlerin matlup şekilde yürütülmesinden mesuldürler.

Bölge reislikleri buldukları vilâyet vasıtasıyla Vekâletle mu-

MADDE 7. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti veya mahallî sıtma savaşı teşkilâtı tarafından sıtma eradikasyonu bakımından lüzum görülecek her türlü tedbirleri almaya ve tesisleri yapmaya umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler, köy hükmü şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilûmum hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsilcileri ve diğer hakiki şahıslar vazifelidir.

MADDE 8. — Sıtma eradikasyonu yapılan yerlerde valiler kendi çevrelerinde Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletinin lüzum gösterdiği bütün tedbirleri alırlar ve sıtma savaşı teşkilâtının faaliyetini güçleştirecek ve geciktirecek bütün engelleri en kısa bir zamanda bertaraf ederler.

Mecburiyet, mükellefiyet ve yasaklar

MADDE 9. — Sıtma eradikasyonu yapılan yerlerde :

A) Sokak, ev, bağ ve bahçe, arsa, mera, çayır, kavaklık ve çeltiklik, taş, kum, kireç, tuğla ve kiremit ocakları gibi mahallerle sivrisinek sürfelerinin yetişip inkişaf edebileceği süre içinde su altında bırakılan tarla, fabrika ve su arkaları, su değirmenleri ve bentleri, çeşme ayakları

MADDE 7. — Umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler, köy hükmü şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilûmum hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsilcileri ve diğer hakiki şahıslar; Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti veya mahallî Sıtma Savaşı Teşkilâtı tarafından sıtma eradikasyonu bakımından lüzum görülecek her türlü tedbirleri almak ve tesisleri yapmakla mükelleftirler.

MADDE 8. — Hükümetçe hazırlanan lâyiha-nın 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mecburiyet, mükellefiyet ve yasaklar

MADDE 9. — Sıtma Eradikasyonu yapılan yerlerde :

A) Sokak, ev, bağ ve bahçe, arsa, mera, çayır, kavaklık ve çeltiklik, taş, kum, kireç, tuğla ve kiremit ocakları gibi mahallerle sivrisinek sürfelerinin yetişip inkişaf edebileceği süre içinde su altında bırakılan tarla, fabrika ve su arkaları, su değirmenleri ve bentleri, çeşme ayak-

Da. E.

Ad. E.

B. E.

MADDE 7. — Umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilûmum hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsilcileri ve diğer hakiki şahıslar; Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti veya mahallî sıtma savaş teşkilâtı tarafından sıtma Eradikasyonu bakımından lüzum görülecek her türlü tedbirleri almak ve tesisleri yapmakla mükelleftirler.

Ancak, Sıtma savaş bölge başkanlıkları almaya lüzumlu gördükleri bu kabîl tedbirleri tatbik edilecek mahallin bağlı bulunduğu vilâyetle temas ve mutabakattan sonra alırlar.

MADDE 8. — Sıhhat ve İçtimai Muavenet Encümeninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Sıhhat ve İçtimai Muavenet Encümeninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilûmum hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsilcileri ve diğer hakiki şahıslar; Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti veya teşkilât tarafından bu kanun gereğince tesbit olunan tedbirleri almaya ve tesisleri yapmaya mecburdurlar.

MADDE 8. — Valiler; imha faaliyeti yapılan yerlerde, Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin bildireceği tedbirleri almak ve çalışmalarını akim bırakacak, güçleştirecek ve geciktirecek hareketleri izale etmekle mükelleftirler.

Mecburiyet, mükellefiyet ve yasaklar

MADDE 9. — İmha faaliyeti yapılan yerlerde :

A) 7 nci maddede yazılı daire, müessese ve teşekküllerle hakiki şahıslar : Sokak, ev, bağ, bahçe, arsa, mera, çayır, kavaklık ve çeltiklik, taş, kum, kireç, tuğla ve kiremit ocakları gibi

habere ederler. Bölge reislikleri 3017 sayılı Kanunun 30 ncu maddesinin 2 nci fıkrası hükümünden istisna edilmiştir.

MADDE 5. — Umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilûmum hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsilcileri ve diğer hakiki şahıslar Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti veya teşkilât tarafından bu kanun gereğince tesbit olunan tedbirleri almak ve tesisleri yapmakla vazifelidirler.

Mecburiyet, mükellefiyet ve yasaklar

MADDE 6. — İmha faaliyeti yapılan yerlerde:

A) 5 nci maddede yazılı daire, müessese ve teşekküllerle hakiki şahıslar sokak, ev, bağ, bahçe, arsa, mera, çayır, kavaklık ve çeltiklik, taş, kum, kireç, tuğla ve kiremit ocakları gibi yer-

Hü.

ve her türlü durgun su birikintileri husule getirecek sair yerlerde sıtma bakımından zarar vereceği sıtma savaş teşkilâtı tarafından tesbit edilen çeşitli sürfe yuvalarının imha ve ıslahı hakkında teklif ve tavsiye edilen bütün tedbirleri, bu mahalleri ellerinde bulunduran 7 nci maddede yazılı bilûmum daire, müessese ve teşekküllerle hakiki şahıslar tâyin edilen zamanda almaya mecburdur.

B) «A» bendindeki tedbirleri zamanında almamak, alınmasına karşı koymak veya güçleştirmek, tedbir alacaklara engel olmak ve yeni baştan sürfe yataklarının husulüne sebebiyet vermek, bilûmum binalar ve müstemilâtı ile bağ ve bahçelerde yapılacak tetkik ve teftişlere mümanaat etmek yasaktır.

MADDE 10. — Sıtma Savaş teşkilâtı tarafından buldukları yerlerde yapılacak umumi veya kısmî muayenelere herkes icabet etmeye ve hastalığın teşhisi veya kitlenin sıtma paraziti endeksinin tâyini maksadiyle yapılacak bakteriyolojik muayeneler için her talep vukuunda kan alınmasına müsaade etmeye mecburdur. Reşidolmıyan veya temyiz kudretini haiz bulunmıyanların bu muayeneye gelmemesinden veli veya vasileri mesuldür. Bu gibi şahısların veli veya vasileri tarafından muayene ve tetkiklere getirilmesi şarttır.

MADDE 11. — Sivrisineklerin itlâfı maksadiyle evler ve müstemilâtiyle bağ ve bahçelerde mevcut, içinde insan ve hayvan barındıran bilûmum yerlere kalıcı ensektisit püskürtülmesine ve lüzumlu sair tedbirlerin alınmasına engel olmak ve kalıcı ensektisit tatbik edilmedikten sonra geçecek beş ay zarfında duvar ve tavan satırlarını silmek, yıkamak veya badana etmek yasaktır.

S. ve İ. M. E.

ları ve her türlü durgun su birikintileri husule getirecek sair yerlerde sıtma bakımından zarar vereceği Sıtma Savaş teşkilâtı tarafından tesbit edilen çeşitli sürfe yuvalarının imha ve ıslahı hakkında teklif ve tavsiye edilen bütün tedbirleri, bu mahalleri ellerinde bulunduran 7 nci maddede yazılı bilûmum daire, müessese ve teşekküllerle hakiki şahıslar tâyin edilen zamanda almaya mecburdur.

B) (A) bendindeki tedbirlerin alınmasına karşı koymak veya güçleştirmek, tedbir alacaklara engel olmak ve bilûmum binalar ve müstemilâtı ile bağ ve bahçelerde yapılacak tetkik ve teftişlere mümanaat etmek yasaktır.

MADDE 10. — Sıtma savaş teşkilâtı tarafından, buldukları yerlerde yapılacak umumi veya kısmi muayenelere herkes icabet etmeye ve hastalığın teşhisi veya kütlenin sıtma paraziti endeksinin tâyini maksadiyle yapılacak bakteriyolojik muayeneler için her talep vukuunda kan alınmasına ve ilâçların tatbikine müsaade etmeye mecburdur. Reşidolmıyan veya temyiz kudretini haiz bulunmıyanların bu muayeneye gelmemesinden veya ilâçların tatbik edilmemesinden veli veya vasileri mesuldür.

MADDE 11. — Sivrisineklerin itlâfı maksadiyle evler ve müstemilâtiyle bağ ve bahçelerde mevcut, içinde insan ve hayvan barındıran bilûmum yerlere kalıcı ensektisit püskürtülmesine ve lüzumlu sair tedbirlerin alınmasına engel olmak ve kalıcı ensektisit tatbikinden itibaren beş ay geçmeden duvar ve tavan satırlarını silmek, yıkamak veya badana etmek yasaktır.

Da. E.

Ad. E.

B. E.

yerlerde ve sivrisinek sürfelerinin yetişip inkişaf edebileceği müddet içinde su altında bırakılan tarla, fabrika ve su arkları, su değirmenleri ve bentleri, çeşme ayakları ile durgun su birikintileri husule getirebilecek sair yerlerde tesbit edilen sivrisinek sürfelerinin imhası ve bu yerlerin ıslahı hakkında teşkilât tarafından ittihaz olunacak tedbirleri tâyin olunacak müddet içinde almaya mecburdurlar.

B) Yukardaki bentte mezkûr tedbirleri akim bıraktırmak, güçleştirmek, geciktirmek ve bilûmum binalar ile müstemilâtında ve bağ ve bahçe gibi yerlerde yapılacak tetkik ve teftişlere mâni olmak yasaktır.

lerde ve sivrisinek sürfelerinin yetişip inkişaf edebileceği müddet içinde su altında bırakılan tarlalarla, fabrika, su arkları, su değirmenleri ve bendleri, çeşme ayakları gibi durgun su birikintileri husule getirebilecek sair yerlerde tesbit edilen sivrisinek sürfelerinin imhası ve bu yerlerin ıslahı hakkında teşkilât tarafından tavsiye olunacak tedbirleri tâyin olunacak müddet içinde almaya mecburdurlar.

B) Yukardaki bentte mezkûr tedbirleri akim bıraktırmak, güçleştirmek, geciktirmek yasaktır. Bilûmum binalar ile müstemilâtında, bağ ve bahçe gibi yerlerde yapılacak tetkik ve teftişlere mâni olunamaz.

MADDE 10. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Teşkilât tarafından, mahallinde yapılacak umumî veya kısmi muayenelere herkes icabet etmeye ve hastalığın teşhisi veya kütleinin sıtma paraziti endeksinin tâyini maksadiyle yapılacak bakteriyolojik muayeneler için her talep vukuunda kan alınmasına ve ilâçların tatbikine müsaade etmeye mecburdur.

Bu madde tatbikatından dolayı, reşidolmayan veya temyiz kudretini haiz bulunmayan kimselerin veli veya vasileri mesuldürler.

MADDE 7. — Herkes, teşkilât tarafından mahallinde yapılacak umumî veya kısmi muayenelere riayet etmeye ve hastalığın teşhisi veya kütleinin sıtma paraziti endeksinin tâyini maksadiyle yapılacak bakteriyolojik muayeneler için her talep vukuunda kan alınmasına ve ilâçların tatbikine müsaade etmeye mecburdur.

Bu madde tatbikatından dolayı, reşidolmayan veya temyiz kudretini haiz bulunmayan kimselerin veli veya vasileri mesuldürler.

MADDE 11. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Sivrisineklerin itlâfı maksadiyle evler, ve müstemilâtı ile bağ ve bahçeler ve sair yerlerde mevcut ve içinde insan ve hayvan barındıran bilûmum yerlere kalıcı haşare öldürücü madde püskürtülmesine ve gerekli sair tedbirlerin alınmasına engel olmak ve kalıcı

MADDE 8. — Sivrisineklerin itlâfı maksadiyle evler ve müstemilâtı ile bağ ve bahçeler ve sair yerlerde kâin olup içinde insan ve hayvan barınan bilûmum binalara kalıcı haşare öldürücü madde püskürtülmesine ve gerekli sair tedbirlerin alınmasına engel

MADDE 12. — Yol, demiryolu, köprü, su barajları, regülâtör, sulama, boşaltma ve kurutma kanallarıyla, fabrika, çiftlik ve saire kalabalık halk kütlesi barındıran tesislere ait inşaat sırasında sıtmayı önlemek bakımından alâkalı makam ve şahıslar önceden Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti veya mahallî sıtma savaş teşkilâtı tarafından gösterilecek tedbirleri almak ve bunları devam ettirmekle mükelleftirler.

MADDE 12. — Yol, demiryolu, köprü, su barajları, regülâtör, sulama, boşaltma ve kurutma kanallarıyla, fabrika, çiftlik ve saire kalabalık halk kütlesi barındıran tesislere ait inşaat sırasında sıtmayı önlemek bakımından alâkalı makam, müessese ve şahıslar önceden Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti veya mahallî sıtma savaş teşkilâtı tarafından gösterilecek tedbirleri almak ve bunları devam ettirmekle mükelleftirler.

MADDE 13. — 7, 9 ve 12 nei maddeler gereğince salâhiyetli merciler tarafından alınması lüzumlu görülen tedbirler, alâkalı Devlet daireleriyle belediyelere, köy hükmi şahsiyetlerine, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilûmum hususi müessese ve iş yeri sahip veya temsileleriyle diğer hakiki şahıslara yazılı olarak bildirilir.

10 ve 11 nei maddeler gereğince yapılacak muayenelerle ensektisit tatbikatının zamanı, şehir, kasaba ve köylerde mahallî örf ve âdete göre elverişli olan vatıtalarla halka duyurulur.

MADDE 13. — Her sıtma vakasının ihbarı mecburidir. Asker, sivil, resmî ve serbest bütün tabipler, bilûmum hastane ve diğer sağlık müesseseleri başhekim veya müdürleri, bakteriyolojik tahlil lâboratuvarları müdür veya mütahassısları teşhis ettikleri sıtma vakalarını bulunduk-

MADDE 14. — Her sıtma vakasının ihbarı mecburidir. Asker, sivil, resmî ve serbest bütün tabipler, bilûmum hastane ve diğer sağlık müesseseleri başhekim veya müdürleri, bakteriyolojik tahlil lâboratuvarları müdür veya mütahassısları teşhis ettikleri sıtma vakalarını bu-

Da. E.

MADDE 12. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin
12 nci maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 13. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin
13 nci maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 14. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin
14 nci maddesi aynen kabul edil-
miştir.

Ad. E.

haşere öldürücü madde tatbi-
kından itibaren beş ay geçmeden
duvar ve tavan satırlarını sil-
mek, yıkamak veya badana et-
mek yasaktır.

MADDE 12. — Yol, demiryolu,
köprü, su barajları, regülâ-
tör, sulama, boşaltma ve kurut-
ma kanallarıyla, fabrika, çiftlik
gibi kalabalık halk kütlesi barın-
dıran tesislere ait inşaat sırasın-
da sıtmayı önlemek bakımından
alâkalı makam, müessese ve şah-
ıslar önceden Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Vekâleti veya mahallî
teşkilât tarafından gösterilecek
tedbirleri almak ve bunları de-
vam ettirmekle mükelleftirler.

MADDE 13. — 7, 9 ve 12 nci
maddeler gereğince salâhiyetli
merciler tarafından alınması lü-
zumlu görülen tedbirler, alâkalı
Devlet daireleriyle belediyelere,
köy hükmi şahsiyetlerine, 3659
sayılı Kanuna tâbi teşekküller
ve bunlara bağlı idare, müessese
ve kurumlara, sermayesinin yar-
ısından fazlası Devlete ait sair
teşekküllerle bilûmum hususi
müessese ve iş yeri sahip veya
temsilcileriyle diğer hakiki şah-
ıslara yazılı olarak bildirilir.

10 ve 11 nci maddeler gereğince
yapılacak muayenelerle haşere
öldürücü madde tatbikatının
zamanı; şehir, kasaba ve köyler-
de mahallî örf ve âdete göre hal-
ka duyurulur.

MADDE 14. — Her sıtma
vakasının ihbarı mecburidir. As-
ker, sivil, resmî ve serbest bütün
tabipler, bilûmum hastane ve
diğer sağlık müesseseleri başhe-
kim veya müdürleri, bakteriyolo-

B. E.

olmak ve kalıcı haşere öldürü-
cü madde tatbikından itibaren
beş ay geçmeden duvar ve ta-
van satırlarını silmek, yıkamak
veya badana etmek yasaktır.

MADDE 9. — Yol, demiryolu,
köprü, su barajları, regülâ-
tör, sulama, boşaltma ve kurut-
ma kanalları inşaatıyla fabri-
ka, çiftlik gibi kalabalık halk
kütlesi barındıran tesislere ait
inşaat sırasında alâkalı ma-
kam, müessese ve şahıslar sıt-
mayı önlemek bakımından Sıh-
hat ve İc-
timai Muavenet Ve-
kâleti veya mahallî teşkilât ta-
rafından gösterilecek tedbir-
leri önceden almak ve bunları
devam ettirmekle mükelleftir-
ler.

MADDE 10. — 5, 6, ve 9 nci
maddeler gereğince salâhiyetli
merciler tarafından alınması lü-
zumlu görülen tedbirler, alâ-
kalı Devlet daireleriyle beledi-
yelere, köy hükmi şahıslarına,
3659 sayılı Kanuna tâbi teşek-
küllerle bunlara bağlı idare,
müessese ve kurumlara ve ser-
mayesinin yarısından fazlası
Devlete ait sair teşekküllerle
bilûmum hususi müessese ve iş
yeri sahip veya temsilcilerine
ve diğer hakiki şahıslara yazılı
olarak bildirilir. 7 ve 8 nci
maddeler gereğince yapılacak
muayenelerle haşere öldürücü
madde tatbikatının zamanı şe-
hir, kasaba ve köylerde ma-
hallî örf ve âdete göre halka
duyurulur.

MADDE 11. — Her sıtma
vakasının ihbarı mecburidir.
Askerî veya sivil resmî ve ser-
best bütün tabipler, bilûmum
hastane ve diğer sağlık mües-
seseleri başhekim veya mü-

Hü.

ları yerlerin sıtma savaş bölge başkanları veya şube tabipliklerine ve bu teşekküllerin bulunmadığı yerlerde Sıhhat ve İctimai Muavenet müdürlükleri, hükümet veya sağlık merkezi, baştabipliklerine en seri vasıta ile haber vermekle mükelleftirler.

İhbarla mükellef olanlar hastanın adı, soyadı, yaş ve sarıh adresini alâkalı makamlara yazı ile bildirmeye ve hastadan alınacak kalın damla veya yayma kanı da beraber vermeye mecburdur.

Sıtma savaş teşkilâtının bulunmadığı yerlerde mahallî sağlık makamlarına yapılacak sıtmalı ihbarlarına ait 2 nci fıkrada münderiç malûmatı havi yazı ve kanların bu makamlarca mümkünse aynı günde; olmadığı takdirde ertesi günü behemehal en yakın sıtma savaş bölge başkanlığına gönderilmesi mecburidir.

MADDE 14. — Şehir ve kasabalarda sivrisinek üremesine mâni olacak ve yok edilmesini sağlayacak tedbirleri almaya mahallî belediyeler mecburdur.

MADDE 15. — Sıtma savaş teşkilâtında çalıştırılanlar, harb, ihtilâl, su baskını, zelzele ve yangın gibi fevkalâde haller müstesna olmak üzere mahallî idare âmirleri tarafından - muvakkat dahi olsa - asli vazifeleri haricinde sair hizmetlerde çalıştırılmazlar.

S. ve İ. M. E.

lundukları yerlerin Sıtma Savaş bölge başkanlıkları veya şube tabipliklerine ve bu teşekküllerin bulunmadığı yerlerde Sıhhat ve İctimai Muavenet müdürlükleri, Hükümet veya sağlık merkezi baştabipliklerine en seri vasıta ile haber vermekle mükelleftirler.

İhbarla mükellef olanlar hastanın adı, soyadı, yaş ve sarıh adresini alâkalı makamlara yazı ile bildirmeye ve kabil olduğu takdirde hastadan alınacak kalın damla veya yayma kanı da beraber vermeye mecburdur.

Sıtma Savaş teşkilâtının bulunmadığı yerlerde mahallî sağlık makamlarına yapılacak sıtmalı ihbarlarına ait 2 nci fıkrada münderiç malûmatı havi yazı ve kanların bu makamlarca mümkünse aynı günde; olmadığı takdirde ertesi günü behemehal en yakın Sıtma Savaş bölge başkanlığına gönderilmesi mecburidir.

MADDE 15. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 14 ncü maddesi 15 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 15 nci maddesi 16 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Da. E.

Ad. E.

lojik tahlil lâboratuvarları müdür veya mütehassısları teşhis ettikleri sıtma vakalarını buldukları yerlerin bölge reisliklerine veya şubelerine, bu teşekküllerin bulunmadığı yerlerde Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlükleri, Hükümet tabiplikleri veya sağlık merkezi baştabipliklerine en seri vasıta ile haber vermekle mükelleftirler.

İhbarla mükellef olanlar; hastanın adı, soyadı, yaşı ve sarıh adresini alâkalı makamlara yazı ile bildirmeye ve müebir sebeboldukça hastadan alınacak kalın damla veya yayma kanı da beraber vermeye mecburdurlar.

Teşkilâtın bulunmadığı yerlerde mahallî sağlık makamlarına yapılacak sıtmalı ihbarlarına ait 2 nci fıkrada münderiç malûmatı havi yazı ve kanların bu makamlarla mümkünse aynı günde, olmadığı takdirde ertesi günü en yakın bölge reisliğine gönderilmesi mecburidir.

MADDE 15. — Şehir ve kasabalarda sıvrısinek üremesine mâni olacak ve yok edilmesini sağlayacak tedbirleri almaya mahallî belediyeler mecburdur.

MADDE 15. — Şehir ve kasabalarda sıvrısinek üremesine mâni olacak ve yok edilmesini sağlayacak tedbirleri almaya belediyeler mecburdur.

Bu hususta Sıtma Savaş teşkilâtı tatbikatın lâyıkiyle temini bakımından belediyelere teknik yardımda bulunurlar.

MADDE 16. — Sıtma Savaş teşkilâtında çalıştırılanlar umumi hayata müessir âfetler haric olmak üzere muvakkat dahi olsa asli vazifeleri haricinde sair hizmetlerde çalıştırılmazlar.

MADDE 16. — Teşkilâtta çalıştırılanlar; su baskını, zelele ve yangın veya umumi hayata müessir âfetler gibi fevkalâde haller müstesna olmak üzere mahallî idare âmirleri tarafından - muvakkat dahi olsa - asli vazifeleri haricinde

B. E.

dürleri, bakteriyolojik tahlil lâboratuvarları müdür veya mütehassısları teşhis ettikleri sıtma vakalarını buldukları yerlerin bölge reisliklerine ve şubelerine bu teşekküllerin bulunmadığı yerlerde Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlükleri, Hükümet tabiplikleri veya sağlık merkezi baştabipliklerine en seri vasıta ile haber vermekle mükelleftirler.

İhbarla mükellef olanlar hastanın adı, soyadı, yaşı ve sarıh adresini alâkalı makamlara yazı ile bildirmeye ve müebir sebeboldukça hastadan alınacak kalın damla veya yayma kanı da beraber vermeye mecburdurlar.

Teşkilâtın bulunmadığı yerlerde mahallî sağlık makamlarına yapılacak sıtmalı ihbarlarına ait 2 nci fıkrada münderiç malûmatı havi yazı ve kanların bu makamlarla mümkünse aynı günde, olmadığı takdirde ertesi günü en yakın bölge reisliğine gönderilmesi mecburidir.

MADDE 12. — Adliye Encümeninin 15 nci maddesi 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Adliye Encümeninin 16 nci maddesi 13 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Cezai hükümler

MADDE 16. — Bu kanun gereğince sıtma eradikasyonu maksadiyle Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti veya mahallî sıtma savaş teşkilâtı tarafından alınan karar ve tedbirleri tatbik etmiyen veya bu husustaki tebligata riayet cylemiyen ve yapılması lâzımgelen işlerde ihmal ve suiistimali görülen veya bu kanunun diğer daire ve müesseselerle alâkah hükümlerini uygulamıyan veyahut sıtma savaşı dolayısıyla vazifesi ile ilgili her hangi bir suç işliyen umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler köy hükmi şahsiyetleri 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllere mensup bilûmum memur ve müstahdemlerle Türk Ceza Kanununun 279 neu maddesine göre bu kanunun tatbikatında memur sayılan diğer şahıslar hakkında mezkûr kanunda yazılı cezalar iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 17. — 7 nei madde gereğince Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti veya mahallî sıtma savaş teşkilâtı tarafından gösterilen tedbirleri almıyan ve tesisleri yapmıyan hususi hükmi şahısların mümessilleri ile hakiki şahıslar 1 000 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

MADDE 18. — 9 neu maddenin «A» fıkrasında yazılı mecburiyetleri ifa etmiyen ve «B» fıkrasındaki yasaklara aykırı hareket eden hususi hükmi şahısların mümessilleri hakkında 500 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezası ve

Cezai hükümler

MADDE 17. — Bu kanunu tatbik ile mükellef olan Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletine bağlı bilcümle memur ve müstahdemlerle bu kanun gereğince Sıtma Eradikasyon maksadiyle adı geçen vekâlet veya mahallî Sıtma Savaş teşkilâtı tarafından alınacak tedbirleri zamanında yerine getirmemek suretiyle vazifelerini ihmal veya suiistimal cyleyen veya her hangi bir başka suç işleyen, umumi ve mülhak bütçeli dairelerle, hususi idareler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllere mensup bilûmum memur ve müstahdemler haklarında Türk Ceza Kanununun fiillerine temas eden cezaları iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 18. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 17 nei maddesi 18 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — 9 neu maddenin (A) bendinde yazılı mecburiyetleri ifa etmiyen ve (B) bendindeki yasaklara aykırı hareket eden hususi ve hükmi şahısların mümessilleri hakkında 500 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezası

Da. E.

Cezai hükümler

MADDE 17. — Bu kanunu tatbik ile mükellef olan Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletine bağlı bilcümle memur ve müstahdemlerle bu kanun gereğince Sıtma Eradikasyon maksadiyle adı geçen vekâlet veya mahallî sıtma savaş teşkilâtı tarafından alınacak tedbirleri zamanında yerine getirmemek suretiyle vazifelerini ihmal veya suiistimal eyliyen veya her hangi bir başka suç işliyen, umumi ve mülhak bütçeli dairelerle, hususi idareler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllere mensup bilûmum memur ve müstahdemler haklarında Türk Ceza Kanununun hükümlerine tevfikân cezalandırılırlar.

MADDE 18. — Sıhhat ve İçtimai Muavenet Encümeninin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — 9 ncu maddenin (A) bendinde yazılı mecburiyetleri ifa etmeyen ve (B) bendindeki yasaklara aykırı hareket eden hususi ve hükmi

Ad. E.

sair hizmetlerde çalıştırmazlar.

Cezai hükümler

MADDE 17. — Bu kanun hükümleri gereğince salâhiyetli merciler tarafından alınması lüzumlu görülen tedbirleri yerine getirmiyen, 3659 sayılı Kanuna tâbi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllere mensup bilûmum memur ve müstahdemlere fiillerinden mahiyetlerine göre Türk Ceza Kanununun Devlet memurları hakkındaki hükümleri tatbik olunur.

MADDE 18. — 7 ve 9 ncu maddeler gereğince alınması icabeden tedbirleri yerine getirmiyen, tesisleri yapmayan veya mükellefiyetleri ifa etmeyen hususi, hükmi şahıslarla âdi ortaklıkların işlerini fiilen idare eden vazifelileri ve taallûku halinde idare meclisi reisi ve âzaları ve hakiki şahıslar 500 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezasiyle cezalandırılırlar.

B. E.

Cezai hükümler

MADDE 14. — Adliye Encümeninin 17 nci maddesi 14 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — 5 ve 6 ncu maddeler gereğince alınması icabeden tedbirleri yerine getirmiyen, tesisleri yapmayan evya mükellefiyetleri ifa etmeyen hususi hükmi şahıslarla âdi ortaklıkların işlerini fiilen idare eden vazifelileri ve taallûku halinde idare meclisi reisi ve âzaları ve hakiki şahıslar 500 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezasiyle cezalandırılırlar.

Hü.

hakiki şahıslar hakkında ise 200 liradan 1 000 liraya kadar ağır para veya bir aydan üç aya kadar hapis cezası hükmolunur.

MADDE 19. — 10 ncu maddede yazılı umumi veya kısmi muayenelere buldukları yerlerde yapılan davet üzerine gelmeyen ve bakteriyolojik muayeneler için kan alınmasına müsaade etmeyenler ile, velâyet veya vesayeti altındaki kimseleri getirerek bu muayeneleri yaptırmayanlar 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrürü halinde hafif para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 20. — 11 nci maddede yazılı yasaklara aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 21. — 12 nci maddede yazılı tedbirleri almıyan veya bunları idame ettirmiyen hakiki şahıslarla hususi hükmi şahısların mümessilleri 2 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 22. — 13 ncu maddede yazılı mecburiyete riayet etmeyen serbest tabiplerle hususi hastane ve diğer sağlık müesseseleri başhekim veya müdürleri, hususi bakteriyoloji tahlil lâboratuvarları müdür veya mütehassısları 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde cezanın asgari haddi 250 liradan aşağı olamaz.

MADDE 23. — Sıtma savaş teşkilâtı tarafından bu kanunda yazılı hususlar hakkında tanzim olunacak zabıt varakaları suçlunun hüviyet ve ikametgâhı tesbit edildikten sonra derhal mahallî C. Müddeiumumiliğine tevdi olunur. Zabıt varakalarının aksi ispat edilmedikçe imza eden memurlar mahkemeye celbolunamazlar.

S. ve İ. M. E.

ve hakiki şahıslar hakkında ise 200 liradan 1 000 liraya kadar ağır para veya bir aydan üç aya kadar hapis cezası hükmolunur.

MADDE 20. — 10 ncu madde hükmüne riayet etmeyenler 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrürü halinde hafif para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 21. — 11 nci maddede yazılı yasaklara aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde ağır para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 22. — Hükümetçe hazırlanan lâ-yihanın 21 nci maddesi 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — 14 ncu maddede yazılı mecburiyete riayet etmeyenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde cezanın asgari haddi 250 liradan aşağı olamaz.

MADDE 24. — Hükümetçe hazırlanan lâ-yihanın 23 ncu maddesi 24 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Da. E.

şahısların müessilleri hakkında 500 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezası ve hakiki şahıslar hakkında ise 200 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 20. — Sıhhat ve İċtimai Muavenet Encümeninin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Sıhhat ve İċtimai Muavenet Encümeninin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Sıhhat ve İċtimai Muavenet Encümeninin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Sıhhat ve İċtimai Muavenet Encümeninin 23 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Sıhhat ve İċtimai Muavenet Encümeninin 24 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ad. E.

MADDE 19. — 10 ncu maddede hükmüne riayet etmeyenler 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrürü halinde hafif para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 20. — 11 nci maddede yazılı yasaklara aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde ağır para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 21. — 12 nci maddede yazılı tedbirleri almıyan veya bunları idame ettirmiyen hususi hükmi şahıslarla âdi ortaklıkların işlerini fiilen idare eden vazifelileri ve taallûku halinde idare meclisi reisi ve âzaları ve hakiki şahıslar 2 500 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

MADDE 22. — 14 ncu maddede yazılı mecburiyete riayet etmeyenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde cezanın asgari haddi 250 liradan aşağı olamaz.

MADDE 23. — Teşkilât tarafından bu kanunda yazılı hususlar hakkında tanzim olunacak zabıt varakaları, suçlunun hüviyet ve ikametgâhı tesbit edildikten sonra derhal mahallî Cum-

B. E.

MADDE 16. — 7 nci maddede hükmüne riayet etmeyenler 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Tekerrürü halinde hafif para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 17. — 8 nci maddede yazılı yasaklara aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde ağır para cezası iki kat olarak hükmolunur.

MADDE 18. — 9 ncu maddede yazılı tedbirleri almıyan veya bunları idame ettirmiyen hususi hükmi şahıslarla âdi ortaklıkların işlerini fiilen idare eden vazifelileri ve taallûku halinde idare meclisi reisi ve âzaları ve hakiki şahıslar 2 500 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

MADDE 19. — 11 nci maddede yazılı mecburiyete riayet etmeyenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Tekerrürü halinde cezanın asgari haddi 250 liradan aşağı olamaz.

MADDE 20. — Adliye Encümeninin 23 nci maddesi 20 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Bu kanunda cezaları tâyin edilen suçlara mütaallik dâvalar müstacelen görülür.

Müteferrik hükümler

MADDE 24. — Sıtma Savaşı Umum Müdür-lüğü merkez ve taşra teşkilâtında çalıştırılan bilûmun memur ve hizmetliler, umumi seferberlik dışında talim veya her hangi bir suretle yedek olarak askere çağırılmıyarak sıtma savaş teşkilâtında çalıştıkları müddet zarfında celpten tehirli sayılırlar.

MADDE 25. — Vilâyetlerde sıtma savaşı bölge başkanları, kazalarda sıtma savaşı şube tabipleri buldukları mahallin hıfzıssıhha meclislerinin tabii âzasıdır.

MADDE 26. — Sıtma Eradikasyon Sürveyans Grup Başkanları, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Encümeninin intihabı ve Vekilin tasdiki üzerine kararname ile tâyin edilirler.

MADDE 27. — Sıtma eradikasyonuna lüzumlu ilâç, malzeme ve teçhizat ile sair maddelerin ve motorlu nakil vasıtaları yedek parçalarının satın alınması ve bunların memleket dâhilinde nakliyelerine mütaallik taahhüt işleri ve motorlu nakil vasıtalarının tamirleri 2490 sayılı Artırma - Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı

S. ve İ. M. E.

Müteferrik hükümler

MADDE 25. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 24 nevi maddesi 25 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 25 nci maddesi 26 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 26 nci maddesi 27 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Hükümetçe hazırlanan lâyihanın 27 nci maddesi 28 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Da. E.

Ad. E.

B. E.

huriyet müddeiumumiliğine tevdi olunur. Zabıt varakaları aksi sabit oluncaya kadar muteberdir.

Bu kanunla ilgili suçlara ait dâvalar müstacel mevaddan adolunur.

MADDE 24. — Bu kanuna göre hususi hükmi şahısların organları hakkında hükmedilen para cezalarından hususi hükmi şahıslar müteselsilen mesuldürler.

Para cezaları hükmi şahıslardan, Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümleri mucibince tahsil edilir.

Müteferrik Hükümler

MADDE 25. — Sırma Savaşı Umum Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilâtında çalıştırılan bilûmum memur ve hizmetliler umumî seferberlik dışında müeccele sayılırlar.

MADDE 26. — Vilâyetlerde bölge reisleri, kazalarda şube tabipleri buldukları mahallin hıfzıssıhha meclisinin tabii âzasıdır.

MADDE 27. — Bölgeler grupu reisleri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Encümeninin intihabı ve Vekilin tasdiki üzerine kararname ile tâyin edilirler.

MADDE 28. — Sıtmannın imhası için lüzumlu ilâç, malzeme ve teçhizat ile sair maddelerin ve motorlu nakil vasıtaları yedek parçalarının satın alınması ve bunların memleket dâhilinde nakillerine mütaallik taahhüt işleri ve motorlu nakil vasıtala-

MADDE 21. — Bu kanuna göre hususi hükmi şahısların organları hakkında hükmolunan para cezalarından aiâkahi hususi hükmi şahıs mezkûr organlarla birlikte müteselsilen mesuldür.

Para cezaları hükmi şahıslardan âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümleri mucibince tahsil edilir.

Müteferrik hükümler

MADDE 22. — Adliye Encümeninin 25 nci maddesi 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Vilâyetlerde bölge reisleri, kazalarda şube tabipleri buldukları mahallin hıfzıssıhha meclisinin tabii âzasıdır.

MADDE 24. — Bölgeler grupu reisleri Vekâlet encümeninin intihabı ve Vekilin tasdiki üzerine kararname ile tâyin edilirler.

MADDE 25. — Sıtmannın imhası için lüzumlu ilâç, malzeme ve teçhizat ile sair maddelerin ve motorlu nakil vasıtaları yedek parçalarının satın alınmasına ve bunların memleket dâhilinde nakillerine mütaallik taahhüt işleri ve mo-

Müteferrik hükümler

MADDE 25. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin 26 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeninin 28 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

Ancak mahallen teşkil olunacak satınalma komisyonlarında Maliye teşkilâtının bir temsilcisi bulundurulur.

S. ve İ. M. E.

MADDE 29. — Normal mesai gün ve saatleri dışında, sıtma eradikasyonu işlerinde bilfiil çalıştırılan memur ve hizmetlilere; Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince tesbit edilen esaslar dâhilinde, beher fazla mesai saati için, aylık veya ücretlerinin bir saatine tekabül eden miktar kadar fazla mesai ücreti verilir.

Sıtma eradikasyon faaliyetindeki fazla çalışma müddetleri ne olursa olsun verilecek fazla mesai ücreti; tabip ve mühendisler için günde sekiz liradan, diğer memur ve hizmetliler için 2 liradan aşağı olamaz.

Fazla mesai ücretleri, her yıl bütçesinin sıtma savaşı genel giderleri tertibindeki tahsattan ödenir.

MADDE 30. — Hükümetçe hazırlanan lâyihaın 28 nci maddesi 30 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Da. E.

MADDE 29. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 29
neu maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 30. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 30
neu maddesi aynen kabul edil-
miştir.

Ad. E.

rının tamirleri 2490 sayılı Ar-
tırma - eksiltme ve ihale Kanu-
nu ile 1050 sayılı Muhasebei
Umumiye Kanunu hükümlerine
tâbi değildir.

Ancak mahallen teşkil oluna-
cak satınalma komisyonlarında
Maliye teşkilâtının bir temsilcisi
bulundurulur.

MADDE 29. — Normal mesai
gün ve saatleri dışında, sıtma-
nın imhası işlerinde bilfiil çalış-
tırılan memur ve hizmetlilere;
Sıhhat ve İctimai Muavenet Ve-
kâletince tesbit edilen esaslar
dâhilinde, beher fazla mesai saa-
ti, için, aylık veya ücretlerinin
bir saatine tekabül eden miktar
kadar fazla mesai ücreti verilir.

Sıtmanın imhası faaliyetinde-
ki fazla çalışma müddetleri ne
olursa olsun verilecek fazla me-
sai ücreti; tabip ve mühendisler
için günde sekiz liradan, diğer
memur ve hizmetliler için iki li-
radan aşağı olamaz.

Fazla mesai ücretleri her yıl
bütçesinin sıtma savaşı genel gi-
derleri tertibindeki tahsisattan
ödenir.

MADDE 30. — 4862 sayılı
Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele
bu kanuna bağlı (1) sayılı cet-
velde yazılı kadrolar ilâve edil-
miş ve (2) sayılı cetvelde yazılı
kadrolar kaldırılmıştır.

B. E.

torlu nakil vasıtalarının ta-
mirleri 2490 sayılı Artırma - Ek-
siltme ve İhale Kanunu hü-
kümüne tâbi değildir.

Ancak, mahallen teşkil olu-
nacak satınalma komisyonla-
rında Maliye teşkilâtına bir
temsilcisi bulundurulur.

MADDE 26. — 15 . II . 1946
tarih ve 4862 sayılı Kanunun,
21 . VI . 1947 tarih ve 5087,
27 . IV . 1948 tarih ve 5194,
1 . VIII . 1951 tarih ve 5825
sayılı kanunlarla muaddel (1)
sayılı cetvelinden Sıtma Umum
Müdürlüğü merkez ve vilâyet-
ler teşkilâtı ile Adana Sıtma
Enstitüsü Müdürlüğü başlığı
altındaki kadrolar kaldırılmış,
bunların yerine bu kanuna
bağlı cetvelde derece, aded,
memuriyet unvanları ile aylık
tutarları gösterilen kadrolar
konulmuştur.

Hü.

S. ve İ. M. E.

MADDE 28. — 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar ilâve edilmiş ve (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmıştır.

MADDE 29. — 4871 sayılı Sıtma Savaş Kanunu kaldırılmıştır.

MADDE 30. — Bu kanun neşri tarihinde meclisyete girer.

MADDE 31. — Bu kanun hükümlerini İeraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

8. VII. 1958

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili
E. Kalafat

Adliye Vekili
E. Budakoğlu

Dahiliye Vekili
N. Gedik

Maliye Vekili
H. Polatkan

Devlet Vekili
S. Ağaoğlu

Devlet Vekili
M. Kurbanoğlu

Millî Müdafaa Vekili
E. Menderes

Hariciye Vekili
F. R. Zorlu

Maarif Vekili
C. Yardımcı

Nafia Vekili
T. İleri

Sih. ve İç. Mua. Vekili
Dr. Lâtîfi Kerdar

Ziraat Vekili
N. Ökmen

Çalışma Vekili
H. Erkmen

İmar ve İskân Vekili
M. Beik

Ticaret Vekili
A. Aker

Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman

Münakalât Vekili
F. Uçaner

Sanayi Vekil Vekili
Bas. - Yay. ve Turz. Vekili
S. Yarcalı

MADDE 31. — 4871 sayılı Sıtma savaş Kanunu ilga edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Sıtma eradikasyon işlerinde çalıştırılan memur ve hizmetlilerin fazla mesai ücretleri, 1959 mali yılına münhasır olmak üzere Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin maaş ve ücretler tertibindeki tahsisattan ödenir.

MADDE 32. — Hükümetçe hazırlanan lâyhanın 30 ncu maddesi 32 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Hükümetçe hazırlanan lâyhanın 31 nei maddesi 33 neü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Da. E.

Ad. E.

B. E.

MADDE 31. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 31
nci maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MUVAKKAT MADDE —
Sıhhat ve İc̄timai Muavenet En-
c̄ümeninin muvakkat maddesi
aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 32
nci maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 33. — Sıhhat ve İc-
timai Muavenet Encümeninin 33
ncü maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 31. — 4871 sayılı
Sıtma savaş Kanunu ilga edil-
miştir.

MUVAKKAT MADDE —
Sıtmanın imhası işlerinde çalış-
tırılan memur ve hizmetlilerin
fazla mesai ücretleri, 1959 malî
yılına munhasır olmak üzere
Sıhhat ve İc̄timai Muavenet Ve-
kâletinin maaş ve ücretler tertî-
bindeki tahsisattan ödenir.

MADDE 32. — Bu kanun
neşri tarihinden itibaren mer'i-
dir.

MADDE 33. — Bu kanunun
hükümlerini İeraya İera Vekil-
leri Heyeti memurdur.

MADDE 27. — Adliye En-
c̄ümeninin 31 nci maddesi 27
nci madde olarak aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 28. — Adliye En-
c̄ümeninin 32 nci maddesi 28
nci madde olarak aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 29. — Adliye En-
c̄ümeninin 33 ncü maddesi 29
ncü madde olarak aynen kabul
edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağli cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
----	-------------------	------	------

MERKEZ TEŞKİLÂTI

5	Mütehassıs Tabip	1	80
---	------------------	---	----

VİLÂYETLER TEŞKİLÂTI

4	Sıtma Eradikasyonu Sürvey-yans Grup Başkanı	6	90
5	Sıtma Eradikasyonu Sürvey-yans Grup Başkanı	4	80
6	Sıtma Eradikasyonu Sürvey-yans Grup Başkanı	2	70

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
----	-------------------	------	------

VİLÂYETLER TEŞKİLÂTI

9	Sıtma Savaş Tabibi	25	40
10	» » »	80	35

Sıhhat ve içtimai Muavenet Encümeninin tadiline bağli cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Hükümetin (1) sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
----	-------------------	------	------

VİLÂYETLER TEŞKİLÂTI

9	Sıtma Savaş Tabibi	25	40
10	Sıtma Savaş Tabibi	70	35

Dahiliye Encümeninin tadiline bağli cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Hükümetin teklifine bağli (1) sayılı cetvel aynen kabul edilmiştir.

[2] SAYILI CETVEL

Sıhhat ve içtimai Muavenet Encümeninin (2) sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

Adliye Encümeninin tadiline bağli cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
----	-------------------	------	------

MERKEZ TEŞKİLÂTI

5	Mütehassıs Tabip	1	80
---	------------------	---	----

VİLÂYETLER TEŞKİLÂTI

4	Bölgeler Grubu Reisi	6	90
5	» » »	4	80
6	» » »	2	70

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
----	-------------------	------	------

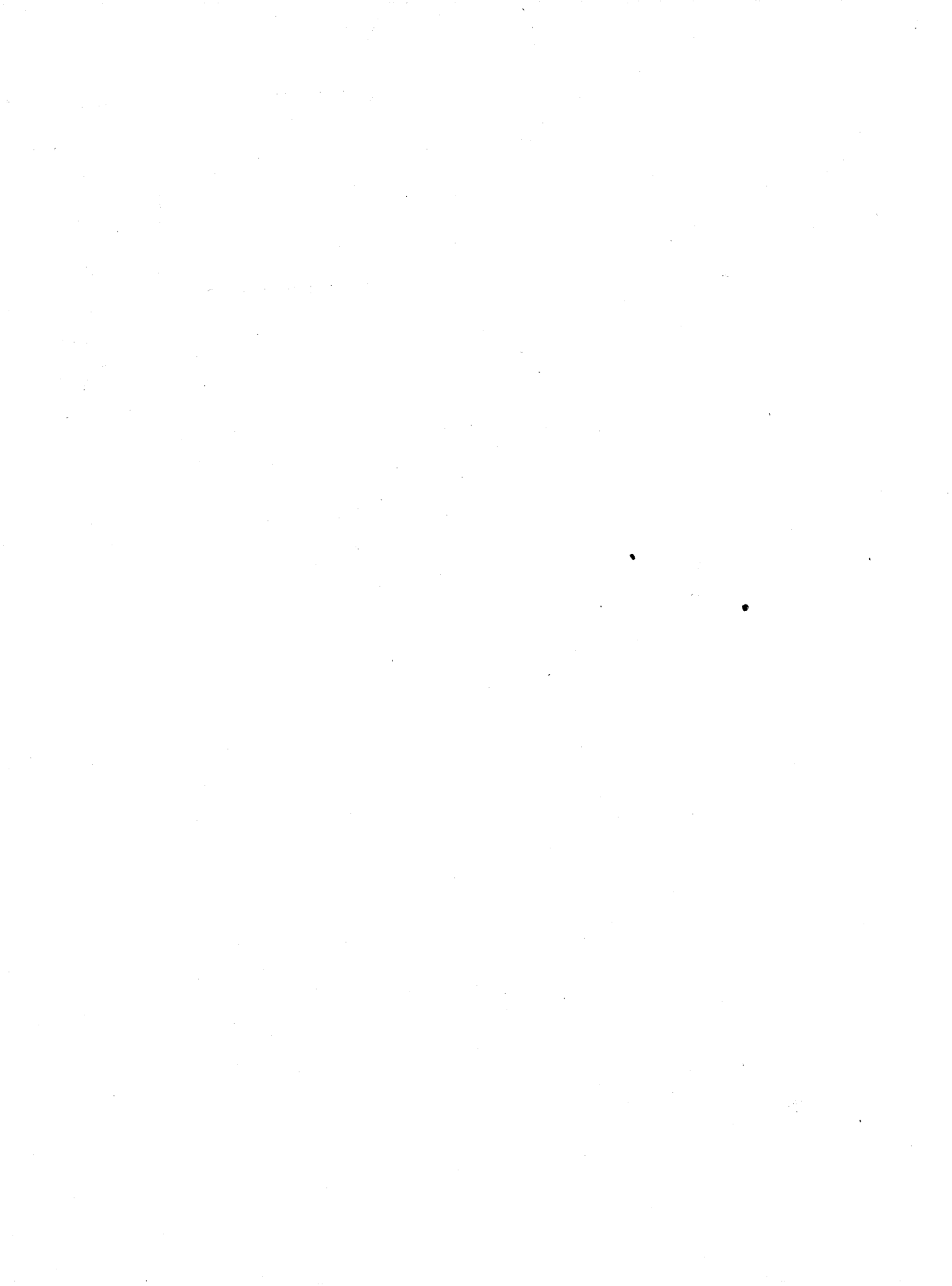
VİLÂYETLER TEŞKİLÂTI

9	Sıtma Savaş Tabibi	25	40
10	» » »	70	35

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı

CETVEL

D.	Görevin nev'i	Aded	Maas	D.	Görevin nev'i	Aded	Maas
MERKEZ TEŞKİLATI				5	Sıtma Tabibi	1	1 100
3	Sıtma Umum Müdürü	1	1 500	7	» »	35	800
4	Umum Müdürlük Mütehas- sıs Müşaviri	1	1 250	8	» »	56	700
5	Umum Müdürlük Mütehas- sıs Tabibi	5	1 100	9	» »	20	600
3	Yüksek Su Mühendisi	1	1 500	11	Bölgeler Grupu Kâtip ve Ayniyat Mutemedi	21	450
7	Şef	1	800	12	Bölgeler Grupu Ambar Me- muru	21	400
8	Şef	1	700	11	Bölge Kâtibi	13	450
9	İstatistik Memuru	1	600	12	» »	23	400
10	Mümeyyiz	1	500	13	» »	22	350
12	Memur	1	400	14	» »	5	300
13	Kâtip	3	350	9	Sıtma Savaş Memuru	3	600
VİLİYETLER TEŞKİLATI				10	» » »	180	500
4	Bölgeler Grupu Reisi	10	1 250	11	» » »	100	450
5	» » »	6	1 100	12	» » »	150	400
6	» » »	5	950	13	» » »	450	350
4	Bölge Reisi	10	1 250	ADANA SITMA ENSTİTÜSÜ			
5	» »	15	1 100	4	Enstitü Müdürü	1	1 250
6	» »	15	950	5	Lâboratuvar Şefi	1	1 100
7	» »	17	800	6	Parazitoloğ	1	950
				7	Antomoloğ	1	800
				12	Kâtip ve Ayniyat Mutemedi	1	400
				13	Kâtip	1	350

Devre : XI
İçtima : 3

S. SAYISI : 10

Devlet Şûrasında münhal bulunan 3 Daire Reisliği ile 8 âzalık için seçim yapılmasına dair Başvekâlet tezkeresi ve Adliye ve Dahiliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası
(3/494)

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri

Umum Müdürlüğü

H. No. 5/2-2541

29 . XI . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Şûrasında açık bulunan 3 Daire Reisliği ile 18 âzalıktan, 3 Daire Reisliği ve 8 âzalık için 3546 sayılı Kanununun 3 ncü maddesine göre hazırlanan iki liste bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğın yapılmasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

Başvekil
A. Menderes

Münhal üç daire reisliği için namzet listesi

7 nci Dâva Dairesi

Adı ve soyadı	Doğum tarihi	Tahsili	Memuriyeti	Maası	Mülâhazat
1 — Vecihi Tönük	1324	Hukuk	Şûrayı Devlet 4 ncü Daire Âzası	2 000	Fransızcaya vakıf
2 — Yekta Aytan	1322	»	» » 3 » » »	2 000	
3 — Hükmü Arkök	1317	»	» » 4 » » »	2 000	
4 — Hayri Orhon			Dahiliye Vekâleti Tetkik Heyeti Reisi	2 000	Belçika'da staj yapmıştır. Lisan bilir.
5 — Akil Önder	1318		Temyiz Mahkemesi Âzası		

8 nci Dâva Dairesi

1 — Rasim Esmerer	1319	Hukuk	Şûrayı Devlet 6 ncı Daire Âzası	2 000	Halen mezkûr Daire Reisvekilliğini yapmaktadır.
2 — İhsan Ecemiş	1327	S. B. F.	» » » » » »	1 750	
3 — Cemil Tüzemen	1313		Temyiz Mahkemesi Âzası		
4 — Tevfik Şenocak	1314	Hukuk	Şûrayı Devlet 5 nci Daire eski Âzası		Bir devre Erzincan Mebusluğu yapmıştır.
5 — Mahmut Nedim Uğut	1311	S. B. F.	Şûrayı Devlet 5 ncı Daire Âzası	2 000	

9 ncü İdari Daire

1 — Tevfik Gerçekler	1314	Hukuk	Şûrayı Devlet 2 ncı Daire Âzası	2 000	
2 — Rıza Göksu	1319	»	» » 1 » » »	2 000	
3 — Hamdi Tanç	1311	»	Şûrayı Devlet 6 ncı Daire Âzası	2 000	
4 — Arif Yazar	1310	»	» » 1 » » »	2 000	
5 — Mennan Yiğiter	1327	Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu	» » 2 » » »	2 000	

Adı ve soyadı	Doğum tarihi	Tahsili	Memuriyeti	Maaşı	Mülâhazat
1 — Fikri Kuttan	1324	Hukuk	Şûrayı Devlet 4. Daire Başmuavini	1 750	
2 — Celâl Göydün	1325	Orman Mektebi Âlisi ve Hukuk Fakültesi	» » Kanun Sözcüsü	1 750	
3 — Muzaffer Kutman	1330	Hukuk	» » U. H. Başmuavini	1 750	
4 — Yusuf Vardar	1323	»	» » 2. Daire Başmuavini	1 750	
5 — Nahit Hatiboğlu	1323	»	» » U. H. Başmuavini	1 750	
6 — Ali Doğan Toran	1316	»	» » 5. Daire Başmuavini	1 750	
7 — Firdevs Menteşe	1327	»	» » Kanun Sözcüsü	2 000	
8 — Salih Aktan	1323	»	» » Kanun Sözcüsü	1 750	
9 — Âdil Dünder	1326		Dahiliye Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi	1 750	Evvelce valilikte bulunmuştur.
10 — Ahmet Koçak	1329		Dahiliye Vekâleti Mülkiye Başmüfettişi	1 750	Evvelce valilikte bulunmuştur.
11 — Avni Givda	1325		Ziraat Vekâleti Hukuk Müşaviri	2 000	Lisan bilir
12 — Niyazi Dalokay	1323		İmar ve İskân Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi	1 750	
13 — İhsan Arar	1323		Münakalât Vekâleti 1. Hukuk Müşaviri	1 750	
14 — İsmail Hakkı Ülgen			Maarif Vekâleti 1 nci Hukuk Müşaviri		
15 — İsa Pertev Duru	1320		Ticaret Vekâleti Tetkik Heyeti Reisi	2 000	
16 — Zühtü Öner	1906		Dahiliye Vekâleti Merkez Valisi	1 750	
17 — Cahit Ortaç	1326		Dahiliye Vekâleti Mahalli İdareler Umum Müdürü	2 000	
18 — Hıfzı Tüz	1324		Dahiliye Vekâleti Tetkik Kurulu Müşaviri	1 750	
19 — Şemraz Dora			Adana Ağır Ceza Mahkemesi Reisi		
20 — Nadir Alpay	1329		Bursa Ağır Ceza Mahkemesi Reisi		
21 — Gafur Soylu			İller Bankası İdare Meclisi Reisi		
22 — Fuat Arun	1325		Ticaret Vekâleti Tetkik Heyeti Âzası	2 000	
23 — Muhtar Uluer	1324		Sanayi Vekâleti Maden Dairesi Reisi		

Adı ve soyadı	Doğum tarihi	Tahsili	Memuriyeti	Maaşı	Mülâhazat
24 — Abdullah Polat Gözübüyük			Ankara Hâkimi		Hukuk Doktoru
25 — Ahmet Erdoğan			Ankara Hâkimi		
26 — Muharrem Bala- sâyun	1322		Dahiliye Vekâleti Tetkik Heyeti Müşaviri	1 750	
27 — İhsan Akhun	1319		Ziraat Vekâleti Tetkik ve İstişare Heyeti Reisi	2 000	
28 — Mehmet Ali Çeltik	1327		İmar ve İskân Vekâleti Tetkik Heyeti Reisi	1 750	
29 — Turgut Başkaya	1324		Yozgad Valisi	2 000	
30 — Nurettin Aynuksa	1322	S. B. F.	Erzurum Valisi	2 000	
31 — Mazlum Yegül	1321	S. B. F.	İsparta Valisi	2 000	
32 — Ahmet Akbil	1329		Dahiliye Vekâleti Merkez Valisi	1 750	
33 — Mümtaz Nayman	1324		Mülkiye Müşavir Müfettişi	1 750	
34 — Cenap Nuh Aksu	1321	Hukuk	Kırklareli Valisi	2 000	
35 — Kemal Berkem			Vergiler Temyiz Komisyonu 1. Daire Reisi		
36 — Kâmil Berkman	1320	Orman	Ziraat Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi	100/2 000	
37 — Sıtkı Arkan	1330	S. B. F.	Birinci Sınıf Mülkiye Müfettişi	1 250	
38 — Nâzım Arda	1331	Hukuk	Malatya Valisi	1 750	
39 — Rüştü Ülgen	1314	»	Dahiliye Vekâleti Nüfus Um. Md.	1 500	
40 — Halil Celâlettin Ünseli	1320	S. B. F.	Dahiliye Vekâleti Vilâyetler Dairesi Um. Md.	1 750	

Adliye ve Dahiliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Adliye ve Dahiliye Encümenlerinden

mürekkep Muhtelit Encümeni

Esas No: 3/494

Karar No : 1

11 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Devlet Şûrasında açık bulunan 7, 8 ve 9 ncu Daire Reislikleri ile 8 âzalık için 3546 sayılı Devlet Şûrası Kanununun 3 ncü maddesi gereğince seçim yapılması hakkındaki Başvekâletin 23 . XI . 1959 tarih ve 5/2-2541 sayılı tezkereleri ve ilişiği liste Muhtelit Encümenimize havale kılınmış olmakla 9 . XII . 1959 tarihinde Adliye ve Dahiliye Vekilleri hazır oldukları halde toplanıldı :

1. Yapılan yoklamada 49 âzanın iştirak ettiği anlaşıldı.
2. Başvekâlet tezkeresi, merbutu namzet listesi ile resen yapılan müracaatlara ait liste okundu.
3. Rey puslalarının tasnifi için beşer kişilik üç heyet işari reyyle ayrıldı.
4. Seçim neticesinde ekseriyet kazananlar, aldıkları rey adedine göre sırasıyla aşağıda gösterildi :

a) Yedinci Daire Reisliği :

Vecihi Tönük	(46)	Rey	Şûrayı Devlet 4 ncü Daire Âzası
Yekta Aytan	(40)	»	» » 3 ncü » »
Tevfik Şenocak	(37)	»	» » 5 nci » eski Âzası

b) Sekizinci Daire Reisliği :

İhsan Ecemiş	(45)	»	Şûrayı Devlet 6 ncı Daire Âzası
Mahmut Nedim Uğut	(39)	»	» » 5 nci » »
Rasim Esmerer	(36)	»	» » 6 nci » »

c) Dokuzuncu Daire Reisliği :

Tevfik Gerçeker	(47)	»	» » 2 nci » »
Rıza Gökusu	(43)	»	» » 1 nci » »
Arif Yazar	(33)	»	» » 1 nci » »

Âzalar

Ali Doğan Toran	(47)	»	Şûrayı Devlet 5 nci Daire Başmuavini
Âdil Dündar	(47)	»	Dahiliye V. Teftiş Heyeti Reisi
Cahit Ortaç	(46)	»	Dahiliye V. Mahallî İdareler Umum Müdürü
Firdevs Mentеше	(46)	»	Şûrayı Devlet Kanun Sözcüsü
Sıtkı Arkan	(45)	»	Birinci Sınıf Mülkiye Müfettişi
Ahmet Koçak	(42)	»	Dahiliye Vekâleti Mülkiye Başmüfettişi
Ahmet Erdoğan	(41)	»	Ankara Hâkimi
Mümtaz Nayman	(41)	»	Mülkiye Müşavir Müfettişi
Muharrem Balasaygun	(40)	»	Dahiliye Vekâleti Tetkik Heyeti Müşaviri
Yusuf Vardar	(39)	»	Şûrayı Devlet 2 nci Daire Başmuavini
Hıfzı Tüz	(39)	»	Dahiliye Vekâleti Tetkik Kurulu Müşaviri
Salih Aktan	(39)	»	Şûrayı Devlet Kanun Sözcüsü
Zühtü Öner	(38)	»	Dahiliye Vekâleti Merkez Valisi
Rüştü Ülgen	(37)	»	Dahiliye Vekâleti Nüfus Umum Müdürü
Halil Celâlettin Ünseli	(37)	»	Dahiliye Vekâleti Vilâyetler Dairesi U. Müdürü
Muzaffer Kutman	(36)	»	Şûrayı Devlet Umumi Heyeti Başmuavini
Nadir Alpay	(36)	»	Bursa Ağır Ceza Mahkemesi Reisi
Mehmet Ali Çeltik	(36)	»	İmar ve İskân Vekâleti Tetkik Heyeti Reisi
Kemal Berkem	(36)	»	Vergiler Temyiz Komisyonu 1 nci Daire Reisi
İsmail Hakkı Ülgen	(35)	»	Maarif Vekâleti 1 nci Hukuk Müşaviri

Kâmil Berkman	(35)	rey	Ziraat Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi
Nâzım Arda	(35)	»	Malatya Valisi
Gafur Soyulu	(32)	»	İller Bankası İdare Meclisi Reisi
Naci Yüksel	(29)	»	Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü Birinci Hukuk Müşaviri

Umumi Heyete arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye ve Dahiliye encümenlerinden

mürekkep Muhtelit Encümen Reisi	M. Muharriri	Kâtip			
Aydın	Balıkesir	Manisa			Adana
C. Ülkü	V. Asena	Â. Akın			K. Sarıbrahimoğlu
Amasya	Afyon K.	Aydın			Balıkesir
K. Eren	O. Talu	N. Geveci			F. Ocak
		İmzada bulunamadı			
Bitlis	Bitlis	Bursa	Bursa		Çanakkale
N. Barut	R. Bingöl	H. Bayrı	M. Kayalar		S. Sezgin
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı				
Çorum	Denizli	Denizli	Edirne	İçel	İsparta
K. Erdem	T. Bahadır	İ. Hadımlıoğlu	R. Nasuhioğlu	M. Dölek	S. Bilgiç
İzmir	İzmir	İzmir	İzmir	Kars	Kars
N. Davran	E. Kavur	E. D. Başar	R. Onursal	M. Hazer	O. Yeltekin
		İmzada bulunamadı			
Kastamonu	Kastamonu	Kırşehir	Kırşehir	Kocaeli	Konya
H. Dura	S. Çağlar	O. Canatan	H. Çopuroğlu	S. Yalım	Ö. Şeker
			İmzada bulunamadı		
Konya	Konya	Malatya	Manisa	Manisa	Mardin
S. Sayın	H. Özyörük	N. Akyurt	O. Ocakoğlu	C. Özgirgin	M. A. Arıkan
		İmzada bulunamadı			
Nevşehir	Siird	Sakarya	Tokad	Tokad	Trabzon
H. H. Ülkün	F. Şendur	S. Dinçer	D. Yurdakul	Ş. Kitapçı	S. Z. Ramoğlu
İmzada bulunamadı					
Uşak	Uşak	Yozgad	Yozgad		Yozgad
A. R. Akbıykoğlu	A. Çalkoğlu	M. Ataman	S. Eronat		Ö. L. Erzurumluoğlu

Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğünce yaptırılması hakkında kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/415)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-974/2204

12 . IX . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 11 . IX . 1959 tarihinde kararlaştırılan Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğünce yaptırılması hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Türk tarihinin mümtaz simalarından Turgut Reis'in Libya (Trablusgarb) daki türbe, cami ve sair müstemilâtta mürekkep mimari manzumesi harap bir haldedir.

Libya Hükümetinin arzu ve muvafakati üzerine, bu manzumenin restore ettirilmesi, mahalli Hükümetçe istimlak edilecek çevresindeki binaların bedelleri ödenmek suretiyle etrafının açılması, tarh ve tanzimi uygun görülmüştür.

Bu suretle, tarihimizin, yabâncı diyarlarda kalmış şerefli bir hatırası tamamen harabolduktan kurtarılacak ve ziyaretçilerin nazarları önünde muhteşem bir kıymet olarak gelecek nesillere ulaştırılması sağlanmış olacaktır.

Bahis konusu manzumenin menşei vakıf olan eski eserlerden bulunmasına binaen tanzim ve restore masrafının da; bu gibi eserlerin tamiri için Vakıflar Umum Müdürlüğü bütçesinin 741 nevi faslının 20 nci maddesine mevzu tahsisattan, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ödenmesini deriş eden ilişik kanun lâyihası hazırlanmış bulunmaktadır.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 1/415

Karar No. 2

25 . XI . 1959

Yüksek Reisliğe

Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesinin restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğünce yaptırılması hakkındaki kanun lâyihası encümenimizde alâkalı Hükümet temsilcilerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzake-

re edildi :

Kanun lâyihasında Hükümetin serd etmiş olduğu esbabı mucibe esas itibariyle yerinde görülerek lâyihaın 1, 2, 4 ve 5 nci maddeleri aynen, 3 nci madde ise ifade bakımından bâzi

değişiklikler yapılmak suretiyle tadilen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye Encümeni Reisi Mazbata Muharriri

Bursa
K. Yılmaz

Bursa
M. Kayalar

Amasya
H. Koray

Kocaeli
D. Erol

Çorum
C. Köstekçi

Samsun
A. Saraçoğlu

Bursa
Y. Teksel

Denizli
A. H. Sancar

Sivas
Y. Kocabay

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No : 1/415

Karar No : 15

14 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğünece yaptırılması hakkında İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arz olunan ve Başvekâletin 12 . IX . 1959 tarihli ve 71-974/2204 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti ve Vakıflar Umum Müdürlüğü mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, esbabı mucibesinde de arz ve izah edildiği üzere Türk tarihinin mümtaz simalarından biri olan Turgutreis'in Trablusgarb'da bulunan türbe, cami ve sair müstemilâtından mürekkep ve harabiyete yüz tutmuş olan manzumesinin Vakıflar Umum Müdürlüğünece restorasyonunun yaptırılmasını temin maksadıyla ihzar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Lâyihanın sevkini mucip sebepler encümenimizce yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve birinci madde kelime değişikliği ile, ikinci madde aynen ve restorasyonun icabettirdiği bilimum masrafların âzami haddi, Hükümet mümessilinin verdiği izahat göz önünde bulundurularak tesbit edilmek suretiyle üçüncü madde tadilen ve mütaakıp maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Balıkesir
H. İmre

Reis V.
Muğla
N. Özsan

Mazbata M.
İzmir
B. Bilgin

Kâtip
Diyarbakır
M. H. Ünal
Artvin
Y. Gümüşel
Bolu
N. Tütüncüoğlu
Çorum
H. Bulgurlu
Eskişehir
H. Sezen
İstanbul
N. Karşan
Kayseri
O. Kavuncu
Rize
H. Agun
Sinob
Ö. Özen
Van
F. Melen

Antalya
K. Akmanlar
Aydın
N. Çelim
Bursa
H. Köymen
Denizli
A. R. Karaca
Giresun
M. Şener
İstanbul
N. N. Yücel
Kocaeli
C. Tüzün
Rize
M. Önal
Tekirdağ
Z. Erataman
Yozgad
T. Alpay
Zonguldak
H. Tımar

Artvin
H. Çeltikçioğlu
Balıkesir
M. H. Timurtas
Çankırı
F. Arkan
Diyarbakır
H. Turgut
İsparta
T. Tağlı
İzmir
K. Serdaroğlu
Nevşehir
N. Önder
Sakarya
N. Kiriscioglu
Trabzon
İ. Şener
Zonguldak
T. Ökten

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğünce yaptırılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Libya (Trablusgarb) da bulunan Turgutreis manzumesinin restorasyonu ile etrafının açılması ve tanzimi için lüzumlu her türlü malzemenin dâhilde ve hariçte muayyade, imâl ve nakline, yerli ve yabancı mütehassıslar marifetiyle mahallinde inşa ve monte ettirilmesine ve teknik kontrolünü yapmaya Vakıflar Umum Müdürlüğü mezun kılınmıştır.

MADDE 2. — Yukarıda yazılı işlerde; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, eksiltme ve ihale Kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

MADDE 3. — Birinci maddede yazılı işlerin icabettirdiği bilûmum masraflar İera Vekilleri Heyeti kararıyla, 7044 sayılı Kanun gereğince verilen tahsisatlardan karşılanır.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya, İera Vekilleri Heyeti memurdur.

11 . IX . 1959

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

Devlet Vekili ve

Bas. - Yay. ve Turz. V. V.

A. Aker

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğünce yaptırılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Lâyihanın 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Lâyihanın 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Birinci maddede yazılı işlerin icabettirdiği bilûmum masraflar İera Vekilleri Heyeti kararıyla ve 7044 sayılı Kanun gereğince verilen tahsisattan karşılanır.

MADDE 4. — Lâyihanın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Lâyihanın 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Libya (Trablusgarb) daki Turgutreis manzumesi restorasyonunun Vakıflar Umum Müdürlüğünce yaptırılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Libya (Trablusgarb) da bulunan Turgutreis manzumesinin restorasyonu ile etrafının açılması ve tanzimi için lüzumlu her türlü malzemenin dâhilde ve hariçte muayyade, imâl ve nakline, Türk ve yabancı mütehassıslar marifetiyle mahallinde inşa ve monte ettirilmesine ve teknik kontrolünü yapmaya Vakıflar Umum Müdürlüğü mezun kılınmıştır.

MADDE 2. — Lâyihanın 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Birinci maddede yazılı işlerin icabettirdiği bilûmum masraflar 2 400 000 lirayı geçmemek üzere İera Vekilleri Heyeti kararıyla ve 7044 sayılı Kanun gereğince verilen tahsisattan karşılanır.

MADDE 4. — Lâyihanın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Lâyihanın 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet Vekili
İ. Akçal
Devlet Vekili

Adliye Vekili
E. Budakoğlu
Milli Müdafaa Vekili

E. Menderes
Dahiliye Vekili
N. Gedik
Hariciye Vekili
F. R. Zorlu
Maliye Vekili ve
Koordinasyon V. V.
H. Polatkan
Maarif Vekili

Nafia Vekili ve
Maarif V. V.
T. İleri
Ticaret Vekili

Sih. ve İç. Mua. Vekili
Dr. L. Kırdar
Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman
Ziraat Vekili
N. Ökmen
Münakalât Vekili
M. Kurbanoğlu
Çalışma Vekili ve
Ticaret V. V.
H. Şaman
Sanayi Vekili

Bas. - Yay. ve Turz. Vekili

İmar ve İskân Vekili ve
Sanayi V. V.
M. Berk
Koordinasyon Vekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1959 yılı Mart - Mayıs ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatası (5/40)

Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Meclis Hesaplarının
Tetkiki Encümeni
Esas No. 5/40
Karar No. 2

15 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Lira	K.	
8 577 489	11	Mart 1959 başında bankada mevcut para.
34 524 727	31	Mart, Nisan ve Mayıs 1959 aylarında Ziraat Bankasının aldığı para.
+		
43 102 216	42	Yekûn.
18 642 569	34	Mart, Nisan ve Mayıs 1959 aylarında Ziraat Bankasının harcadığı para.
24 459 647	08	Haziran 1959 başında bankada mevcut para.

Büyük Millet Meclisi Muhasebesinin Mart, Nisan ve Mayıs 1959 ayları gider kâğıtları incelendi.

Mart 1959 başında Ziraat Bankasındaki kalan para Mart, Nisan ve Mayıs 1959 aylarında Ziraat Bankasınca alınan paraya eklendikten ve toplamından da bu aylarda Ziraat Bankasınca harcanan para çıktıktan sonra Haziran 1959 ayı başında Ziraat Bankasında 24 459 647,08 lira kaldığı görülmüş ve bankanın hergün gönderdiği hesap puslaları toplamı da buna uygun bulunmuş olmakla beraber yapılan teydiyelere ait masraf kâğıtlarının da kanun ve mevzuata muvafık olduğu anlaşılmıştır.

Meclis Hesaplarının
Tetkiki Encümeni
Reisi
İstanbul
F. N. Çamlıbel

Mazbata M.
İsparta
K. Demiralay

Kâtip
Bingöl
E. Yıldız

Murakıp
Erzurum
A. Eryurt

Adana
M. Y. Mete

Bolu
Z. Danişman

Çorum
F. Hacırecepöğlü

Diyarbakır
T. C. Çubukçu
İmzada bulunamadı

Edirne
S. Parsoy
İmzada bulunamadı

Erzurum
S. Erduman

Erzurum
S. Kantarel

Erzurum
M. Özer

Erzurum
F. Taşkesenlioğlü

Erzurum
R. Topcuoğlü

Giresun
A. N. Dwydık

İstanbul
M. Erdener

İstanbul
M. Gürpınar

İstanbul
C. Ramazanoğlu

Kars
A. Yeniaras

Kırklareli
H. Yaman

Konya
R. Birand

Kütahya
M. Özkefeli
İmzada bulunamadı

Malatya
M. Kartal

Mardin
Ş. Dursun

Sivas
N. Yaraş

Trabzon
S. Karayavuz

Trabzon
P. Sanaç

Van
S. Erdinç
İmzada bulunamadı

Zonguldak
H. Ulus

